

2022

**Доклад за Предварителна оценка на
ШИРО на община Пловдив за периода
2021-2027 г.**

Съдържание:

Резюме	7
I. Въведение	13
II. Контекст на оценката.....	14
III. Методологически подход	16
IV. Представяне на оценката по направления и оценъчни въпроси.....	18
Обща информация	18
1. Оценка на обхвата и фокуса на анализа на актуалните тенденции и процеси, проблеми и потенциали на икономическото, социалното и инфраструктурното развитие на Община Пловдив	19
2. Оценка на съответствието и обвързаността на SWOT-анализа със социално-икономическия анализ и с дефинираните цели и приоритети за развитие на Община Пловдив	64
3. Оценка на реалистичността и приложимостта на визията, целите и приоритетите за развитие на Община Пловдив за периода 2021-2027 г., интегрираността и взаимодействието между отделните приоритети и стратегически цели.....	64
4. Оценка на логиката на планиране и по-конкретно взаимовръзката между различните мерки, планираните дейности и очакваните резултати, както и техния принос за постигането на общата цел и стратегическите цели на ПИРО	67
5. Оценка на съответствието и обвързаността на визията, целите и приоритетите за развитие на Община Пловдив за периода 2021-2027 г. с релевантните стратегически документи на областно, регионално, национално и европейско ниво	75
6. Анализ на степента на интегриране на глобалните цели за опазване и възстановяване на околната среда и включване на проблемите, свързани с адаптирането на районите към изменението на климата	76
7. Оценка на обема и ефективността на предвидените финансови ресурси за постигането на целите на ПИРО за периода 2021-2027 г. и обосноваването на разпределението им спрямо заложените цели и приоритети	78
8. Оценка на предложените индикатори за наблюдение и оценка на изпълнението на ПИРО за периода до 2027 г.	79
9. Оценка на описаните действия и механизми за наблюдение, оценка и актуализация на ПИРО, включване на партньорите в процеса на тяхното разработване и изпълнение.....	82
10. Оценка на прилагането на хоризонталните принципи на ЕС в областта на равните възможности, равен достъп, недискриминация, устойчиво развитие и др.....	83
11. Оценка на дейностите, предложени в ПИРО за прилагането на принципа на партньорство и осигуряване на информация и публичност.....	84

V. Анализ на резултатите от извършените предварителна и междинна оценки на ОПР за периода 2014-2020 г.	86
1. Анализ на резултатите от извършената предварителна оценка на ОПР 2014-2020 на община Пловдив	86
2. Анализ на резултатите от извършената междинна оценка на ОПР 2014-2020 на община Пловдив	86
VI. Преценка от компетентния орган за необходимост от извършване на екологична оценка на ПИРО	88
VII. Изводи, заключения и препоръки	88
VIII. Предлагани методи и подход за отразяване на изводи, заключения и препоръки	93

Съкращения

АГРС	– Автоматични газоразпределителни станции
АИР	– Архитектурно-исторически резерват
АИС	– Автоматична измервателна станция
АМ	– Автомагистрала
БГВ	– Битово гореща вода
ВЕИ	– Възобновяеми енергийни източници
ГЕ	– Градоустройствени единици
ГЗВ	– Градски зони за въздействие
ГПОД	– Генерален план за организация на движението
ДВ	– Държавен вестник
ДМА	– Дълготрайни материални активи
ЕАД	– Еднолично акционерно дружество
ЕООД	– Еднолично дружество с ограничена отговорност
ЕС	– Европейски съюз
ЕТК	– Европейски транспортен коридор
ЗИР	– Зона „Икономическо развитие“
ЗМ	– Защитена местност
ЗКН	– Закон за културното наследство
ЗОИК	– Закона за ограничаване изменението на климата
ЗООС	– Закон за опазване на околната среда
ЗРР	– Закон за регионално развитие
ИАОС	– Изпълнителна агенция по околна среда
ИТИ	– Интегрирани териториални инвестиции
ИТСП	– Интегрирана териториална стратегия
КАВ	– Качество на атмосферния въздух
КККР	– Кадастрална карта и кадастрални регистри
КИН	– Културно-историческо наследство
КН	– Културно наследство
КТС	– Комуникационно-транспортната система
МЗЗ	– Многофункционална зелена зона
МО	– Междинна оценка

МПС	– Моторни превозни средства
НИРД	– Научно-изследователска и развойна дейност
НКН	– Недвижимо културно наследство
НКПР	– Национална концепция за пространствено развитие
НПУО	– Национален план за управление на отпадъците
НСАИК	– Национална стратегия за адаптация към изменението на климата
НСИ	– Национален статистически институт
ОЕТК	– Общоевропейски транспортни коридора
ОПИК	– Оперативна програма иновации и конкурентоспособност
ОУМ	– Обслужваща улична мрежа
ОУП	– Общ устройствен план
ОУТТР	– Организация за управление на Тракийски туристически район
ПЗ	– Природна забележителност
ПИРО	– План за интегрирано развитие на община
ППЗРР	– Правилник за прилагане на Закона за регионално развитие
ППР	– Програма за развитие на регионите 2021-2027
ПСОВ	– Пречиствателна станция за отпадни води
ПС-КТС	– План-схема на Комуникационно-транспортната система
ПУГМ	– План за устойчива градска мобилност
ПУМ	– Първостепенна улична мрежа
ПУП	– Подробен устройствен план
ПУРБ	– План за управление на речните басейни
ПУРН	– План за управление на риска от наводнения
ПУО	– Програмата за управление на отпадъците
ПЧИ	– Преки чуждестранни инвестиции
РЗПРН	– Райони със значителен потенциален риск от наводнения
РИОСВ	– Регионална инспекция по околна среда и води
РПМ	– Републиканска пътна мрежа
СЗО	– Световна здравна организация
СКШ	– Стратегическа карта на шума
СУГТ	– Система за управление на градския транспорт
СУТ	– Системата за управление на трафика
СЦ	– Стратегическа цел

ТИЗ	– Тракия икономическа зона
ТЕН-Т	– Трансевропейска транспортна мрежа
ФПЧ	– Фини прахови частици
ФУА	– Функционалния урбанистичен ареал
ЦГЧ	– Централна градска част
ЮИР	– Югоизточен регион
ЮЦР	– Южен централен регион

Резюме

Планът за интегрирано развитие на община Пловдив за периода 2021-2027г. (ПИРО) е основният стратегически документ за управление на общината през следващите седем години. Той обвързва сравнителните предимства и потенциали с ясно дефинирана визия, цели и приоритети за развитие на местно ниво. Пространственият обхват на ПИРО включва цялата територия на общината – град Пловдив.

Съгласно чл. 32 от Закона за регионалното развитие паралелно с изготвянето на ПИРО се изготвя и предварителна оценка на плана, която има за цел да подобри качеството на документа, като проследи неговото съответствие с условията и изискванията за разработване на ПИРО, заложен в Методически указания за разработване и прилагане на планове за интегрирано развитие на община (ПИРО) за периода 2021-2027 г. Оценката е изготвена по предварително определени оценъчни въпроси (ОВ). В края на всеки въпрос са изведени изводи. Направени са препоръки за коригиране и подобряване на документа, където е приложимо.

ОВ 1. Оценка на обхвата и фокуса на анализа на актуалните тенденции и процеси, проблеми и потенциали на икономическото, социалното и инфраструктурното развитие на Община Пловдив.

Анализът на икономическото, социалното и екологичното състояние, нуждите и потенциалите за развитие на община Пловдив е изготвен за територията на цялата община. Анализът в пълна степен обхваща сферите на икономическото, социалното, инфраструктурното и екологично развитие на община Пловдив. Фокус е сложен върху настоящото състояние, проследени са тенденциите, актуалните процеси и посоката на развитие на база динамика в стойностите на ключови показатели. Идентифицирани са проблеми и потенциали за бъдещо развитие. Структурата и съдържанието на аналитичната част на ПИРО 2021-2027 на община Пловдив съответстват на изискванията на Методическите указания на МРРБ.

Отправени са конкретни изводи и препоръки за всеки раздел от аналитичната част. Общите препоръки са в посока уеднаквяване на подхода при представяне на информация.

ОВ 2. Оценка на съответствието и обвързаността на SWOT-анализа със социално-икономическия анализ и с дефинираните цели и приоритети за развитие на Община Пловдив

SWOT-анализът в ПИРО 2021-2027 на община Пловдив е структуриран по тематични направления, които следват анализа на актуалните тенденции в икономическото, социалното и инфраструктурното развитие на община Пловдив. Анализът съответства на направените изводи и на идентифицираните проблеми, неоползотворени ресурси и потенциал за развитие на общината. SWOT-анализът изпълнява ролята на обобщаващ фундамент между социално-икономическия анализ и дефинираните цели и приоритети за развитие на община Пловдив в периода 2021-2027 г.

ОВ 3. Оценка на реалистичността и приложимостта на визията, целите и приоритетите за развитие на Община Пловдив за периода 2021-2027 г., интегрираността и взаимодействието между отделните приоритети и стратегически цели

При определянето на визията за развитие на община Пловдив за периода 2021-2027 г., стратегическите цели и приоритети, таргетирани за постигането ѝ, е приложен комплексен подход, като са взети предвид:

- идентифицираните съществени силни страни, възможности и потенциали за развитие на община Пловдив в резултат на проведените секторни анализи на територията, както и на база обобщените резултати в SWOT-анализа;
- възгледите, идеите и ключовите думи за дефиниране на визия, цели и приоритети за развитие на общината за периода 2021-2027 г., изведени от заинтересованите страни по време на проведените тематични фокус групи;
- резултатите от проведеното анкетно проучване сред гражданите и
- осигуряването на съответствие на визията, целите и приоритетите за развитие на община Пловдив със стратегическата рамка на европейско, макро-регионално, национално, регионално и местно ниво.

На база резултатите от анкетното проучване е избрана визия за бъдещото развитие на общината и града заедно с комплекс от стратегически цели и приоритети.

Визията, стратегическите цели и приоритети за развитие на община Пловдив за периода 2021-2027 г. могат да бъдат определени като реалистични и постижими в резултат на приложените подходи при дефинирането им.

Стратегическите цели и приоритети отразяват в оптимална степен идентифицираните местни съществени силни страни, възможности и потенциали за развитие на общината, както и се съсредоточават върху решаването на конкретни проблеми.

Интегрираността между отделните приоритети и стратегически цели може да се подобри, като към формулировките на стратегическите цели се добави текст, който прави по-пряка връзка със съдържанието на приоритетите.

ОВ 4. Оценка на логиката на планиране и по-конкретно взаимовръзката между различните мерки, планираните дейности и очакваните резултати, както и техния принос за постигането на общата цел и стратегическите цели на ПИРО

Достигането до желаните визия, цели и приоритети за развитие на град Пловдив в периода до 2027 г. е планирано да се осъществи чрез комплекс от съотносими мерки с предвидени по всяка от тях конкретни интервенции и дейности под формата на комплекси/групи от проекти, които посредством интегритета и съвкупността си при реализация ще допринесат към таргетираното чрез съответната мярка, реферираща към даден приоритет, а оттам и към постигането на съответната стратегическа цел на ПИРО. Мерките по всички приоритети са обособени на база наличните съществени силни страни, възможности и потенциал за развитие на Общината, идентифицирани в резултат на проведените секторни анализи, както и на база обобщените резултати в SWOT-анализа. Мерките са оформени след идентифициране на отделните проектни идеи, което от своя страна е постигнато чрез работата със заинтересованите страни и осигуряване на гражданско участие в процеса на формулиране и разработване на местната политика в контекста на подхода „отдолу-нагоре“. За всяка мярка са представени съответните

идентифицирани конкретни интервенции, източници на финансиране и дейности под формата на групи проекти.

Обособени са 5 градски зони за въздействие:

- Зона „икономическо развитие“ (ЗИР) – приоритетна;
- Многофункционална зелена зона (МЗЗ) – приоритетна;
- Зона „централна градска част“ (зона „ЦГЧ“) – приоритетна;
- Зона А и Зона Б, обединени в общ комплекс „Подобряване качеството на живот и благоустрояване - Пловдив“, приоритетна е Зона „А“.

Необходимостта от обособяване на междуобщински зони за въздействие (МЗВ) е обусловена от идентифицираните възможности за сдружаване на общини за прилагане на интегрирани териториални инвестиции (ИТИ), в съответствие с регионалната схема за пространствено развитие.

В обособените зони за прилагане на интегриран подход (зони за въздействие) са идентифицирани комплекси от интервенции и мерки в резултат на извършените териториални секторни анализи, проведените теренни проучвания и работата със заинтересованите страни.

Приложение 1 към ПИРО е Програмата за реализация, изготвена по образец от Методическите указания. Основните структурни елементи на програмата са мерките и проектните идеи по съответните цели и приоритети на плана, територията/ зоната за прилагане на интегриран подход (зона за въздействие), на която е планирано да бъде реализирана всяка от групите проекти (проектни идеи) по отделните мерки, индикативния бюджет и съответните финансови ресурси, срок за изпълнение, административните структури за управление, наблюдение и оценка на проектите.

Приложение №1А Индикативен списък на важни за общината проекти, които ще се разработват и изпълняват в рамките на програмата, ще бъде добавен по-късно, при актуализация на програмата за реализация на плана.

Отправени се препоръки за подобряване на Програмата за реализация в посока попълване на всички части от Програмата, уеднаквяване на подхода при попълване на съответни колони, подобрене на взаимовръзката между някои мерки и планираните дейности, подобрене на връзката и съответствието между аналитичната част и Програмата за реализация.

ОВ 5. Оценка на съответствието и обвързаността на визията, целите и приоритетите за развитие на Община Пловдив за периода 2021-2027 г. с релевантните стратегически документи на областно, регионално, национално и европейско ниво

ПИРО 2021-2027 на община Пловдив е разработен в съответствие с целите на кохезионната политика на ЕС за същия период. Също така ПИРО е в съответствие с нормативните изисквания в областта на регионалното развитие, както и с определените национални и регионални цели и приоритети на развитието в България.

ПИРО определя средносрочните цели и приоритети за устойчиво развитие на общината и връзките ѝ с други общини в съответствие с интегрираната териториална стратегия за развитие на Южен централен регион.

ОВ 6. Анализ на степента на интегриране на глобалните цели за опазване и възстановяване на околната среда и включване на проблемите, свързани с адаптирането на районите към изменението на климата

При определянето на мерките за смекчаване и адаптация към климатични промени в ПИРО за периода 2021-2027 г. са взети под внимание Интегрирания план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г., Националната стратегия за адаптация към изменението на климата и План за действие до 2030 г., Програмата от мерки към Плана за управление на речните басейни – Източнобеломорски район и Плана за управление на риска от наводнения за Източнобеломорски район.

Определени са очакваните резултати от изпълнението на мерките, както и индикаторите, чрез които ще се измерват.

ОВ 7. Оценка на обема и ефективността на предвидените финансови ресурси за постигането на целите на ПИРО за периода 2021-2027 г. и обосноваването на разпределението им спрямо заложените цели и приоритети

Индикативната финансова таблица на ПИРО 2021-2027 на община Пловдив е изготвена по образец от Методическите указания (Приложение № 2). Таблицата съдържа индикативните средства за изпълнение на плана, представени за всеки приоритет по източници на финансиране като абсолютна стойност и относителен дял. Обемът на предвидените финансови ресурси е реалистичен, предвид че заложените бюджети по проекти са определени на база предварителни изчисления и са в съответствие с проекти и дейности, заложен и в други програмни и планови документи. Заложените финансови ресурси се основават на реални идентифицирани потребности и ще допринесат за постигане на приоритетите и целите на ПИРО.

Основна част от средствата (55%) е заложено да се получат от Други източници, в т.ч. финансови инструменти, заеми, частни инвестиции. На второ място по дял на финансирането са посочени Средства от ЕС (35%), следвани от общински бюджет (близо 8%) и държавен бюджет (близо 2%).

Отправена е препоръка за отстраняване на несъответствия между определени източници на финансиране и разпределението на финансови средства по категории източници на финансиране при някои групи проекти.

ОВ 8. Оценка на предложените индикатори за наблюдение и оценка на изпълнението на ПИРО за периода до 2027 г.

Част VII. Необходими действия и индикатори за наблюдение и оценка на ПИРО е представена системата от индикатори за наблюдение, която обединява два компонента:

- индикатори за резултат, проследяващи степента на изпълнение на целите;
- индикатори за продукт, измерващи ефектите от изпълнението на мерките в рамките на приоритетните области.

Индикаторите за наблюдение и оценка на изпълнението на ПИРО за периода 2021-2027 г. са посочени в матрица на индикаторите (по Приложение № 3 към Методическите указания). За да се осигури необходимата информация за процеса на наблюдение, за всеки индикатор са посочени мерните единици, в които ще се измерва, източниците на информация и периодичността на събирането на информация.

Отправени са препоръки за добавяне на индикатори за продукт, които отчитат в пълнота заложените дейности по групи проекти, както и за определяне на базови и целеви стойности на индикаторите за продукти и резултат, които ще са основа за отчитане на напредъка и степента на постигане на стратегическите цели и приоритетите на ПИРО. Следва да се определят и индикатори, които отчитат изпълнението на проекти на територията на приоритетните зони за въздействие.

ОВ 9. Оценка на описаните действия и механизми за наблюдение, оценка и актуализация на ПИРО, включване на партньорите в процеса на тяхното разработване и изпълнение

В Част VII. Необходими действия и индикатори за наблюдение и оценка на ПИРО е описана Система за наблюдение на ПИРО, която обхваща източниците, начините и периодичността за събиране, обработка и анализиране на информация; индикаторите за наблюдение; органите за наблюдение, организацията и методите на тяхната работа; системата на докладване и осигуряване на информация и публичност.

В ПИРО са описани действия и механизми за наблюдение, оценка и актуализация на ПИРО, включване на партньорите в процеса на тяхното разработване и изпълнение.

ОВ 10. Оценка на прилагането на хоризонталните принципи на ЕС в областта на равните възможности, равен достъп, недискриминация, устойчиво развитие и др.

ПИРО на община Пловдив за периода 2021-2027 г. с планираните в него проекти и дейности създава условия за спазване на следните хоризонтални принципи на ЕС: Законност; Партньорство; Равнопоставеност и недопускане на дискриминация; Устойчиво развитие и ресурсна ефективност.

ОВ 11. Оценка на дейностите, предложени в ПИРО за прилагането на принципа на партньорство и осигуряване на информация и публичност

Дейностите, предложени в ПИРО за прилагането на принципа на партньорство и осигуряване на информация и публичност, са представени в Част III. Комуникационна стратегия, партньори и заинтересовани страни и форми на участие в подготовката и изпълнението на ПИРО при спазване на принципите за партньорство и осигуряване на информация и публичност. Съдържанието на Част III. съответства на изискванията на Методическите указания.

Структурата и съдържанието на ПИРО 2021-2027 на община Пловдив съответства на изискванията на Методическите указания на МРРБ за разработване и прилагане на планове за интегрирано развитие на община (ПИРО) за периода 2021-2027 г.

Екипът, изготвил Предварителната оценка на ПИРО, отправя препоръки с цел подобряване качеството, съгласуваността и изпълнимостта на документа.

В резултат на проведената Предварителна оценка на ПИРО 2021-2027 на община Пловдив, екипът, изготвил оценката, препоръчва приемането на документа от Общински съвет.

I. Въведение

Съгласно Закона за регионалното развитие (ЗРР) плановете за интегрирано развитие на община са част от системата от документи за стратегическо планиране на регионалното и пространственото развитие. Те са в йерархична съподчиненост на документите от по-горните нива – интегрирани териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2 и актуализираната Национална концепция за регионално и пространствено развитие (НКПР). По своя смисъл, съдържание и цели, стратегическите документи на общинско ниво обединяват съществуващите преди това общински планове за развитие и интегрирани планове за градско възстановяване и развитие в един документ.

Планът за интегрирано развитие на община Пловдив за периода 2021-2027г. (ПИРО) е основният стратегически документ за управление на общината през следващите седем години. Той обвързва сравнителните предимства и потенциали с ясно дефинирана визия, цели и приоритети за развитие на местно ниво. Те са обусловени от стремежа към постигане на по-висок жизнен стандарт и устойчиво развитие на територията и връзките ѝ с други общини в съответствие с Интегрираната териториална стратегия за развитие на Южен Централен регион. Пространственият обхват на ПИРО включва цялата територия на общината – град Пловдив, обособен в 6 градски района: „Централен“, „Източен“, „Западен“, „Северен“, „Южен“ и „Тракия“.

ПИРО на община Пловдив осигурява пространствена, времева и фактическа координация и интеграция на различни политики и планови ресурси за постигане на дефинираните цели за трайно подобряване на икономическото, социалното и екологичното състояние на общинската територия.

Съгласно чл. 32 от ЗРР по инициатива на кмета на общината паралелно с изготвянето на ПИРО се изготвя и предварителна оценка на плана.

Настоящият доклад за Предварителна оценка на ПИРО на община Пловдив за периода 2021-2017 г. е изготвен по договор между община Пловдив и „Географика“ ООД с предмет „Изготвяне на предварителна оценка за социално-икономическото въздействие на План за интегрирано развитие на Община Пловдив 2021-2027г.“.

II. Контекст на оценката

Предварителната оценка на ПИРО на община Пловдив за периода 2021-2027 г. има за цел да подобри качеството на документа, като проследи неговото съответствие с условията и изискванията за разработване на ПИРО, заложи в Методически указания за разработване и прилагане на планове за интегрирано развитие на община (ПИРО) за периода 2021-2027 г. (накратко наричани Методическите указания), и гарантира, че:

- Планът е в съответствие с нормативните изисквания в областта на регионалното развитие, както и с определените национални и регионални цели и приоритети на развитието в България;
- Планът е съобразен със специфичните условия, ред и изисквания за прилагане на нормативните документи, свързани с местното самоуправление, териториалното устройство, опазването на околната среда, кадастъра и имотния регистър за територията на общината;
- Планът е разработен в съответствие с целите на кохезионната политика на ЕС за периода 2021-2027 г. и допринася в максимална степен към цел на политиката 5 „Европа по-близо до гражданите чрез насърчаване на устойчивото и интегрирано развитие на градските, селските и крайбрежните райони и на местните инициативи“.

Специфичните цели на Предварителната оценка са следните:

- Да се гарантира съгласуваност на ПИРО, като се оцени социално-икономическия анализ и SWOT-анализа, реалистичността и адекватността на заложените цели и приоритети за местно развитие, предвидената система за наблюдение, оценка и актуализация, включително предложените индикатори, необходимите действия за осигуряване на информация и публичност и прилагане на принципа на партньорство и програмата за реализация (вътрешна съгласуваност);
- Да се гарантира съгласуваност на ПИРО със стратегическата част с документи на регионално, национално и европейско ниво, като Интегрирана териториална стратегия за развитие на ЮЦР за периода 2021-2027, Актуализираната Национална концепция за пространствено развитие 2012-2025 г., Национален план за възстановяване и устойчивост на Република България, Европейска политика за сближаване за периода 2021-2027 г. и др. (външна съгласуваност);
- Да се гарантира спазване на принципа на съфинансиране и допълняемост на местните собствени финансови ресурси за развитие със средства от държавния бюджет, фондовете на ЕС и други публични и частни източници;
- Да се гарантира правилното прилагане на хоризонталните принципи на ЕС в областта на равните възможности, равен достъп, недискриминация, устойчиво развитие и др.;
- Да се прецени адекватността на общата оценка на необходимите ресурси за реализация на ПИРО за периода 2021-2027 г.;

- Да се оценят дейностите, предложени за прилагането на принципа на партньорство и осигуряване на информация и публичност;
- Да се оцени съответствието, целесъобразността и ефективността на Програмата за реализация на ПИРО за периода 2021-2027 г.

При изготвяне на Предварителната оценка на ПИРО са спазени следните принципи и насоки:

- Съответствие с принципите и правилата за прилагане на структурните инструменти в областта на регионалната политика на ЕС;
- Координация и съгласуваност с европейските, националните и местните политики за конкуренция, опазване и подобряване на околната среда и равните възможности;
- Осигуряване на информация и публичност на процесите на планиране и програмиране, финансиране, изпълнение, наблюдение и оценка в областта на интегрираното регионално и местно развитие;
- Спазването на принципа на съфинансиране и допълняемост на местните собствени финансови ресурси за развитие със средства от държавния бюджет, фондовете на ЕС и други публични и частни източници.

III. Методологически подход

Методологията за изготвянето на Предварителната оценка на ПИРО 2021-2027 на община Пловдив е продиктувана от нормативните изисквания, които определят съдържанието, структурата и обхвата на този тип оценки.

Изготвянето на Предварителната оценка на ПИРО 2021-2027 на община Пловдив се осъществи в два основни етапа:

- 1) Преглед и анализ на информация и документи.
- 2) Оценка на съответствието на ПИРО 2021-2027 на община Пловдив с Методическите указания на МРРБ.

Поради специфичния характер на предварителната оценка и успоредното разработване заедно с ПИРО, при изготвянето ѝ са използвани следните *подходи*:

Поетапен подход

Поетапният подход е задължителен при изготвянето на предварителна оценка, тъй като поетапното изготвяне на стратегическия документ изисква прилагането на аналогична процедура на оценка, синхронизирана с цикъла на изготвяне на документа.

Системен подход

Прилагането на системния подход позволява оценъчната процедура да се отнася към оценъчния обект като система от взаимосвързани, взаимозависими и взаимодействащи си компоненти, а не фрагментирано и изолирано. Чрез прилагането на системния подход при оценяването на отделните компоненти се избягва постигането на „еднопосочен“ характер на оценката, а се създават множество обратни и прави връзки в процеса на оценка. Оценените веднъж компоненти / части се въвличат в процедурата и на последващи етапи с цел да се ограничи информационната неопределеност на оценъчните изводи и препоръки.

Експертният екип приложи следните *методи* в работата си:

Преглед и анализ на документи

Екипът прегледа редица документи, които имат отношение към разработването на ПИРО за периода 2021-2027 г. – актуални планове и стратегии на общинско, регионално, национално и европейско ниво, документи за развитие на община Пловдив от програмен период 2014-2020, проекти на планове и програми, които предстоят да стартират и с които е свързано финансирането на ПИРО, нормативни документи и указания, съгласно които се изготвя ПИРО.

Извършен е анализ на съдържанието на ПИРО на община Пловдив, вкл. актуалността на използваните данни и източниците на информация в аналитичната част, логическата връзка между аналитична и стратегическа част; проследено е съответствието му с нормативните изискванията за изготвяне на този тип документ.

Оценка на документа

При изготвянето на Предварителната оценка на ПИРО е използвана секторна експертиза – оценката е разделена между експерти по темите демография и социални дейности, икономическо развитие, техническа инфраструктура, екология, урбанизъм и пространствено развитие, туризъм и КИН и др.

ПИРО на община Пловдив за периода 2021-2027 г. е оценен от гледна точка следните аспекти:

1. Проследено е съответствието на структурата и съдържанието на ПИРО с изискванията на Методическите указания за разработване и прилагане на планове за интегрирано развитие на община (ПИРО) за периода 2021-2027 г. Оценката е изготвена по предварително определени оценъчни въпроси.
2. Оценката е покомпонентна – разгледани са връзките между отделните части на ПИРО и връзките на ПИРО със стратегии и планове за развитие на регионално, национално и европейско ниво.
3. Проследен е подходът при представяне на информацията в частите, които се съдържат във всеки от разделите и точките на ПИРО.

Подточките Сравнителен анализ на състоянието и тенденциите за развитие в дадена сфера в общината с областта, региона за планиране от ниво 2 – ЮЦР и ЮИР, разглеждани в контекста на общия регионален обхват и Идентифицирани проблеми, неоползотворени ресурси и потенциал за развитие присъстват във всяка точка на анализа. Информацията в тях следва да синтезира описаното състояние и тенденции, да отчита мястото на община Пловдив в регионален контекст и да е основа за извеждане/формулиране на цели и приоритети за бъдещо развитие.

4. Проследено е съответствието между име на дадена точка и подточка и представеното съответно съдържание.
5. За оценка на ПИРО е приложен инструментариум от критерии, които характеризират качеството на изготвения документ – приложимост, реалистичност, обосновааност, ефективност, въздействие, съгласуваност, устойчивост.

В края на всеки раздел/част са изведени изводи. Направени са препоръки за коригиране и подобряване на документа, където е приложимо.

IV. Представяне на оценката по направления и оценъчни въпроси

Обща информация

ПИРО на община Пловдив за периода 2021-2027 г. съдържа следните части и раздели:

Въведение

Част I. Териториален обхват и анализ на икономическото, социалното и екологичното състояние, нуждите и потенциалите за развитие на община Пловдив с 15 раздела:

- раздел I Цели, методи и подходи;
- раздели II-XIII – обща характеристика на общината и състояние на различните сфери от обществения живот (икономика, социална сфера и човешки ресурси, инфраструктурно развитие, свързаност и достъпност, екологично състояние и рискове, административен капацитет, развитие на туризма, културно наследство, селищна мрежа и жилищен сектор и др.);
- раздел XIV SWOT анализ;
- раздел XV Взаимовръзки на анализа с резултатите от проведения хоризонтален социално-икономически анализ на районите на национално ниво, изготвен от „Национален център за териториално развитие“ ЕАД.

Част II. Цели и приоритети

Част III. Комуникационна стратегия, партньори и заинтересовани страни и форми на участие в подготовката и изпълнението на ПИРО при спазване на принципите за партньорство и осигуряване на информация и публичност

Част IV. Зони за прилагане на интегриран подход за удовлетворяване на идентифицираните нужди и за подкрепа на потенциалите за развитие и на възможностите за сътрудничество с други общини

Част V. Програма за реализация на ПИРО и описание на интегрирания подход за развитие

Част VI. Мерки за ограничаване изменението на климата и мерки за адаптиране към климатичните промени и за намаляване на риска от бедствия

Част VII. Необходими действия и индикатори за наблюдение и оценка на ПИРО

Приложения: Приложение 1 Програма за реализация на ПИРО Пловдив; Приложение 2 Финансова рамка; Приложение 3 Матрица на индикаторите ПИРО Пловдив и Приложение 3а Списък на общите индикатори; Приложение 4 Общинска програма туризъм 2021-2027 г. и Приложение 4.1. План за реализация на Общинска програма туризъм 2021-2027 г.; доклади на резултатите от проведени проучвания и фокус групи и др.

Част VIII. Настоящата предварителна оценка на ПИРО

Извод: Структурата на ПИРО 2021-2027 на община Пловдив съответства на изискванията на Методическите указания – планът съдържа всички изискуеми части и точки.

1. Оценка на обхвата и фокуса на анализа на актуалните тенденции и процеси, проблеми и потенциали на икономическото, социалното и инфраструктурното развитие на Община Пловдив

Въведение

Във Въведението на ПИРО 2021-2027 на община Пловдив е описана същността на ПИРО и нормативната необходимост за неговото изготвяне. Посочени са мястото и ролята на ПИРО в цялостната система от документи за стратегическо планиране на регионалното развитие, както и законовите норми, на които се основава документа. Представени са подходите и принципите, които са приложени при разработването на плана.

Процесът на разработване на ПИРО на община Пловдив включва няколко етапа – Предварителни проучвания, Провеждане на проучвания и консултации, Изготвяне на ПИРО, Комуникационна стратегия.

Включена е информация за Общи изисквания към подготовката, съгласуването и приемането на ПИРО и Очакваните резултати от приемането на документа и използването му за целите на стратегическото регионално и пространствено планиране на общинско ниво.

Извод: Въведението съдържа основна и обобщена информация относно същността на ПИРО и необходимостта и изискванията при неговото изготвяне, отговорностите на институциите и партньорите.

Част I. Териториален обхват и анализ на икономическото, социалното и екологичното състояние, нуждите и потенциалите за развитие на община Пловдив

Раздел I Цели, методи и подходи

Разделът съдържа обобщено представяне на съдържанието на Част I. Териториален обхват и анализ на икономическото, социалното и екологичното състояние, нуждите и потенциалите за развитие на съответната община:

„Анализът на икономическото, социалното и екологичното състояние, на нуждите и потенциалите за развитие, е изготвен за цялата територия на община Пловдив. Подробно проучени са: състоянието на местната икономика; развитието на социалната сфера и човешките ресурси – демографски аспекти, здравеопазване, образование, социални услуги, култура, спорт; инфраструктурното развитие, свързаността и достъпността на територията, вкл. транспортна система, водоснабдителна и канализационна системи, енергийна система; съобщителна мрежа, управление на отпадъците; анализирано е екологичното състояние и съществуващите рискове. Анализът на административния капацитет е представен от гледна точка на възможностите му за реализация на ПИРО. Анализът на културно-историческото наследство е представен от гледна точка на пространствения му потенциал и в контекста на историческия градски пейзаж, както и условията за развитие на конкурентоспособен туристически продукт. Обследвано е състоянието на селищната мрежа и жилищния сектор, като е поставен акцент, свързан с общинската собственост и възможностите за бъдещо ѝ развитие“.

„...В аналитичната част е направен анализ на връзките на общината със съседните територии и са идентифицирани възможности за бъдещо партньорство. Представени са големите инфраструктурни проекти с регионално и национално значение, които пряко влияят на територията на общината. Идентифицираните проблеми и потенциали са основа за извеждането на SWOT – анализ...“

„Систематизирани са взаимовръзките на анализа на Община Пловдив с резултатите от проведения хоризонтален социално-икономически анализ на районите на национално ниво. Изброените аспекти покриват разнообразието на общинското развитие и напълно съответстват на Част I. Териториален обхват и анализ на икономическото, социалното и екологичното състояние, нуждите и потенциалите за развитие на общината от Методическите указания за разработване и прилагане на Планове за интегрирано развитие на община (ПИРО) за периода 2021-2027 г.“

Извод:

Раздел I съдържа обобщено представяне на съдържанието на Част I. Териториален обхват и анализ на икономическото, социалното и екологичното състояние, нуждите и потенциалите за развитие на община Пловдив. Разделът не съдържа Цели, методи и подходи, както е именуван.

Препоръки:

- 1. Да се формулират ясно целите на ПИРО, да се добавят приложените методи при изготвяне на ПИРО, Подходите да се преместят от Въведението и точката/разделът да се изведе след Въведението и преди Част I. Териториален обхват и анализ*

Или

- 2. Да няма име на точката/раздела и текстът да е уводна част към разделите на Част I. Териториален обхват и анализ*

Раздел II Обща характеристика/профил на общината

В Раздел II са представени Местоположение и Географски особености и Природни ресурси на община Пловдив. В раздела е включен общ Профил на община Пловдив като водещ икономически и социален център в Южна България и свързаността с други територии. Кратка информация е поместена за богатото културно-историческо наследство на община Пловдив.

Определени са перспективи за териториално развитие от гледна точка на значението на гр. Пловдив като един от основните полюси на растеж и преминаващите главни транспортни оси „запад-югоизток“ и „запад-изток“ през територията на общината.

Извод:

Раздел II съдържа синтезирана информация, представяща обща характеристика на община Пловдив по определени параметри. Съдържанието на раздела съответства на изискванията в Методическите указания за част Обща характеристика/профил на общината.

Раздел III Състояние на местната икономика – условия и предпоставки за осигуряване и надграждане на интелегентна, технологична и инвестиционна среда за развитие на иновативна Община Пловдив и Пловдив – град на бъдещето

В т. 3.1. е представен Синтетичен преглед на конкурентоспособността – Южен централен район (NUTS2)

Разгледани са основни икономически показатели за област Пловдив за периода 2014-2019 г. Отчетено е все по-голямото присъствие на предприятия, заети с иновативни производства и информационни и комуникационни технологии в областта. Като силно положителен е отчетен фактът, че в област Пловдив основните икономически показатели, осигуряващи както конкурентоспособността, така и качеството на живот на гражданите, нарастват с темпове, по-бързи от средните за района и за страната.

Представен е Функционалният урбанистичен ареал (ФУА) на гр. Пловдив, като третият в страната по територия (след тези на гр. София и гр. Бургас) и втори по население (след ареала с център гр. София). Населението на функционалната зона на гр. Пловдив през 2019 г. е общо 542 хил. души, като 64% от тях са съсредоточени в община Пловдив, следвана от Асеновград (11%), Марица и Родопи (по 6%). Функционалният ареал на Пловдив предлага широк избор на професионално образование. Разпространени специалности са механиката, електрониката и металургията, като този тип образование е съсредоточено в ядрото – община Пловдив.

При разглеждане на обобщената структура на икономическите дейности отчетливо личи изнасянето на промишлеността извън рамките на община Пловдив и сериозната ѝ доминация във функционалната зона, в областта на потребителските услуги, ИТ, аусторсинг и бизнес услугите – и по отношение на броя предприятия и заетите, но най-вече - при нетните приходи от продажби.

Хасково вече официално се позиционира като част от „Тракия икономическа зона“, която е оформена около Пловдив и обединява шест индустриални зони в гр. Пловдив и периферните му общини. Хасково също може да се причисли към този агломерат от центрове по оста „София - Пазарджик - Пловдив“.

В т. 3.2. Основни показатели за икономическото развитие на общината е представена информация за динамиката на основни икономически показатели в периода 2014-2019 г. и мястото на община Пловдив в сравнение с другите водещи общини в страната. Отчита се нарастване на броя предприятия и на броя заети в тях на територията на община Пловдив. Съответно се наблюдава много ниско равнище на безработица. Средна годишна заплата се увеличава, но остава по-ниската от средното за България. Механичният прираст в общината е положителен.

Отчита се нарастване и при показателите произведена продукция от нефинансовите предприятия, нетни приходи от продажби на нефинансовите предприятия и приходи от дейността и производителност на труда.

Въпреки намаляването на преките чуждестранни инвестиции (ПЧИ), за реструктурирането на икономиката, движено от вътрешни сили, говорят повишаващите се инвестиции на предприятията в дълготрайни активи, които бележат ръст от над 20% за наблюдавания период.

Общата оценка на приходите от износ на предприятията в общината е показателна за отвореността на местната икономика и за възможностите, които развитието в тази насока може да даде. Според данни на НСИ, приходите от износ на община Пловдив са почти равни на добавената стойност на нефинансовите предприятия за същата година.

Утвърденото място на икономиката на община Пловдив, като индустриален център, и тенденциите към дигитализацията и трансформирането ѝ в една от водещите в България местни икономики, насочени към високотехнологични и иновативни производства, базирани на новите технологии и знанието, естествено я превръщат в потенциална движеща сила за подобряване на външнотърговските позиции на страната. Дългогодишното присъствие на множество чуждестранни фирми и инвеститори в региона пък могат да осигурят на местните фирми (особено на микро, малкия и средния бизнес) необходимото партньорство и информация за възможностите на потенциалните чуждестранни пазари, от които се нуждаят, за да започнат или разширят външноикономическата си дейност.

В т. 3.3. Основни икономически показатели по сектори на територията на общината е представено развитието на община Пловдив във всеки икономически сектор.

Посочено е, че община Пловдив е притегателна сила и ядро за развитието на услуги и производства, основани на знанието и технологиите (ИТ и ИКТ, аутсорсинг, бизнес услуги), които носят и по-висока (особено вътрешна – национална и местна) добавена стойност.

В общ план, икономиката на общината е доминирана от икономическите дейности на третичния сектор – услугите (особено при броя предприятия, инвестициите на фирмите и нетните приходи от продажби), а суровинният първичен сектор има изключително малко присъствие. Най-отчетлива е ролята на производствения сектор за привличането на чуждестранни инвестиции, но дори и по този показател водещи са предприятията в сферата услугите.

Заедно със сериозния ръст в обслужващия сектор, наблюдаваното развитие във вторичния сектор показва, че относително по-високото място на третичния сектор се дължи не на спад в останалите, а на много сериозен подем в него. Това още веднъж подчертава от една страна положителното развитие на общината като цяло, а от друга – преориентирането ѝ към по-интензивни от гледна точка на знанието и иновациите сектори, с по-висока вътрешна добавена стойност.

Най-голяма инвестиционна активност и най-много привлечени ПЧИ има в сектор ИТ, аутсорсинг и бизнес услуги. Втори, и по двата индикатора, е секторът на промишлеността.

При разглеждането на структурата на икономиката по икономически дейности се вижда, че тази на община Пловдив е изключително разнообразна. Открояват се два вида икономически дейности, които доминират местната икономика – търговията и индустрията (главно преработваща промишленост), които заемат почти половината от приноса към местната икономика по повечето показатели.

На следващите места се нареждат икономически дейности строителство, транспорт, създаване и разпространение на информация и творчески продукти и професионални дейности и научни изследвания. Динамично развитие се наблюдава и в свързания, с

развитието на туризма, сектор хотелиерство и ресторантьорство, което води до все по-сериозното му място в местната икономика.

Точка 3.4. Конкурентоспособност и иновационен потенциал представя основните носители на конкурентоспособността на регионалната икономика – предприемачеството, ефективността на производството, инвестициите в дълготрайни материални активи на местните фирми, чуждестранните инвестиции, научно-изследователската дейност и иновациите.

Представени са микро, малки, средни и големи предприятия, функциониращи на територията на общината, по общ брой и брой по икономически дейности, брой заети, приходи от продажби. Сериозният ръст в броя на микро и малките предприятия говори за активността на предприемачеството в Пловдив и добрата среда за стартиране на бизнес.

Сериозното увеличаване на приходите от продажби на средните и особено на големите компании показва повишаването на производствената ефективност, рентабилността на трудовия ресурс и успешното използване на икономии от мащаба.

Най-много са чуждестранните инвестиции в третичния обслужващ сектор (53%), следван от вторичния индустриален (46%), а обемът им в първичния сектор е минимален (0,2%). Тази тенденция обаче е нова – в началото на наблюдавания период водещ е вторичният сектор, като това демонстрира преориентирането на инвеститорите в съответствие с промените в тенденциите на развитие на местната икономика и пренасочването ѝ към сферата на сектори с по-висока добавена стойност. Всъщност, 99% от ПЧИ са насочени към едва 8 икономически дейности - преработващата промишленост, операциите с недвижими имоти, хотелиерството и ресторантьорството, производството и разпределението на енергия, спомагателните дейности, професионалните дейности и научните изследвания и строителството.

Подкрепата и партньорството на общинската администрация Пловдив е сред най-добрите примери в това отношение – със съществуващото в администрацията звено за бизнес развитие и активното участие в организацията и подпомагането на множество предприемачески инициативи. Важен инструмент за насърчаване на чуждестранните инвеститори е Наредбата за инвестициите в община Пловдив и стимулите за бизнеса, ясно дефинираща процедурите, условията и редът за насърчаване на инвестициите с общинско значение на територията на община Пловдив, както и тяхната закрила, в т.ч. - съкратени срокове и индивидуално административно обслужване.

Съществено значение за привличането на инвестиции – както чуждестранни, така и национални, има общинското звено за подпомагане на инвеститорите, встъпващи в Пловдив и региона, както и за популяризирането му като атрактивна бизнес дестинация, което поддържа и специализиран информационен портал за бизнеса - invest.plovdiv.bg.

Разходите за придобиване на дълготрайни материални активи са водещ показател за инвестиции в местната икономика. Частните инвестиции са един от основните движещи фактори за нарастващата производителност и конкурентоспособност както на национално, така и на местно ниво. Обемът на разходите за ДМА в община Пловдив нараства стабилно (с над 4% годишно) за периода 2014-2019 г.

В община Пловдив разходите за НИРД нарастват изключително бързо през наблюдавания период (близо 4 пъти). Трябва да се отбележи и високият принос на бизнеса за това бързо увеличение – през 2019 г. приносът на бизнеса в разходите за НИРД е над 55%. Най-много са разходите в областите, пряко свързани със структурата на икономиката на общината и капацитета за развитие на иновации – производството, високите технологии и услугите с висока добавена стойност – техническите науки, следвани от медицинските и здравните науки и естествените науки.

За сериозния потенциал в областта на научната и развойна дейност и иновациите в община Пловдив допринася и присъствието на научни институции и висши учебни заведения в общината. Изграждането на високо квалифицирани и обучени кадри е от ключова значимост за подобряване на конкурентоспособността на икономиката, увеличаване потенциала за реализация на иновации и повишаване на атрактивността на страната за осъществяване на инвестиции.

Въпреки че все още са с относително малък дял в общината (едва 0,5%), броят на иновационно активните предприятия расте почти два пъти за наблюдавания период, достигайки 149 през 2019 г.

За периода 2014-2018 г. в област Пловдив са финансирани 300 проекта по Оперативна програма иновации и конкурентоспособност, от които 271 са завършени (ОПИК, 2020), което поставя областта на второ място в България, след София-град.

3.5. Общински дружества

Представена е обща информация за концесионни договори на община Пловдив.

В община Пловдив оперират 14 общински предприятия с разнородна дейност, покриваща много широк кръг от социални и икономически услуги, които предоставят на гражданите на общината достъп до множество публични блага.

Община Пловдив е собственик на капитал в 22 търговски дружества. Редът и условията за упражняване правата на собственост на община Пловдив в търговски дружества с общинско участие в капитала, е уреден в нарочна Наредба, приета с решение на Общинския съвет № 14, взето с протокол № 1 от 22. 01. 2019 г. Участието в търговски дружества е един от начините общините да оптимизират и направят по-ефективна и печеливша своята стопанска дейност и да разширят обхвата и повишават качеството на общинските услуги.

3.6. Концесии

Представена е „Тракия икономическа зона“, като първото публично-частно партньорство в България, подкрепено от правителството и Министерството на икономиката. За развитието на „Тракия икономическа зона“ през 2013 г. се обединяват 6 индустриални зони, Община Пловдив и още 8 местни общини (Асеновград, Калояново, Куклен, Марица, Първомай, Раковски, Родопи, Стамболийски), 2 клъстера („Клъстер проектиране и строителство“ и „Клъстер информационни и комуникационни технологии Пловдив“) и няколко сдружения. Благодарение на успешния модел за публично-частно партньорство ТИЗ успява отлично да осъществява и координира съвместната работа с местна и държавна власт, образователни институции, асоциации и бизнес общности.

„Тракия икономическа зона“ предлага цялостно развитие на проектите на чуждите инвеститори, а не просто само терени за заводи, търговски и логистични центрове. Специализирани екипи съдействат и при кандидатстване по различни европейски проекти. Основен компонент във функционирането на ТИЗ е развитие на икономика на знанието – използване на нови чуждестранни и национални високи технологии, съвместни проекти с университети и научни институти.

Представени са шестте индустриални зони и два промишлени парка.

Също и един от най-големите кълстери в областта на информационните и комуникационните технологии – Сдружение „Клъстер информационни и комуникационни технологии Пловдив“ (ИКТ Клъстер Пловдив), създадено през 2012 г., в което членуват 19 организации (фирми, средни и висши учебни заведения, както и община Пловдив).

Резултатите от анализа затвърждават ролята на индустриалните зони в региона на Пловдив като ключови локални и регионални индустриални центрове, притежаващи не само местно, но и национално значение, по отношение позиционирането на страната ни на индустриалната карта на Югоизточна Европа.

3.7. Индустриални/бизнес зони и паркове. Регионална кълстеризация

В тази част е направено обобщено сравнение по определени показатели на община Пловдив с други общини в България, избрани на база сходен размер, население и социално-икономическо развитие – Столична, Варна, Бургас, Русе и Стара Загора.

Община Пловдив заема:

- първо място по показатели - Новозаселени (% от общото население) и Механичен прираст;
- второ място по показатели – Население, Брой наети, Нетни приходи от продажби, ДС по факторни разходи на нефинансовите предприятия на човек от населението, ДС по факторни разходи на нефинансовите предприятия, Разходи за придобиване на ДМА на нефинансовите предприятия (хил. лв.), Брой наети в преработващата промишленост;
- трето място по показатели – Население в трудоспособна възраст (% от общото население), Коефициент на безработица, Брой предприятия, Преки чуждестранни инвестиции с натрупване, Дял на ИКТ в произведената продукция и Приходи от износ;
- четвърто място - Средна брутна месечна заплата.

Сравнението с останалите водещи местни икономики показва, че община Пловдив утвърждава мястото си като втората по значение местна икономика в България и се превръща не само в лидер на местно и регионално ниво, но и в ключов фактор за развитието на националната икономика и двигател на растежа в страната.

3.8. Сравнителен анализ на състоянието и тенденциите за развитие на местната икономика с областта, район за планиране от ниво 2 – ЮЦР и ЮИР, разглеждани в контекста на общия регионален обхват

Представени са идентифицирани силни страни в икономическото развитие на община

Пловдив, слаби страни на местната икономика, рискове и възможности. Не е направен Сравнителен анализ на състоянието и тенденциите за развитие на местната икономика с областта, район за планиране от ниво 2 – ЮЦР и ЮИР.

3.9. Идентифицирани проблеми, неоползотворени ресурси и потенциал за развитие

Представени са изводи от анализа на икономическото развитие на община Пловдив.

Изводи:

Раздел III съдържа подробна информация относно състоянието на икономиката на област Пловдив и община Пловдив по основни икономически показатели; представя конкурентните предимства в развитието на община Пловдив, също и сравнение на общината с другите развити общини в страната.

Съдържанието на раздела съответства на изискванията на Методическите указания за част Състояние на местната икономика.

Препоръки:

1. *Преформулиране на точки в раздела, за да съответстват и акцентират по-точно на съдържанието на съответната точка – например:*

3.1. Синтетичен преглед на конкурентоспособността – Южен централен район (NUTS2)

В точката са представени данни и показатели на ниво област Пловдив и ФУА на гр. Пловдив, а не на ниво ЮЦР.

3.6. Концесии – да се преименува на Индуриални/бизнес зони и паркове. Информацията за концесии е представена в т. Общински дружества.

3.7. Индуриални/бизнес зони и паркове. Регионална клъстеризация – да се преименува на Сравнение на община Пловдив с други общини в България със сходно социално-икономическо развитие

2. *Коригиране на текста в две точки, за да съответства на името на точките:*

3.8. Сравнителен анализ на състоянието и тенденциите за развитие на местната икономика с областта, район за планиране от ниво 2 – ЮЦР и ЮИР, разглеждани в контекста на общия регионален обхват

В точката са представени идентифицирани силни страни, слаби страни, рискове и възможности в икономическото развитие на община Пловдив. Препоръчително е да се добави сравнителен анализ на областно и регионално ниво.

3.9. Идентифицирани проблеми, неоползотворени ресурси и потенциал за развитие

В точката са представени изводи от анализа на икономическото развитие на община Пловдив – главно силни страни. Препоръчително е да се добави информация за идентифицирани проблеми и неоползотворени ресурси.

3. *Коригиране на терминологията*

В т. 3.3. Основни икономически показатели по сектори на територията на общината е представено развитието в няколко икономически дейности, които са наречени в текста

„сектори“. Препоръчително е коректно да се използва терминологията в съответствие с контекста – икономически сектори, отрасли и дейности.

РАЗДЕЛ IV. Развитие на социалната сфера и човешките ресурси – условия и предпоставки за развитие на справедлива Община Пловдив и Пловдив – град с равен достъп до услуги и възможности

В раздел IV са разгледани демографската характеристика на населението, както и състоянието на здравните, образователните и социалните услуги, дейностите и услугите в областта на културата и спорта на територията на община Пловдив.

4.1. Демографски аспекти – брой, структура и разпределение на населението, прираст, пазар на труда

Представен е общ преглед на населението по показатели – полова структура на населението, естествен прираст на населението, механично движение на населението, разпределение на населението по възраст и трудоспособност, пазар на труда.

Направен е Сравнителен анализ на състоянието и тенденциите за демографското развитие и икономическата активност на населението с областта, региона за планиране от ниво 2 – ЮЦР и ЮИР, разглеждани в контекста на общия регионален обхват.

При Сравнителния анализ на Община Пловдив към Област Пловдив е посочено, че град Пловдив е център на едноименната община и област. Като град от Ниво 2 спрямо картата на Националната концепция за пространствено развитие към 2020 г., той е и най-голям като население за цялата област, спрямо другите осемнадесет прилежащи общини (Асеновград, Брезово, Калояново, Карлово, Лъки, Марица, Пловдив, Първомай, Раковски, Родопи, Садово, Съединение, Хисар, Кричим, Перушица, Стамболийски, Куклен, Сопот). Получава фактическо разминаване в текста при посочване на броя прилежащи общини в област Пловдив. Тъй като град Пловдив и съответно община Пловдив е една от 18-те общини в областта, следва да се сравнява спрямо другите седемнадесет общини, съставни на област Пловдив.

В т. 4.1.3. Идентифицирани проблеми, неоползотворени ресурси и потенциал за развитие са представени обобщения от извършения анализ на демографската ситуация в община Пловдив, направена е прогноза за движението на населението до 2030 г.

4.2. Състояние на здравните услуги

В началото на точката са представени лечебни и здравни заведения, заведения за извънболнична помощ, други лечебни и здравни заведения на територията на община Пловдив (към 2020 г.):

- Лечебни заведения за болнична помощ – общо 23 лечебни заведения за болнична помощ, в т.ч. 17 многопрофилни болници;
- Лечебни заведения за извънболнична помощ – 1424 бр. (1241 Амбулатории, 82 Здравни центъра, 100 лаборатории, 1 хоспис);
- Инсинератор;
- Спешна медицинска помощ – функционира Център за спешна медицинска помощ –

ЦСМП Пловдив.

Представена е осигуреността на населението с болнични легла, лекари, лекари по дентална медицина и спешна помощ.

Анализът на транспортна достъпност до заведенията, предоставящи здравни услуги и здравно медиаторство показва, че общинските лечебни заведения за болнична и извънболнична помощ са относително равномерно разпределени на територията на града. До тях е осигурен пешеходен и автомобилен достъп за населението, достъпни са с градски транспорт, налични са паркоместа за посетителите и е осигурен достъп за хора с увреждания. На територията на община Пловдив действат пет здравни медиатори, работещи с уязвими малцинствени групи

В подточка Инфраструктурна обезпеченост за извършване на дейности и предоставяне на здравни услуги са представени вложените средства за финансово подпомагане дейността на лечебните заведения в града и извършените инвестиции в периода 2014-2020 г. за подобряване състоянието на сградния фонд и доставка на специализирано медицинско оборудване. Включена е информация за състоянието на инфраструктурата за всяко лечебно заведение, нуждите за следващия период 2021-2027г., както и прогнозната стойност на предвидените за извършване инвестиции.

В подточка Състояние на общинската здравна инфраструктура по отношение на детско здравеопазване са представени брой, местоположение и капацитет на детските ясли, детски кухни по райони, здравни кабинети в училища и детски градини по райони, също и направените инвестиции и нуждите от инвестиции в периода 2021-2027 г.

Описани са общински програми, реализирани на територията на община Пловдив през 2020 г. Определени са предизвикателства пред здравеопазването в новите условия и дейностите, които следва да се предприемат през новия програмен период.

Извършен е Сравнителен анализ на състоянието и тенденциите за развитие на здравните услуги с областта, район за планиране от ниво 2 – ЮЦР и ЮИР, разглеждани в контекста на общия регионален обхват.

Идентифицирани са проблеми, неоползотворени ресурси и потенциал за развитие в сферата на здравеопазването в община Пловдив.

4.3. Състояние на образователните услуги

Извършен е анализ на образователната система в община Пловдив, като са оценени обхвата на децата и ученици в образователната система, материалната база, качеството на предоставянето услуги и на тази основа са изведени основни препоръки за развитие в следващия програмен период 2021-2027 г.

На територията на община Пловдив през учебната 2019/2020 г. функционират общо: 59 детски градини, 78 училища (4 начални, 24 основни, 1 обединено, 8 профилирани гимназии, 20 средни училища, 16 професионални гимназии, 3 училища по изкуства, 1 спортно училище, 1 специално училище) и 9 висши училища.

Представени са данни за образователна структура на населението по отношение на:

- Предучилищно образование – брой детски градини и групи в тях, деца, които ги посещават, педагогически персонал;

- **Общообразователни, средни, специални и защитени училища** – обхванати ученици във всички образователни степени (без учащите в професионални гимназии и училища), учителски състав, въведени иновативни и модерни системи на образование, институции, работещи в сферата на приобщаващо образование и личностно развитие;
- **Професионално образование и обучение** – основен компонент в анализа са институциите, предоставящи професионално образование на учащите и завършващи образование, със степен на професионална квалификация и реализираните общински програми за стимулиране обучението в професионални училища и гимназии, и кариерно ориентиране;
- **Висше образование** – разположени са 9 висши училища с различни профили, които предлагат широк спектър специалности, в 44 професионални направления.

В подточка **Инфраструктурна** **обезпеченост** за извършване на дейности и предоставяне на образователни услуги е включена информация за капацитета на образователната инфраструктура във всички нива на предучилищно и училищно образование. Направен е извод за необходимост от увеличаване на сградния фонд.

В подточка **Качество** на образователния процес са представени действията, предприети от община Пловдив при спазване на принципи за осигуряване на качество на образователния процес - Ефективно и ефикасно разпределяне, използване и управление на ресурсите; Повишаване квалификацията на предоставящи образователни услуги; Ориентираност на образованието и обучението към изискванията и потребностите на пазара на труда; Целенасоченост към постигане на високи резултати в процеса на обучение и образование; Подобряване и модернизиране на образователната инфраструктура.

В част **Състояние** на общинската образователна инфраструктура са изведени конкретни нужди от инвестиции в обекти от образователната инфраструктура.

Извършен е Сравнителен анализ на състоянието и тенденциите за развитие на образователните услуги в областта, региона за планиране от ниво 2 – ЮЦР и ЮИР, разглеждани в контекста на общия регионален обхват.

Идентифицирани са проблеми, неоползотворени ресурси и потенциал за развитие.

4.4. Състояние на социалните услуги

Община Пловдив е доставчик на общодостъпни и специализирани социални услуги, насочени към деца и семейства, възрастни хора и лица с увреждания. Към август 2021 г. функционират 53 услуги, делегирани от държавата дейности, които се предоставят от 620 служители на трудов договор.

Социалните политики и услуги в община Пловдив са в съответствие с действащото европейско и национално законодателство, регулиращо социалната сфера.

Развитието на социалните услуги за деца, възрастни хора и хора с увреждания в община Пловдив са съобразени с препоръките на Европейската комисия и международните нормативни актове в сферата на социалното подпомагане, като са взети предвид и добрите практики и стандарти на ЕС, свързани с подобряване качеството на живот на хората с увреждания, гарантиране правото на децата да живеят в семейна среда и

да имат достъп до качествена грижа и услуги, интеграция на уязвими общности.

С оглед на изпълнението на общинските политики, разписани в Общинската стратегия за развитие на социалните услуги за периода (2016-2020 г.) е поставен фокус в четири приоритетни направления:

- превенция за деца и семейства в риск;
- развитие на социални услуги за социално включване на уязвими групи и лица в неравностойно положение;
- деинституционализация на грижите за деца;
- развитие на социалните услуги за дългосрочна грижа на възрастните хора и възрастните с увреждания

В подточка 4.4.1. Система на социалните услуги (услуги в общността и специализирани институции) е включена информация за услугите по социално подпомагане, закрила на детето, социални услуги за пълнолетни, социални услуги за деца, доставчици на социални услуги.

Община Пловдив прилага предоставената законова възможност за възлагане на част от социалните услуги на неправителствени организации или юридически лица, регистрирани по Търговския закон, след провеждането на съответната конкурсна процедура.

Развитието на социалните услуги и подобряването на тяхното качество е в резултат и на успешната проектна политика и практика на общината.

В подточка 4.4.2. са определени рискови групи и техните потребности.

Представена е информация за ресурсна и техническа осигуреност на общината (подточка 4.4.3). Включена е информация за компетенциите и дейностите на дирекция „Социална политика“. Отчита се необходимост от инвестиция в обучение и развитие на кадрите, пряко ангажирани с предоставянето на социалните услуги.

По отношение на инфраструктурната обезпеченост на социалните услуги и дейности през изминалия период на планиране 2014-2020 г., община Пловдив работи за подобряването на наличните услуги и създаването на нови.

В подточка Сравнителен анализ на състоянието и тенденциите за развитие на социалните услуги с областта, региона за планиране от ниво 2 – СЦР и СИР, разглеждани в контекста на общия регионален обхват е представена информация за Националната програма за развитие България 2020 г. и Национална стратегия за дългосрочна грижа и ролята на община Пловдив за изпълнение на основните им цели. Не е извършен сравнителен анализ на областно и регионално ниво.

Идентифицирани са проблеми, неоползотворени ресурси и потенциал за развитие.

4.5. Състояние на дейностите и услугите в областта на културата

В подточка 4.5.1. е представена Правна и стратегическа рамка в областта на културата. Анализът на състоянието и перспективите за развитие на културата в община Пловдив е изготвен въз основа на анализ на средата и постигнатите резултати в периода

2014–2020 г., както и въз основа на изпълнение на заложените цели и дейности и постигнатите резултати в стратегическите и планови документи, засягащи областта на културата на местно ниво. Общата рамка на общинската политика в сферата на културата и културното наследство е формирана на база международни документи, ратифицирани от нашата страна по силата на международни договори и/или членство в престижни международни организации и форуми, както и националните, регионални и местни законодателни и стратегически документи. Представен е списък на документите.

В част Политика на Община Пловдив в областта на културата са представени стратегически и нормативни документи и инициативи, свързани с развитието на сектора и изпълнени в периода 2014-2020 г. Планирането и реализацията на дейностите в сектора са финансово обезпечени, основно със средства от общинския и държавния бюджет.

Включена е информация за Културния календар на община Пловдив – структура, съдържание и финансиране в периода 2014-2020 г. Също и за събития, организирани от Община Пловдив – изложби, фестивали, концерти, конкурси, отбелязване на събития от европейския и международен културен календар.

Посочени са проекти по „Наредба за реда и условията за финансиране на инициативи в сферата на културата, част от календара на културните събития на община Пловдив”.

Представена е инициативата Европейска столица на културата 2019 – етапът на кандидатстване, концепцията „Заедно“, структура на програмата, икономическите приноси от провеждането на ЕСК към развитието на града. Посочените данни за приноса на инициативата Европейска столица на културата и Културния календар показват, че културата има съществен принос за цялостното развитие на града, повишаването на качеството на живот и изграждането на стабилна културна идентичност, препоръки за бъдещи действия с оглед оползотворяване на потенциала и натрупания опит.

В подточка 4.5.3. са представени Културни институции и извършваните от тях дейности. В изпълнението на културната стратегия на община Пловдив участват различни като управление и структура културни институции и организации.

Общински културни институти са ОИ „Старинен Пловдив“ и Градската художествена галерия. Принос към опазване и популяризиране на нематериалното културно наследство има и общински ансамбъл „Тракия“. Регионални културни институти, второстепенни разпоредители с бюджет към Община Пловдив са: Регионална библиотека „Иван Вазов“, Регионален исторически музей, Регионален археологически музей, Регионален етнографски музей и Регионален природонаучен музей. Държавните културни институти са Държавната опера - Пловдив, Драматичен театър „Н. О. Масалитинов“ и Държавният куклен театър. Многоброен е списъкът на читалищата, творческите колективи и неправителствените организации и тези, регистрирани по реда на Търговския закон, любителските групи, браншовите организации, медии и други, които формират пълната палитра на културната сцена в Пловдив.

В подточка 4.5.4. е представена Инфраструктурна обезпеченост за извършване на дейности и предоставяне на услуги в областта на културата. Състояние на културната инфраструктура. Разгледана е държавната и общинската културна инфраструктура като сграден фонд и открити пространства за култура, както и състоянието им към 2021 г. и необходимите ремонтни дейности.

Направен е Сравнителен анализ на състоянието и тенденциите за развитие на културните дейности и услуги с областта, региона за планиране от ниво 2 – ЮЦР и ЮИР, разглеждани в контекста на общия регионален обхват. Разгледана е Областната стратегия за развитие на област Пловдив за периода 2014–2020 г. Представени са различни като функции и мащаб културни институции – музеи, библиотеки, читалища, театри, кина, издателства и др., които функционират на територията на областта и на ниво ЮЦР и ЮИР.

Идентифицирани са проблеми, неоползотворени ресурси и потенциал за развитие.

4.6. Състояние на дейностите и услугите в областта на спорта

Представени са нормативни и стратегически документи, на които се основава политиката на община Пловдив в областта на спорта.

В град Пловдив са регистрирани 2 лицензирани спортни федерации: Българска федерация колоездене и Българска федерация савате. На територията на град Пловдив функционират 144 клуба по различни видове спорт.

В част Инфраструктурна обезпеченост за извършване на дейности и предоставяне на услуги в областта на спорта е посочено, че на територията на гр. Пловдив има 82 спортни обекта, които са общинска собственост. Обезпечеността със спортни обекти – стадиони, спортни комплекси и зали, спортни бази и игрища, е представена по райони.

Определени са приоритетни проекти на община Пловдив в областта на спорта в периода 2021-2027 г. Направено е сравнение на развитието на спорта в община Пловдив с ЮЦР и ЮИР. Идентифицирани са проблеми, неоползотворени ресурси и потенциал за развитие.

Изводи:

Раздел IV съдържа обстойна информация относно демографска характеристика и пазар на труда, състояние на здравните, образователните и социалните услуги, състояние на дейностите и услугите в областта на културата и спорта в община Пловдив. За всяка сфера динамиката в развитието е представена чрез движение в стойностите на определени показатели през периода 2014-2019/2020 г. Представена е Инфраструктурна обезпеченост за извършване на дейности и предоставяне на съответните услуги и са изведени потребности и конкретните нужди от инвестиции в следващия програмен период.

Съдържанието на раздела съответства на заложеното в Методическите указания за част Развитие на социалната сфера и човешките ресурси.

Препоръки:

- 1. Да се уеднакви подходът при представяне на информация в подточки Сравнителен анализ на развитието в дадена сфера в община Пловдив с област Пловдив, ЮЦР и ЮИР и Идентифицирани проблеми, неоползотворени ресурси и потенциал за развитие.*

В т. 4.1. Демографски аспекти – брой, структура и разпределение на населението, прираст, пазар на труда – в подточка Идентифицирани проблеми, неоползотворени ресурси и потенциал за развитие са представени обобщения от извършения анализ на демографската ситуация в община Пловдив, направена е прогноза за движението на населението до 2030 г. Препоръчително е да се акцентира върху проблеми, неоползотворени ресурси и потенциал за развитие.

В т. 4.4. Състояние на социалните услуги – в подточка Сравнителен анализ на състоянието и тенденциите за развитие на социалните услуги с областта, региона за планиране от ниво 2 – СЦР и СИР, разглеждани в контекста на общия регионален обхват (съкращенията на регионите следва да се коригират) е представена информация за Националната програма за развитие България 2020 г. и за Национална стратегия за дългосрочна грижа и ролята на община Пловдив за изпълнение основните им цели. Препоръчително е да се изготви сравнителен анализ в съответствие с името на точката.

2. Да се коригира текстът в 4.1.2. Сравнителен анализ на състоянието и тенденциите за демографското развитие и икономическата активност на населението, който казва, че град Пловдив е и най-голям като население за цялата област, спрямо другите осемнадесет прилежащи общини (Асеновград, Брезово, Калояново, Карлово, Лъки, Марица, Пловдив, Първомай, Раковски, Родопи, Садово, Съединение, Хисар, Кричим, Перуцица, Стамболийски, Куклен, Сопот).

Препоръчително е да се прегледа аналитичната част на ПИРО и да се коригират подобни текстове с цел да се посочи еднозначно, че община Пловдив е една от 18-те общини от област Пловдив.

РАЗДЕЛ V. Инфраструктурно развитие, свързаност и достъпност на територията - условия и предпоставки за развитие на свързана Община Пловдив и Пловдив – метрополисен град

Първа точка в раздела е 5.1. Транспортни направления и свързаност

Град Пловдив е един от важните транспортни центрове на България, през който преминават пътища с международно, национално и регионално значение.

Представени са обекти от Трансевропейска транспортна мрежа (TEN-T), които преминават или са разположени на територията на община Пловдив – два транспортни коридора, един транспортен възел, нови пътни трасета. През района на Пловдив преминават два общоевропейски транспортни коридора (ОЕТК) - ОЕТК №4 и ОЕТК №8.

Автомагистрала „Тракия“ (София – Пловдив – Бургас) формира част от направлението на коридора от основната TEN-T мрежа „Ориент/Източно – Средиземноморски“ през територията на страната. Магистралата е напълно изградена с обща дължина 360 км.

Първокласен път I-8 граница Сърбия – Драгоман – София – Пловдив – Свиленград – граница Турция (E-80) формира част от коридора на основната TEN-T мрежа - „Ориент/Източно – Средиземноморски“, който вече се обслужва от АМ „Тракия“ и АМ

„Марица“, а пътят има дублиращи функции.

Допълнително в широкообхватната TEN-T мрежа на територията на страната е включен второкласният път II-86 „Пловдив – Смолян – Рудозем“, който осигурява единствения транспортен достъп от вътрешността на страната до област Смолян.

В подточка 5.1.1. Комуникационно-транспортна система е представена републиканската пътна мрежа в областите от ЮЦР според класа пътища и според вида настилка - автомагистрала и пътищата от първи, втори и трети клас.

Формирането на комуникационно-транспортната система на Пловдив е резултат от историческото развитие на града и неговата функционално пространствена структура, както и от местоположението му на международните трасета на ЕТК- 8 и ЕТК-10, посока Изток-Запад и на регионалните национални връзки Север-Юг.

За определяне на функционалното предназначение на уличните отсечки, уличната мрежа е разделена на първостепенна и обслужваща улична мрежа, и е представена по класове.

Град Пловдив има актуализирана План-схема на Комуникационно-транспортната система (ПС-КТС) към Общия устройствен план (ОУП) на града към 2025 г., като разработването е извършено в пълния обем, изискван от Наредба №01/8 към ЗУТ, за градове от I-ви функционален тип. В анализа са представени съдържанието, основните цели и прогнози за развитие.

В подточка 5.1.2. Сухопътен транспорт е представена информация за бензиностанции и МПС, регистрирани в община Пловдив. Като най-големи транспортни съоръжения в Пловдив са посочени пътен възел „Родопи“, Коматевски транспортен възел, надлезите на Асеновградско шосе, Карловско шосе и Цариградско шосе, „Бетонния мост“ на кв. „Кючук Париж“. В центъра на града са построени два тунела. Изградени са шест моста над река Марица.

Пловдив е основен център и на железопътния транспорт в Южна България. В подточка 5.1.3. Железопътен транспорт са представени ЖП линиите, които преминават или започват от гр. Пловдив и ЖП гарите на територията на община Пловдив.

В подточка 5.1.4. Въздушен транспорт е представена информация за Летище Пловдив, известно и като Летище Крумово, което е разположено югоизточно от града и съчетава функциите на международно гражданско летище и военна авиобаза на Военновъздушните сили на Р. България.

При подточка 5.1.5. Сравнителен анализ на състоянието и тенденциите за развитие на транспортните направления и свързаност с областта, региона за планиране от ниво 2 – ЮЦР и ЮИР, разглеждани в контекста на общия регионален обхват, пътища с национално и международно значение е представена уводна част с обща информация за община Пловдив, която се дублира с текстове в други точки. Представена е информация за националната транспортна инфраструктура, в т.ч. обща дължина, гъстота и състояние на пътната мрежа по области и региони и др.

В подточка 5.1.6. Идентифицирани проблеми, неоползотворени ресурси и потенциал за развитие е включена много обширна информация за пътната мрежа в община Пловдив,

вкл. за ЖП мрежата, летище Пловдив и развитие на интермодален транспорт.

Текстът в т. 5.2. Улична мрежа представя План-схемата на транспортно-комуникационната система на град Пловдив и реализирани дейности по нея от 2007 г. насам. Не е представена информация за уличната мрежа в община Пловдив и нейното състояние. Функционална класификация на уличната мрежа в гр. Пловдив е представена в т. 5.1. Транспортни направления и свързаност. Не е изведена точка Идентифицирани проблеми, неоползотворени ресурси и потенциал за развитие.

В т. 5.3. Състояние на устойчивата градска мобилност са представени видове транспорт на територията на община Пловдив – обществен транспорт, немоторизиран транспорт и автомобилен транспорт.

Системата на „Масовия обществен пътнически транспорт“ в гр. Пловдив обхваща автобусен и таксиметров транспорт и маршрутни таксите. Вътрешноградският транспорт в Пловдив се осъществява по 29 автобусни и 7 маршрутни линии.

В град Пловдив има три основни пункта, от които тръгват и пристигат извънградските автобусни маршрути: автогара „Юг“, автогара „Родопи“ и автогара „Север“. Пътникопотокът за и от околорадската зона е много интензивен. Капацитетът на трите автогари в Пловдив е ограничен и те се използват само за тръгващите автобуси.

Броят на таксиметровите автомобили към 2021 г. в Пловдив е 2 150.

Град Пловдив притежава най-дългата пешеходна улица в сравнение с останалите населени места в страната. Главната улица „Княз Александър I“ е основната пешеходна зона в центъра на града. Тя започва от площад Централен, при хотел „Тримонциум“, Централната поща и Цар Симеоновата градина, преминава покрай пл. „Стефан Стамболов“, със сградата на Община Пловдив, Римски стадион (днешната пешеходна зона лежи върху пистата на стадиона) и Джумая джамия.

Пловдив разполага с добре развита велосипедна мрежа, която обхваща почти всички градски райони. Общата дължина на изградените велосипедни алеи е над 60 км.

Към 31.12.2020 г. в сектор „Пътна полиция“ Пловдив на отчет се водят 353 667 превозни средства (ПС), с 1920 повече спрямо 2019 г. Най-голям дял от тях заемат леките автомобили - 260 355 броя.

Организацията на движението в гр. Пловдив основно се базира на светофарно регулирани кръстовища по ПУМ (първостепенна улична мрежа). В централната градска част са въведени забрани за паркиране по платната на ПУМ и система от еднопосочни улици, които позволяват успоредно паркиране. Разработен е Генерален план за организация на движението (ГПОД). В процес на реализация е система за координирано светофарно регулиране и система от зелени вълни.

Паркирането в гр. Пловдив, съгласно Наредба за организацията на движението и паркирането на територията на общината, е организирано в „райони, пътища или части от пътища за зони за платено и безплатно паркиране („Синя зона“, „Зелена зона“). На територията на града има множество малки и големи паркинги, разпределени в различните райони.

В следващи две подточки са представени Градска логистика и съчетаване на

различните видове транспорт и Безопасност на градските пътища. С цел осигуряването на пътна безопасност на територията на града е реализиран монтаж на различни съоръжения по общинските пътища. Поетапно се подменя уличното осветление.

Организацията на транспорта и трафика в града е разпределена в дейностите на две общински предприятия: ОП „Организация и контрол по транспорта“ и „Паркиране и репатриране“, представени в подточка 5.3.4. Управление на мобилността.

Управлението на мобилността се извършва чрез Системата за управление на градския транспорт (СУГТ), както и чрез Системата за управление на трафика (СУТ). На територията на град Пловдив са изградени 115 броя светофарни уредби, като 72 от тях са присъединени към Системата за управление на трафика. Светофарно регулираните кръстовища работят по одобрени сигнални програми, които в отделните часове на денонощието са различни.

Системата за даване на приоритет на градския транспорт е изградена в допълнение на централизираната градска система за управление на трафика с разполагане на оборудване по проект на 21 кръстовища.

В допълнение в Центъра за управление на трафика се наблюдава трафикът визуално чрез Система за видеонаблюдение, която обхваща 24 кръстовища (15 по проект и 9 от надграждане), в реално време, което позволява предприемането на допълнителни действия от страна на операторите в Центъра при необходимост.

В отделна подточка 5.3.5. Интелигентни транспортни системи са представени:

Система за управление на градския транспорт, обхващаща две подсистеми – Система за електронно таксуване и Система за информация за пътуване.

Система за управление на трафика, включително Система за видеонаблюдение и Система за даване на приоритет на автобусите, извършващи услугата обществен превоз на пътници по утвърдената общинска транспортна схема на Община Пловдив.

Други „умни“ решения в община Пловдив, които се използват, като ГИС при изготвяне на ИПГВР 2014-2020 на гр. Пловдив, Система за мониторинг и управление качеството на атмосферния въздух на територията на Община Пловдив, Система за мониторинг на шума - в портал www.plovdiv.webnoise.eu.

Направен е извод, че обединяването на всички тези данни в единен ГИС портал ще предостави на общината мощен инструмент за анализ, планиране и прогнозиране на мобилността на населението като цяло, както и за оценка на ефективността на предприетите мерки по отношение на това управление във всички аспекти – от планиране на маршрутните линии в града и в околните населени места, до управление на паркирането и евентуалното въвеждане на нискоемисионни зони и други рестриктивни мерки.

В подточка 5.3.6. Сравнителен анализ на състоянието и тенденциите за развитие на устойчивата градска мобилност с областта, региона за планиране от ниво 2 – ЮЦР и ЮИР, разглеждани в контекста на общия регионален обхват е включена много обширна и много обща информация за община Пловдив и за зоната на активно влияние на гр. Пловдив. Представена е актуализираната комуникационно-транспортна схема и Общ

устройствен план на града до 2025 г. Не е направен сравнителен анализ на състоянието и тенденциите за развитие на устойчивата градска мобилност с областта, региона за планиране от ниво 2.

В подточка 5.3.7. са идентифицирани проблемите, неоползотворените ресурси и потенциал за развитие в сферата на устойчивата градска мобилност. Определени са мерки за насърчаване на устойчива мултимодална градска мобилност (включително интегриран градски транспорт), обвързани с интегрирани проекти за смекчаване изменението на климата и декарбонизация на градската среда, подобряване достъпа и пространствената свързаност в града, както и интегрирани териториални инвестиции за подобряване транспортната свързаност с агломерационния център на ниво 2, в подкрепа на икономическото развитие и трудовата миграция в региона.

5.4. Състояние на водоснабдителната и канализационната мрежи и системи

В подточка 5.4.1. Водоснабдителна система са представени водните ресурси и водоизточниците на община Пловдив. Съгласно данните от „ВиК“ ЕООД гр. Пловдив, всички райони на общината (р-н „Централен“, р-н „Източен“, р-н „Западен“, р-н „Северен“, р-н „Южен“ и р-н „Тракия“) са водоснабдени (присъединени) на 100%. Предоставяните услуги за водоснабдяване от „ВиК“ ЕООД гр. Пловдив включват доставка на питейни води.

По данни на „ВиК“ ЕООД гр. Пловдив общата дължина на водоснабдителната мрежа за периода 2015-2020 г. е нараснала от 585 368 м на 609 382 м. Водопроводната мрежа на гр. Пловдив се състои от чугунени, стоманени, етернитови, полиетиленови и поцинковани тръби. Вътрешната водопроводна разпределителна мрежа е в лошо състояние, с множество аварии и загуба на вода, представени са аварията във водоснабдителната мрежа и реалните загуби на вода, които се формират от течове.

Потреблението на вода, реализираните загуби и аварията през последните години имат леки спадове и покачвания на стойностите, но като цяло няма драстично подобряване или влошаване на показателите

Водоснабдяването, което „ВиК“ ЕООД – Пловдив осигурява като ВиК оператор, е 95% от помпажна вода. В малка степен, предимно в Пловдив област, се осигурява от повърхностни водоизточници. Водата, подавана във водопреносната мрежа се набавя гравитачно от речно водохващане с пречиствателна станция „Храбрино“, стопанисвана от „ВиК“ ЕООД гр. Пловдив и помпено от 4 броя помпени станции „Юг“, „Север“, „Изток 1“ и „Изток 2“, разположени в терасата на река Марица. Водата от помпените станции е с незначителни отклонения, не изисква пречистване за питейно-битово водоснабдяване, освен дезинфекция.

Качествените показатели са обект на постоянен и периодичен мониторинг (системен контрол) от страна на Регионалните здравни инспекции (РЗИ). Изследване през 2020 г. отчита, че питейната вода във водопреносната мрежа на община Пловдив е с качества, съответстващи на изискванията на Директива 98/83/ЕО и приложимото национално законодателство - Наредба № 9 от 16.03.2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели

В подточка 5.4.2. е представена канализационната система и пречистване на отпадъчните води в община Пловдив, в т.ч. изградената инфраструктура, обхванатите населени места и услугите, предоставяни от консолидирания ВиК оператор.

Съгласно данните от „ВиК“ ЕООД гр. Пловдив, районите на гр. Пловдив и населените места в общината са обхванати с канализационна мрежа между 95 и 100%. Общо за гр. Пловдив – 99%.

Мрежата на гр. Пловдив е смесена и без преливници в чертите на града. Канализационната мрежа е изградена в периода от 1938 г. до 2008 г. Общата дължина на канализацията на града е 488 154 м., в т.ч. колекторна мрежа 93 км. и второстепенна канализация 395 км. Изградена е като смесена система, със степен на изграденост 99,5%.

Канализационната система на Пловдив страда от висока инфилтрация. Все още отводняването се извършва от голям брой маломерни колектори, които са били изградени в миналото и които не успяват да осигурят оттичането на смесените води в дъждовно време и се причиняват наводнения.

Територията на община Пловдив се обслужва от пречиствателна станция за отпадъчни води Пловдив (ПСОВ Пловдив). Площадката на ПСОВ Пловдив е в югоизточната част на град Пловдив, на около 1.5 км. извън очертанията на града.

На територията на община Пловдив, ПСОВ поема и замърсителни товари от малки, средни и големи промишлени замърсители.

Посочени са големи ВиК инфраструктурни проекти, изграждащи се на територията на община Пловдив:

- „Доизграждане и реконструкция на водоснабдителни и канализационни системи в обособена територия, обслужвана от „ВиК“ ЕООД, гр. Пловдив, България” бенефициент по този проект е „Водоснабдяване и канализация” ЕООД, гр. Пловдив;
- Реконструкция и изграждане на канализационната и водопроводна мрежа на гр. Пловдив;
- Реконструкция на довеждащ водопровод от ПС „Юг” до кръстовището на бул. „Пещерско шосе” и ул. „Царевец”, гр. Пловдив;
- Реконструкция на довеждащи водопроводи от ПС „Север” до бул. „България”, гр. Пловдив;
- „Интегриран проект за водите на град Пловдив – Етап I”, бенефициент по този проект е Община Пловдив.

В подточка 5.4.3. Сравнителен анализ на състоянието и тенденциите за развитие на водоснабдителната и канализационната мрежи и системи с областта, региона за планиране от ниво 2 – ЮЦР и ЮИР, разглеждани в контекста на общия регионален обхват е направено сравнение с национално и европейско ниво по показателите от по-горните подточки, също и сравнение по определени показатели между ЮЦР и ЮИР. Представен е Обобщен сравнителен анализ на водоснабдяването, на канализацията и пречистването на отпадъчни води в община Пловдив, също и Анализ на управлението на ВиК и удовлетвореността от предоставяните ВиК услуги, който показва дали има дефицити в развитието.

Идентифицирани проблеми, неоползотворени ресурси и потенциал за развитие във ВиК сектора са представени в табличен вид.

5.5. Състояние на енергийна мрежа

Електроснабдяването на община Пловдив (представено в подточка 5.5.1.) се осъществява посредством националната електропреносна мрежа, която обхваща мрежа 400 kV, мрежа 220 kV и мрежа 110 kV. Отчетено е неравномерното разположение на подстанции, трафопостовите и на потребните мощности за консуматорите, което създава проблеми в доставянето на електрическа енергия и необходимите дейности по изграждане на подстанции за решаване на недостига в отделните квартали. „Електроразпределение Юг“ ЕАД (ЕР Юг) е дружеството, което поддържа и развива електроразпределителна мрежа и прилежащата ѝ инфраструктура в Югоизточна България, включително област Пловдив.

Системата за улично и парково осветление в гр. Пловдив (представена в подточка 5.5.2.) е собственост на община Пловдив. Общата инсталирана мощност на уличните осветители е 1248 kW. Представено е описание на системата на улично осветление.

В подточка 5.5.3. са представени топлофикационна система и газопреносна инфраструктура.

На територията на община Пловдив са идентифицирани две дружества, осъществяващи услуги по централизирано снабдяване с гориво или енергия - „ЕВН България Топлофикация“ ЕАД и „Ситигаз България“ ЕАД. „ЕВН България Топлофикация“ ЕАД (ЕВН ТР) притежава лиценз за производство и продажба на електрическа и топлинна енергия. „ЕВН България Топлофикация“ ЕАД притежава топлоснабдителната система на град Пловдив. Снабдяването на битовите и небитовите потребители с топлинна енергия се реализира посредством топлопреносна мрежа (смесена лъчева и кръгова) с дължина от над 170 км. Топлопреносната мрежа покрива 5 от районите на града - „Северен“, „Западен“, „Източен/ Изгрев“, „Централен“ и „Тракия“, като най-голям е броят на абонатите в жилищен район – „Тракия“. Посочени са предстоящи инвестиции на дружеството с цел оптимизирането на производството и подобряване на технико-икономическите и екологични показатели.

Захранването на община Пловдив с природен газ се осъществява от три АГРС (автоматични газоразпределителни станции) - АГРС-Север, АГРС-Юг и АГРС- ВСИ, които чрез отклонения са свързани с магистрален пръстен, който обхваща северна и южна България. Структурното звено, отговорно за набирането на нови клиенти, разширение и за изпълнение на програмите за развитие и разширение на газоразпределителната мрежа (ГРМ) в община Пловдив е „Ситигаз България“ ЕАД. Компанията оперира мрежа в гр. Пловдив с обща дължина от 108 000 метра. В настоящата ситуация „Ситигаз България“ ЕАД предоставя услуги към 650 бр. битови потребители и 259 бр. стопански.

В подточка 5.5.4. Енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници (ВЕИ) се посочва, че политиките, провеждани от община Пловдив в периода 2014-2020 г., са в съответствие с националните приоритети в областта на енергийната ефективност и Националната дългосрочна програма по енергийна ефективност.

Независимо от огромния финансов ресурс, заделен за обновяване в изминалия период,

преобладаваща част от публичните сгради остават несанирани. Към момента обновени са 27% от сградите. Представени са инвестициите и ползите от енергоспестяващи мерки и ВЕИ за общинските обекти за периода 2014-2020 г.

Представен е енергийният баланс на енергоносителите в община Пловдив в сектор „Публични сгради“ и сектор „Улично осветление“. Най-голям дял в потреблението на енергии през 2019 г. заема електроенергията, с дял от 36,5%, следвана от природния газ – 32,6% и топлинната енергия – 30,2%. Незначителен дял се пада на мазута – 0,6%.

Представени са и дейностите за повишаване на енергийната ефективност и обновяване на многофамилния жилищен фонд в периода 2014-2020 г.

Обследванията за енергийна ефективност предоставят информация за актуалното състояние и препоръчаните мерки за енергийна ефективност в сградите. На базата на общо 330 обследвания на сгради, входирани в АУЕР, находящи се на територията на община Пловдив, преобладаваща част от тях -76.7% принадлежат към ниските класове на енергийна ефективност (D÷G). Предписаните в енергийните обследвания енергоспестяващи мерки мобилизират инвестиции в размер на около 91 млн. лв., като годишните финансови ползи от енергоспестяване достигат 14 млн. лв./год., а тези на енергия 94.3 GWh/y. При изпълнение на мерките, над 99 % от сградите ще принадлежат към високите класове на енергийна ефективност – A÷C

За постигането на дългосрочните цели на страната в областта на енергийната ефективност община Пловдив е приела Програма за енергийна ефективност на община Пловдив за периода 2020-2025 г.

За повишаване на енергийната ефективност в промишлените системи са изпълнени 90 договора, финансирани по ОПИК 2014-2020, в рамките на които са изпълнени дейности по повишаване на енергийната ефективност, придобиване на енерго и ресурсо-ефективно производствено оборудване, пилотни и демонстрационни инициативи за ефективно използване на ресурсите, зелени инвестиции и др.

В периода 2014-2020 г. община Пловдив е изпълнила общо 46 проекта, свързани с въвеждането на ВЕИ, като 42 от тях са свързани с въвеждането на слънчево-термални инсталации за производство на енергия за битова гореща вода (БГВ).

Представени са фотоволтаични инсталации на територията на община Пловдив към 31.12.2020 г., които произвеждат енергия.

За постигането на дългосрочните цели на страната в областта на ВЕИ до 2030 г. Община Пловдив е приела Краткосрочна програма за ВЕИ на Община Пловдив за периода 2020-2023 г. и Дългосрочна програма за насърчаване използването на енергия от ВИ и биогоривата на Община Пловдив за периода 2020-2030 г.

В подточка 5.5.5. Сравнителен анализ на състоянието и тенденциите за развитие на енергийната мрежа с областта, региона за планиране от ниво 2 – ЮЦР и ЮИР, разглеждани в контекста на общия регионален обхват са изведени необходими действия за осигуряване на надеждност на електропренасянето и устойчивост на генериращите източници, за подобряване сигурността на пренасяне на електроенергията и ефективността на съоръженията на територията на община Пловдив.

Не е направен сравнителен анализ на състоянието и тенденциите за развитие на енергийната мрежа с областта, региона за планиране от ниво 2.

В подточка 5.5.6. са идентифицирани проблеми, неоползотворени ресурси и потенциал за развитие. Представени са необходими Мерки за енергийна ефективност на община Пловдив.

5.6. Състояние на телекомуникационна мрежа

Община Пловдив (заедно с общините Варна и Велико Търново) е един от основните и най-важните телекомуникационни разпределителни възли в страната – и ключов за ЮЦР и ЮИР.

В подточка 5.6.1. са представени цифрови технологии и цифрови обществени услуги в община Пловдив. Общината е напълно цифровизирана. Безплатен Wi-Fi предоставен от общината на 3 места (високоскоростни точки) в Район „Централен“ в града. Системата обхваща пространството около: парка на Площад „Кочо Честименски“; „Дондукова градина“; Парк „19-ти век“.

Община Пловдив е разположена на територия с повече от една изградена мрежа за фиксиран високоскоростен интернет и предоставен 100% широколентов достъп за населението си.

Съгласно данните на Териториалното статистическо бюро в Пловдив към 2019 г. 80,7% от домакинствата в област Пловдив имат достъп до интернет в домовете си. По дял на домакинствата с достъп до интернет областта е на 6-то място в страната.

В подточка 5.6.4. Сравнителен анализ на състоянието и тенденциите за развитие на телекомуникационната мрежа с областта, региона за планиране от ниво 2 – ЮЦР и ЮИР, разглеждани в контекста на общия регионален обхват е представено сравнение по области и със средните стойности за страната за подsigуряване на телекомуникационни услуги за населението си.

В подточка 5.6.5. са идентифицирани проблеми и потенциал за развитие.

5.7. Състояние на съобщителната мрежа

В подточка 5.7.1. Изградена инфраструктура и потребление на съобщителни услуги е посочено, че и трите мобилни GSM оператора Vivacom, Telenor и A1 имат пълно покритие на община Пловдив, като по този начин създават една добра естествена база за конкуренция на свободния пазар и богат избор от услуги за населението и бизнеса в административната единица.

Понастоящем, на територията на гр. Пловдив има функциониращи 27 пощенски станции – 22 в стандартни пощенски пунктове и 5 в т.нар. „изнесени работни места“.

Освен големите спедиторски фирми, в гр. Пловдив, понастоящем функционират и множество локални, регионални, национални и дори международни.

В подточка 5.7.2. Сравнителен анализ на състоянието и тенденциите за развитие на съобщителната мрежа на областта, региона за планиране от ниво 2 – ЮЦР и ЮИР, разглеждани в контекста на общия регионален обхват е представена обобщена информация и сравнение по области и със средните стойности за страната по определени

показатели.

В подточка 5.6.3. са идентифицирани проблеми и потенциал за развитие

5.8. Инфраструктура за сметосъбиране и управление на отпадъците

Общините Пловдив, Марица, Брезово, Раковски, Стамболийски, Перушица, Съединение, Кричим и Родопи са включени в Регионална система за управление на отпадъците-Пловдив, учредена през 2017 г.

В подточка 5.8.1. Управление на отпадъците и поддържане на чистотата на територията на община Пловдив е представена системата за сметосъбиране и сметоизвозване в общината, която обхваща всички жители.

С цел по-доброто оползотворяване на разделно събрани отпадъци от домакинствата са открити и 6 (шест) броя специализирани площадки за безвъзмездно предаване – по една във всеки район на община Пловдив.

В подточка 5.8.2. е представено управлението на специфичните потоци от отпадъци на територията на община Пловдив.

За управлението на масово разпространени отпадъци – отпадъци от опаковки е създадена организация чрез разполагане на цветни контейнери по уличната мрежа.

Представени са системите за управление на негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА), излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО), излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС), излезли от употреба гуми (ИУГ), отработени масла, строителни отпадъци.

Разделното събиране на зелени и други био-отпадъци се прилага с цел тяхното компостиране или анаеробно разграждане. Община Пловдив предоставя съдове за домашно компостиране (компостери) на домакинства, които желаят да се включат в изпълняваната от общината програма за предотвратяване образуването на отпадъци. Община Пловдив е въвела система за разделно събиране на растителни отпадъци в кварталите „Коматев“ и „Прослав“.

Организирано е събирането на опасни отпадъци от домакинствата и дървесни отпадъци.

В подточка 5.8.3. са идентифицирани проблеми и потенциал за развитие.

Изводи:

Раздел V съдържа детайлна информация относно инфраструктурно развитие, свързаност и достъпност на територията на община Пловдив. Разгледани са Транспортни направления и свързаност, Улична мрежа, Състояние на устойчивата градска мобилност, Състояние на водоснабдителната и канализационната мрежи и системи, Състояние на енергийна мрежа, Състояние на телекомуникационна мрежа, Състояние на съобщителната мрежа и Инфраструктура за сметосъбиране и управление на отпадъците.

Съдържанието на раздела съответства на изискванията в Методическите указания за част Инфраструктурно развитие, свързаност и достъпност на територията.

Препоръки:

- 1. Препоръчително е да се уеднакви подходът при представяне на информацията в подточките Сравнителен анализ на състоянието и тенденциите за развитие в съответната сфера с областта, региона за планиране от ниво 2, да се коригира текста спрямо името на подточката.*

Например:

В т. 5.1. Транспортни направления и свързаност, подточка 5.1.5. Сравнителен анализ на състоянието и тенденциите за развитие на транспортните направления и свързаност с областта, региона за планиране от ниво 2 – ЮЦР и ЮИР, разглеждани в контекста на общия регионален обхват, пътища с национално и международно значение е представена уводна част с обща информация за община Пловдив, която се дублира с текстове в други точки – препоръчително е да се съкрати. Представена е информация за националната транспортна инфраструктура, в т.ч. обща дължина, гъстота и състояние на пътната мрежа по области и региони и др. Препоръчително е информацията да се резюмира, като се акцентира върху област Пловдив, ЮЦР и ЮИР.

В т. 5.3. Състояние на устойчивата градска мобилност, подточка 5.3.6. Сравнителен анализ на състоянието и тенденциите за развитие на устойчивата градска мобилност с областта, региона за планиране от ниво 2 – ЮЦР и ЮИР, разглеждани в контекста на общия регионален обхват е включена много обширна и много обща информация. Препоръчително е информацията да се съкрати, като акцентира върху устойчивата градска мобилност, като се направи сравнение на областно и регионално ниво.

В т. 5.5. Състояние на енергийна мрежа, подточка 5.5.5. Сравнителен анализ на състоянието и тенденциите за развитие на енергийната мрежа с областта, региона за планиране от ниво 2 – ЮЦР и ЮИР, разглеждани в контекста на общия регионален обхват са изведени необходими действия за осигуряване на надеждност на електропренасянето и устойчивост на генериращите източници, за подобряване сигурността на пренасяне на електроенергията и ефективността на съоръженията на територията на община Пловдив. Препоръчително е да се направи сравнителен анализ на състоянието и тенденциите за развитие на енергийната мрежа на областно и регионално ниво.

- 2. В т. 5.1. Транспортни направления и свързаност, подточка 5.1.6. Идентифицирани проблеми, неоползотворени ресурси и потенциал за развитие е включена много обширна и много обща информация, която е препоръчително да се съкрати, като акцентира върху Идентифицирани проблеми, неоползотворени ресурси и потенциал за развитие на община Пловдив.*
- 3. Целият текст в т. 5.2. Улична мрежа представя План-схемата на транспортно-комуникационната система на град Пловдив – реализирани дейности от 2007 г. насам. Препоръчително е да се представи уличната мрежа на община Пловдив и нейното състояние, за да съответства текстът на името на точката. Функционална класификация на уличната мрежа в гр. Пловдив е представена в т. 5.1. Транспортни направления и свързаност. Следва да се изведе точка*

Идентифицирани проблеми, неоползотворени ресурси и потенциал за развитие.

- 4. Препоръчително е в т. 5.8. в раздел РАЗДЕЛ V. Инфраструктурно развитие, свързаност и достъпност на територията да се акцентира върху относителния дял на населението, обслужено със сметосъбиране (според Методическите указания). Текстът, касаещ управление на отпадъците следва да се премести в РАЗДЕЛ VI. Екологично състояние и рискове, т. 6.4. Анализ по фактори на въздействие.*

РАЗДЕЛ VI. Екологично състояние и рискове – условия и предпоставки за развитие на зелена Община Пловдив и Пловдив – балансиран град с повишено качество на живот

В т. 6.1. е направен Актуален преглед на приложимата нормативна рамка, в т.ч. релевантното национално и европейско законодателство. Последователно са изброени документи на международно и европейско ниво, закони и наредби и документи на национално ниво.

Природни условия и ресурси, в т.ч. географско местоположение и териториален обхват на общината, релеф, климат, водни ресурси, почвени ресурси, полезни изкопаеми, горски ресурси са представени в т. 6.2.

В т. 6.3. е включен Анализ по компоненти на състоянието на околната среда – състояние и замърсители.

Анализът започва с подточка 6.3.1. Въздух. Посочено е, че мониторингът на качеството на атмосферния въздух в град Пловдив се извършва в два пункта чрез автоматични измервателни станции, които са част от Националната система за мониторинг на околната среда: пункт – АИС „Каменица“ – автоматичен, градски фон; пункт – АИС „ж.к. Тракия“ – автоматичен, транспортно ориентиран.

Представено е състоянието на качеството на атмосферния въздух по основните видове замърсители – замърсяване с ФПЧ₁₀, замърсяване с ФПЧ_{2.5}, замърсяване с азотен диоксид, с полициклични ароматни въглеводороди и други. Въпреки положителната тенденция, отчетена в данните от мониторинга през последните три години, все още са налице нерешени проблеми с наднормено замърсяване на атмосферния въздух в община Пловдив, най-вече по отношение на показателите ФПЧ₁₀ и азотен диоксид.

С цел намаляване на нивата на основните замърсители и достигане на установените норми за съдържанието им в атмосферния въздух, община Пловдив изпълнява Програма за управление на качеството на атмосферния въздух и План за действие за периода 2018-2023 г. Основната цел пред община Пловдив, която трябва да се постигне, е привеждане на качеството на атмосферния въздух по отношение на съдържанието на вредни вещества в него, в частност на ФПЧ₁₀, NO₂, ФПЧ_{2.5} и ПАВ в съответствие с изискванията на нормативната уредба по опазване на чистотата на атмосферния въздух и осигуряване на здравословна среда за населението.

Подточката завършва с изводи и възможности и идентифицирани мерки за подобряване на КАВ, които се основават в най-голяма степен върху мерките от Плана за

действие 2018-2023 г. към Програмата за подобряване на КАВ, обобщени и актуализирани на база на последната налична информация.

В подточка 6.3.2. Води е направена оценка на натиска, въздействията и екологичното състояние и потенциал на повърхностните води.

Оценката показва, че и трите повърхностни водни тела, които се намират на територията на община Пловдив, са в умерено екологично състояние.

Представена е оценка и на натиска, въздействията и състоянието на подземните води (според ПУРБ 2016-2021), която показва добро количествено състояние, но лошо качествено състояние на подземните води.

Включена е информация за състоянието на водоснабдяването, канализацията и пречистването на отпадъчни води в общината. Покритието на водоснабдителните услуги в общината е 100% по данни, предоставени от „ВиК” ЕООД гр. Пловдив. Канализационната мрежа в община Пловдив е с общо покритие 99%, като в повечето административни райони на града тя е 100%. Отпадъчните води от гр. Пловдив се пречистват централизирано от ПСОВ Пловдив с капацитет 213 000 куб.м/ден.

Подточката завършва с изводи, възможности и идентифицирани мерки.

В подточка 6.3.3. Почви се посочва, че по данни на РИОСВ – Пловдив за 2018-2020 г., почвите на територията на община Пловдив не са замърсени с тежки метали и металоиди, устойчиви органични замърсители и нефтопродукти, не са ерозирани, вкислени и засолени. Няма нарушени земи и почви от добивна промишленост.

Точка 6.4. представя Анализ на екологичното състояние по фактори на въздействие

В подточка 6.4.1. е включена информация за управлението на Отпадъци в община Пловдив. В периода 2014-2020 г. е изпълнявана Програма за управление на отпадъците (ПУО). Необходима е бъдеща актуализация на ПУО за периода 2021-2028 г. за да бъде приведена в съответствие с новия Национален план за управление на отпадъците (НПУО) 2021-2028 г., публикуван през м юни 2021 г.

Общината е изградила система за организирано събиране на смесени битови отпадъци, като с осигурената техника и съдове е обхванато 100% от населението.

По отношение на подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници, община Пловдив до момента изпълнява целите, заложи в ПУО и Националния план за управление на отпадъците.

На територията на Община Пловдив е организирано разделно събиране на масово разпространени отпадъци и опасни отпадъци от домакинствата, което произтича от изискванията, заложи в националното и европейското законодателство по отношение управлението на отпадъците.

Биоотпадъците, образувани при поддържане на паркове, градини и други обществени площи, от дейността на Общинско предприятие „Градини и паркове“ се събират разделно. През 2020 г. е изградена компостираща инсталация за разделно събрани зелени и биоразградими отпадъци по проект с финансовата подкрепа от Оперативна програма „Околна среда“ 2014-2020 г.

Строителните отпадъци се управляват в съответствие с Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали (ДВ бр.98 от 08.12.2017 г.) и съответната общинска наредба.

Подточката завършва с изводи, възможности и мерки за управление на отпадъците.

В подточка 6.4.2. е представена информация за шумовото замърсяване на територията на община Пловдив. Общината изпълнява националните политики и изискваната на действащото законодателство в областта на шума чрез разработените Стратегическа карта на шума (СКШ) и Плана за действие.

От 2008 г. Община Пловдив стартира оперирането на система за мониторинг на шума в околната среда. Порталът www.plovdiv.webnoise.eu предоставя възможност за наблюдение нивата на шума във всички обхванати локации до момента. В портала е изградена мрежа от 15 наблюдавани точки в зони с „тихи точки“ и зони в урбанизирани територии, подложени на въздействието на интензивен автомобилен трафик.

В изпълнение на разпоредбите на ЗЗШОС, Стратегическата карта на шума за агломерация Пловдив е разработена и одобрена през 2009 г. Тя дава пълна характеристика за акустичната среда в града, като обхваща четирите основни източника на шум в населените места – автомобилния, железопътния, въздушния транспорт и промишления шум. През 2010 г. е изготвен План за действие за намаляване на шумовото замърсяване в Агломерация Пловдив на базата на Стратегическа шумова карта от 2009 г.

От данните получени в резултат от актуализираната стратегическа карта за шум е видно, че основен източник на шум за населението на агломерация Пловдив, остава автомобилния трафик, като много по-малко е влиянието на шума от железопътния транспорт.

6.4.3. Радиационна среда

Радиологичният мониторинг на територията на община Пловдив се извършва от Регионална лаборатория – Пловдив към ИАОС. Атмосферната активност в град Пловдив се определя еднократно през годината, чрез гама-спектрометричен анализ на аерозолна проба. По данни от РИОСВ-Пловдив, измерените през 2020 г. обемни активности на радионуклидите уран-238, радий-226, олово-210, радий-228, калий-40 и цезий-137 са под границата на определяне и са съпоставими с данните от предходните години.

6.4.4. Управление на популациите на бездомни животни

Основна цел на общинска администрация Пловдив по отношение на бездомните животни е чрез прилагане на дългосрочни и ефективни мерки, базирани на научни методи, утвърдени от СЗО, по естествен, хуманен път да се овладее популацията на безстопанствените кучета и котки на територията на община Пловдив, постепенно да се намали техния брой до количества, гарантиращи безопасността и здравето на хората, комфорта на градската среда и европейския имидж на града.

В подточка 6.4.5. Мерки за предотвратяване и контрол е посочено, че съгласно чл.10. ал.1. т.6 и чл.15 от ЗООС кметовете на общините, а в градовете с районно деление – и кметовете на районите, са компетентни органи по контрола върху спазването на екологичното законодателство. Дейностите по опазване и управление на околната среда в

рамките на общинската администрация на община Пловдив се извършват от Дирекция „Екология и управление на отпадъците“. Контролната дейност за спазването от страна на всички физически и юридически лица, разпоредбите на действащите наредби на Общински съвет – Пловдив, законите и подзаконовите нормативни актове на територията на община Пловдив се извършва от Пловдивски общински инспекторат.

В т. 6.5. са представени **Защитени територии и биоразнообразие – Национална екологична мрежа и зелена система на Община Пловдив**

Основната част от землището на община Пловдив е съставено от урбанизирана територия, поради което природните екосистеми имат ограничено разпространение. Най-значимата природна система, запазила естествени местообитания и богатство от растителни и животински видове, е река Марица, включително речното корито и прилежащи към него залесени площи. Други територии с фрагменти от запазени природни местообитания и богато видово разнообразие са хълмовете и по-големите градски паркове.

Представени са защитените територии и защитените зони от Натура 2000 на територията на община Пловдив (подточка 6.5.1.). За защитени територии се обявени: природна забележителност (ПЗ) „Младежки хълм“, ПЗ „Данов хълм“, ПЗ „Хълм на Освободителите“ и Защитена местност (ЗМ) „Нощувка на малък корморан – Пловдив“. Защитени зони за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна са BG0000578 „Река Марица“ и BG0000444 „Река Пясъчник“. Като защитени зони за опазване на дивите птици са определени BG0002087 „Марица – Пловдив“ и BG0002016 „Рибарници Пловдив“.

Подточка 6.5.2. Зелена система започва с документите, които указват и регулират създаването и поддържането на зелената система в общината. В частта Състояние на зелената система са описани зелените площи за широко обществено ползване, за ограничено ползване и тези със специфично предназначение.

Всеки жител на гр. Пловдив разполага с 11,2 кв.м зелени площи за широко обществено ползване, което е значително под нормата от 20 кв.м (според Наредба №7 за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони). По райони, разпределението на зелената система е крайно неравномерно, от 0.4 кв.м/ж. в Район „Източен“ до 54.9 кв.м/ж. в Район „Западен“ (най-вече поради наличието на парк „Отдых и култура“). Липсата на поливни системи или тяхното лошо състояние е идентифицирано като проблем за много от зелените площи. Относно зелените площи за ограничено ползване – 49% от междублоковите пространства са добре озеленени, при 22% от случаите те се нуждаят от реконструкция и допълване и в 29% от случаите липсва каквато и да е дълготрайна декоративна дървесна растителност. В град Пловдив зелените площи със специфично предназначение заемат 58,9 ха, което съставлява 11,7% от общата площ на зелените площи. Общото състояние на тези площи е неблагоприятно, като в най-тежко състояние се намира Ботаническата градина, разположена върху терен с площ от 11,3 ха, собственост на Аграрен университет. Зоокътът на гр. Пловдив е затворен, поради липса на лиценз и се нуждае от допълнителни инвестиции, за да възобнови своята дейност.

Уличното озеленяване заема относително малка площ, но има важно значение за

подобряването на качеството на живот, напр. чрез създаване на микроклимат, засенчване на сградите, намаляване на шума и предпазване на сградите от въздушно замърсяване с фини прахови частици. Въпреки, че гр. Пловдив има традиции и много добри примери за устойчиво и целесъобразно улично озеленяване, част от дървесната растителност на уличното озеленяване е в лошо фитосанитарно състояние и се нуждае от реконструкции.

Защитните и мелиоративни зелени площи в община Пловдив са малко по площ, но изпълняват важни екологични функции. Градът е заобиколен от земеделски терени и това го прави уязвим от прахово замърсяване при обработване на тези земи.

Определени са потребности от увеличаването на площите със защитни дървесни насаждения (защитни „зелени пояси“), по периферията на града, както и покрай най-натоварените транспортни връзки. Също така е необходимо обособяването на „зелени клинове“, които осъществяват връзка на градската зелена система и крайградския ландшафт, подобряват въздушната циркулация като позволяват нахлуването на по-хладен и чист въздух от крайградските територии към централната градска част.

В подточката са включени изводи, възможности и мерки за развитие на зелената система.

Текстът в точка 6.5. Зелена система завършва с таблица, в която са посочени Обекти, съоръжения и дълготрайни материални активи с екологично предназначение (подточка 6.5.3.). Информацията е по-подходяща да се представи в т. 6.3. Анализ по компоненти на състоянието на околната среда.

Точка 6.6. представя **Влияние на глобалните климатични промени, природни бедствия и рискови територии.**

В подточка 6.6.1. Изменение на климата: перспективи и очаквани въздействия е описано очаквано увеличение на честотата и величината на екстремните метеорологични явления, както и очаквано увеличение на средната годишна температура на въздуха през следващите десетилетия, което ще доведе до увеличение и промяна в типовете валежи.

Представени са Територии с геоложки рискове (подточка 6.2.2.), Територии със значителен потенциален риск от наводнения (подточка 6.6.3.) и Територии с установено замърсяване от отпадъци (подточка 6.6.4.).

В т. 6.7. Сравнителен анализ на състоянието и тенденциите за опазване на околната среда с областта, район за планиране от ниво 2 – ЮЦР и ЮИР, разглеждани в контекста на общия регионален обхват са включени Сравнение със състоянието и тенденциите за опазване на околната среда с област Пловдив и Сравнение със състоянието и тенденциите за опазване на околната среда с Южен Централен Район.

В т. 6.8. са идентифицирани проблеми и потенциал за развитие, вкл. и по райони.

Изводи:

В раздел РАЗДЕЛ VI. Екологично състояние и рискове е представена обстойна информация относно Приложимата нормативна рамка за опазване на околната среда и Природните условия и ресурси на община Пловдив. Направен е Анализ по компоненти на състоянието на околната среда и Анализ по фактори на въздействие. Включена е

информация за Защитени територии и биоразнообразие, Влияние на глобалните климатични промени, природни бедствия и рискови територии. Извършен е Сравнителен анализ на състоянието и тенденциите за опазване на околната среда с областта, район за планиране от ниво 2 – ЮЦР и ЮИР, разглеждани в контекста на общия регионален обхват. Идентифицирани са проблеми и потенциал за развитие.

Съдържанието на раздела съответства на изискванията в Методическите указания за част Екологично състояние и рискове.

Препоръки:

1. В т. 6.4. Анализ на екологичното състояние по фактори на въздействие – текстът от подточка 6.4.1. Отпадъци е препоръчително да се обедини с този от т. 5.8. Инфраструктура за сметосъбиране и управление на отпадъците.
2. В т. 6.5. Зелена система - текстът, който в табличен вид представя Обекти, съоръжения и дълготрайни материални активи с екологично предназначение (подточка 6.5.3.) е по-подходящо да се представи в т. 6.3. Анализ по компоненти на състоянието на околната среда.

РАЗДЕЛ VII. Анализ на административния капацитет на общинската администрация за реализация на ПИРО – условия и предпоставки за развитие на квалифицирана и подкрепяща общинска администрация

7.1. Общинско управление, общинска собственост, опазване на общественя ред и сигурността

Представено е общо описание на общинската администрация и основните функции на ръководния състав. Не е включена организационна структура на общинска администрация Пловдив, която да представя звената в общината, тяхната взаимовръзка и подчиненост.

Включена е информация за Стратегия за управление на общинската собственост за периода 2020-2023 г., както и за функциите, които изпълнява дирекция „Общинска собственост” в общинска администрация Пловдив.

За опазване на общественя ред и сигурността в община Пловдив са обособени два отдела: отдел „Обществен ред и управление при кризи” и отдел „Административно-наказателна дейност“. Представени са функциите, които изпълняват.

Като елемент от дейностите по сигурността са представени системите за видеонаблюдение на територията на община Пловдив.

7.2. Административен капацитет за управление на проекти

Посочени са ролята и функциите на отдел „Бизнес развитие и европейски политики“ за подготовка и изпълнение на планове, стратегии и проекти.

Административният капацитет на община Пловдив за управление на проекти е значително повишен. Атестат за това е привлеченият финансов ресурс от структурните и инвестиционни фондове на ЕС.

В т. 7.3. Реализирани публично/частни партньорства са представени реализирани концесии на територията на община Пловдив.

В т. 7.4. Взаимодействие с неправителствения сектор е посочено, че Общински съвет Пловдив и община Пловдив осигуряват оптималните условия за гражданско участие както в процеса на вземане на политически решения, така и при реализиране на инициативи на неправителствения сектор.

Община Пловдив е реализирала „Тракия икономическа зона” - публично-частна инициатива, в сътрудничество с местните власти и институции на 9 общини (Пловдив, Асеновград, Калояново, Куклен, Марица, Първомай, Раковски, Родопи, Стамболийски) и 2 клъстера – „Клъстер проектиране и строителство” и „Клъстер информационни и комуникационни технологии Пловдив”.

В община Пловдив действа Наредба на ОбС Пловдив за условията и реда за финансово подпомагане на спортни дейности и за условията и реда за използването на спортни обекти, собственост на община Пловдив.

Община Пловдив финансира инициативи в сферата на културата, част от Календара на културните събития на Община Пловдив.

В т. 7.5. Сравнителен анализ на състоянието и тенденциите за развитие и укрепване на капацитета на администрацията за реализация на ПИРО с областта, региона за планиране от ниво 2 – ЮЦР и ЮИР, разглеждани в контекста на общия регионален обхват е представена обобщена информация относно мястото, което заема община Пловдив по показатели брой и обща стойност на реализираните проекти в периода 2014-2020 г.

В т. 7.6. са идентифицирани проблеми и потенциал за реализиране на интегрирани инвестиции.

Изводи:

Раздел VII. Анализ на административния капацитет на общинската администрация за реализация на ПИРО съдържа информация относно Общинско управление, общинска собственост, опазване на обществения ред и сигурността, Административен капацитет за управление на проекти, Реализирани публично/частни партньорства и Взаимодействие с неправителствения сектор. Извършен е Сравнителен анализ на състоянието и тенденциите за развитие и укрепване на капацитета на администрацията за реализация на ПИРО с областта, региона за планиране от ниво 2 – ЮЦР и ЮИР. Идентифицирани са проблеми и потенциал за реализиране на интегрирани инвестиции. Съдържанието на раздела съответства на изискванията в Методическите указания за част Анализ на административния капацитет на общинската администрация за реализация на ПИРО, както и необходимостта от укрепването му.

Препоръки:

В текста да се добави организационна структура на общинска администрация Пловдив, която да представя звената в общината, тяхната взаимовръзка и подчиненост. Вариант е да се добави връзка към структура на общинската администрация - [линк](#) и връзка към Устройствен правилник на общинска администрация Пловдив - [линк](#) (щатно разпределение по отдели и дирекции - в Приложение 1).

РАЗДЕЛ VIII. Анализ на развитието на туризма, перспективи за развитие

В началото на раздела се съдържа информация за използваните информационни източници и документи – закони, международни документи, общински документи и проучвания.

8.1. Мястото и ролята на туризма за развитието на Община Пловдив

Развитието на туризма в община Пловдив е представено чрез динамиката в стойностите на показателите Реализирани посещения в туристическите обекти и туристическите информационни центрове в община Пловдив, Реализирани нощувки в места за настаняване, Пренощували лица в места за настаняване и Приходи от нощувки в места за настаняване през последните години.

Община Пловдив целенасочено и последователно поставя акцент върху културно-историческия, кулинарния и винен туризъм, шопинг туризма и събитийния туризъм за разширяване на предлагането и привличане на туристи и. В допълнение, инициативността на предприемачите за развитие на предлаганите от тях туристически услуги, силно допринася за засилването на образа на Пловдив като туристическа дестинация.

Хотелиерството и ресторантьорството генерират 1,6% от нетните приходи от продажби през 2019 г. Тук са съсредоточени около 5% от фирмите и заетите в общината. Отчита се най-висок дял на сектора при ПЧИ (8,4%, 68 млн. лв.), има и сериозно присъствие при разходите за ДМА (6,1%, 86 млн. лв.).

8.2. Състояние на обслужващата инфраструктура - инфраструктура (вкл. местните пътища до туристически обекти) и суперструктура (вкл. туристически обекти общинска собственост)

В част Инфраструктура са идентифицирани проекти, които ще окажат влияние върху туризма чрез подобряване и/или рехабилитация на следните обекти - АИР, „Старинен Пловдив“, Природна забележителност „Сахат тепе“, Парк „Младежки хълм“, Естетизация и рехабилитация на подлез „Баня старинна“ (Чифте баня) и др. Отчетен е голям недостиг на паркоместа. Друг идентифициран проблем е с такситата в гр. Пловдив и най-вече този с престояването им по първостепенната улична мрежа, т. нар. Стоянки.

В част Туристическа суперструктура са представени данни за местата за настаняване и заведенията в община Пловдив.

В част Актуално състояние на туристическото предлагане в община Пловдив са представени наличните ресурси, като част от туристическото предлагане. Включени са данни за Брой посетители на туристически атракции в община Пловдив и Брой посетители на събития, проведени в туристически обекти в община Пловдив.

В част Недвижимо културно наследство са представени регистрираните в община Пловдив обекти в съответствие с класификациите на НКН, Защитени територии и защитени зони, културни маршрути и културни коридори.

В част Движимо културно наследство са представени културни организации, които съхраняват и управляват движимото културно наследство

В част Нематериално културно наследство са представени национални празници и традиции, както организациите, които поддържат нематериалното културно наследство

(читалища, музеи, образователни институции ...)

В Част Пловдив – европейска културна столица 2019 г. е представена Концепцията „Заедно“, върху която стъпва кандидатурата на Пловдив. Отчетени са ефекти на въздействието, като повишено предлагане, ръст на туризма и икономическия растеж.

8.3. Туристически информационен център и информационно обслужване на туристите, културно-исторически календар - събития и мероприятия с местно и национално значение, допринасящи за развитието на туризма

Туристическите информационни центрове са предоставени за стопанисване и управление на ОИ „Старинен Пловдив“, като освен туристическото обслужване на гостите и гражданите на град Пловдив, в тях се извършва и туристическа агентска дейност.

Представени са основните услуги, предлагани от Туристическите информационни центрове в града и основните събития, които се организират от община Пловдив, като национални и местни празници, чествания и годишнини, фестивали, конкурси, награди, събития и кампании.

8.4. Членство на Община Пловдив в туристически сдружения и в ОУТТР, маркетинг на териториалния туристически продукт

Представена е информация за Организацията за управление на Тракийски туристически район и членството на община Пловдив в нея. Не е включена информация за маркетинг и реклама на териториалния туристически продукт – участия/домакинства в туристически борси, изложения.

8.5. Оценка на туристическия потенциал на Община Пловдив. Туристически ресурси и субструктура

Представени са резултати от проведените фокус групи и анкетно проучване сред гражданите на община Пловдив относно въздействието на сектор туризъм върху развитието на общината. Представен е анализ на оценките от страна на външни публики, посетили гр. Пловдив поне веднъж

8.6. Сравнителен анализ на състоянието и тенденциите за развитие на туризма с областта, региона за планиране от ниво 2 – ЮЦР и ЮИР, разглеждани в контекста на общия регионален обхват

Представена е обобщена информация и основните характеристики, свързани с развитието на туризма в районите и мястото на Община Пловдив в регионалното развитие на туризма

В т. 8.7. Идентифицирани проблеми, неоползотворени ресурси и потенциал за развитие е представена обща информация, изведени са приоритетни стълбове за развитие на дестинация Пловдив.

Изводи:

В раздел VIII. Анализ на развитието на туризма, перспективи за развитие е представена информация за Мястото и ролята на туризма за развитието на община Пловдив, Състояние на обслужващата инфраструктура, информация за

туристическите обекти, туристически информационен център и информационно обслужване на туристите, културно-исторически календар, членство на община Пловдив в туристически сдружения и в ОУТР, оценка на туристическия потенциал на община Пловдив.

Препоръки:

- 1. Препоръчително е информацията за туристическите обекти да бъде представена в отделна точка, а не като част от т. 8.2 Състояние на обслужващата инфраструктура. От друга страна информацията за туристическите обекти се дублира с тази в раздел IX, 9.3.1. Недвижимо културно наследство, 9.3.2. Движимо културно наследство и 9.3.3. Нематериално културно наследство и с тази в Програмата за развитие на туризма 2021-2027. Добре е обектите да се представят по-обобщено.*
- 2. В т. 8.4. Членство на Община Пловдив в туристически сдружения и в ОУТР, маркетинг на териториалния туристически продукт е представена информация само за Организацията за управление на Тракийски туристически район. Препоръчително е да се добави информация за дейностите по маркетинг на териториалния туристически продукт (като участия/домакинства в туристически борси, изложения и др.), както и информация за дейностите по маркетинг и реклама на предлагания туристически продукт в община Пловдив.*
- 3. В т. 8.7. Идентифицирани проблеми, неоползотворени ресурси и потенциал за развитие е представена обща информация, изведени са приоритетни стълбове за развитие на дестинация Пловдив. Препоръчително е информацията да се допълни, като се акцентира върху Идентифицирани проблеми, Неоползотворени ресурси и Потенциал за развитие.*

РАЗДЕЛ IX. Културно наследство и състояние на градския исторически пейзаж – условия и предпоставки за надграждане на проекта: „Пловдив - Европейска столица на културата през 2019 г.“ и развитие на Община Пловдив като световна дестинация за целогодишен културен туризъм

В т. 9.1. е представена Правна и стратегическа рамка в областта на културното наследство на община Пловдив, която е формирана на база международни, национални, регионални и местни законодателни и стратегически документи.

Историческото развитие на гр. Пловдив е представено в т. 9.2.

9.3. Идентификация на културно наследство на община Пловдив

Богатото културно наследство на община Пловдив е необходимо да се разглежда като ресурс за интегрирано градско развитие, което е предпоставка за устойчиво градско развитие. В Анализа на културното наследство на община Пловдив са коментирани обектите, идентифицирани като културно наследство, както и техния пространствен потенциал за осъществяване на общинско и регионално сътрудничество, което е в унисон с политиките за регионално развитие на ЕС.

9.3.1. Недвижимо културно наследство – Според данни от Националния публичен регистър на Националния институт за недвижимо културно наследство на територията на Община Пловдив са регистрирани над 700 недвижими културни ценности с различна категория според културната и научна стойност и обществената значимост. Идентифицирането обектите в настоящия анализ е направено в съответствие с класификациите на НКН, определени в Глава четвърта: Материално културно наследство на ЗКН.

9.3.2. Движимо културно наследство – представени са културните организации, които съхраняват и управляват богатото недвижимо културно наследство.

9.3.3. Нематериално културно наследство – представени са културните организации, които съхраняват и популяризират нематериалното културно наследство.

9.4. Пространствен потенциал на културното наследство

Оценката на културното напластяване в Република България в актуализираната Национална концепция за пространствено развитие показва характеристиките на КИИ на територията на община Пловдив. Община Пловдив е включена в Туристически район „Тракия“ и попада в Зона „Пловдив – Асеновград – Батак“. Пространственият потенциал на културното наследство на община Пловдив е разгледан по отношение на трите групи елементи на пространствената макроструктура и в съответствие с пространствената структура и териториалния обхват на недвижимите културни ценности съгл. чл. 48 от ЗКН, както следва:

- „площни обекти“ – територии с пространствен потенциал;
- „линейни обекти“ – оси на потенциално развитие и свързване с други общини/територии;
- „точкови обекти“ – единични НКЦ с пространствен потенциал

9.5. Анализ на историческия градски пейзаж

В анализа е посочено, че като защитени територии по смисъла на ЗКН на територията на община Пловдив са дефинирани множество улични ансамбли, а ГПК Историческа зона „Филипопол – Тримонциум – Пловдив“ е регистрирана и като културен пейзаж, формиран от системата хълмове и прилежащите градски структури, оформящи характерния градски силует на Пловдив.

Наследствената специфика на Пловдив предполага дефинирането на повече територии със специфичен градски исторически пейзаж, при които да се приложи подходът, коментиран в Препоръка за градския исторически пейзаж (2011 г.), с оглед на обстоятелството, че градското наследство представлява ключов ресурс в подобряването на обитаемостта на градските райони и подкрепя икономическото развитие и социалната кохезия в една променяща се глобална среда, включително материалните и нематериалните му компоненти

9.5.1. Елементи на градското културно наследство

Елементи от изключителна културна важност са обектите със световно, национално значение, както и груповите културни ценности, включително тези с ансамблово значение. Това са АИР „Старинен Пловдив“ и недвижимите културни ценности на

територията на община Пловдив. Един такъв пример е Античният театър, който присъства в градската среда като архитектура и знаков градоустройствен елемент, но и като важна културна сцена.

Посочени са характеристиките и на Неизключителни наследствени елементи и Нови градски елементи и градски пространства.

9.5.2. Състояние на елементите на градското културно наследство

Регулирането на процесите в градската историческа среда на община Пловдив става чрез прилагане на изискванията на ЗКН, ЗУТ, спазването на териториално-устройствената защита в ОУПО и защитените територии, регистрирани в Публичния регистър на НИНКН, както и с активното участие на пловдивската общественост

Изведени са препоръки относно подобряване на елементите на градското културно наследство, като:

- да се обърне особено внимание върху териториите с формиран естествен културен ландшафт, които не са достатъчно развити и не са създадени условия за тяхната социализация и интегриране в съвременния градски живот;
- да се създаде Наредба за градската историческа среда, която да е синхронизирана с международните правни инструменти, но и да е адаптирана към българското законодателство;
- да се поддържа автентичния облик и стиловите характеристики на историческите сгради.

В подточка 9.5.3. са представени Условия и предпоставки за надграждане на проекта „Пловдив - Европейска столица на културата 2019“.

9.6. Политика на община Пловдив в областта на културното наследство

Политиката на община Пловдив в областта на културното наследство е оценена изключително високо от населението на града, което се проследява в резултатите от анкетно проучване лице в лице, извършено с цел проверка на обществените нагласи.

През последния програмен период Община Пловдив развива целенасочена политика по опазване, социализиране и валоризиране на културното наследство. Приета и Културна стратегия на Община Пловдив с хоризонт на действие 2014 -2024 г.

Наблюдава се тенденция в политиката за опазването и социализация на културното наследство, свързана с придобиване на собственост или управление на обекти НКЦ от страна на Община Пловдив и публичните културни организации. Особено внимание Общината обръща на привличането на обществеността към процеса на опазване на културното наследство. Много важна тенденция в общинската политика е валоризирането на недвижимото културно наследство чрез насищане с културни дейности, които водят до непосредственото му преживяване.

Община Пловдив провежда последователна политика за дигитализиране на културното наследство.

Общината провежда целенасочена политика и по отношение на достъпната градска среда, осигурявайки достъп до редица културни обекти в Старинния град. Всички музеи

също са осигурили възможности за посещения на лица в неравностойно положение.

Изнесените анализи и проучвания показват, че община Пловдив провежда успешна политика в областта на културното наследство, която гражданите на общината оценяват високо.

Точка 9.7. Сравнителен анализ на състоянието и тенденциите за развитие, опазване и промотиране на културно наследство с областта, региона за планиране от ниво 2 – ЮЦР и ЮИР, разглеждани в контекста на общия регионален обхват представя културното наследство на област Пловдив и културното наследство в Южен централен район и Югоизточен район.

В т. 9.8. Идентифицирани проблеми, неоползотворени ресурси и потенциал за развитие са включени изводи и препоръки за развитието на културното наследство и градската историческа среда в община Пловдив.

Изводи:

Раздел IX. Културно наследство и състояние на градския исторически пейзаж съдържа обстойна информация относно правна и стратегическа рамка в областта на културното наследство, историческото развитие на гр. Пловдив, идентификация на културно наследство на община Пловдив, Пространствен потенциал на културното наследство, анализ на историческия градски пейзаж и политика на община Пловдив в областта на културното наследство. Представена е информация за културното наследство на област Пловдив, на Южен централен район и Югоизточен район. Определени са препоръки за развитието на културното наследство и градската историческа среда в община Пловдив.

Съдържанието на раздела съответства на изискванията в Методическите указания за част Анализ на културно-историческото наследство и част Описание на елементите на градското културно наследство в градовете.

РАЗДЕЛ X. Анализ на състоянието на селищната мрежа и жилищния сектор

В първата част от раздела 10.1. Селищна мрежа, устройство и изграденост са представени Селищна мрежа и процеси на урбанизация на Община Пловдив. Включена е информация за Местоположение, Граници, Селищна мрежа, Баланс на територията и Гъстота на населението. В текста няма информация за процеси на урбанизация.

10.1.2. Урбанистични структури на територията на общината и града - функционални зони по ОУП на ниво община/град

Представени са мястото и ролята на Пловдив на микрорегионално ниво. Микрорегионалното ниво е пресечна зона между пространственото развитие на община Пловдив и групата общини, третиращи в Районната устройствена схема, особено общините Марица и Родопи. В табличен вид са посочени градоустройствени единици (ГЕ) за територията на община Пловдив.

В подточка 10.1.3. Осигуреност на територията с действащи устройствени планове/схеми е представена детайлна информация за Проект за Изменение на Общия устройствен план на Пловдив – 2007 и действащите Подробни устройствени планове.

Направен е преглед на съответствието на всеки ПУП с ОУП, намерени са несъответствия в устройствените характеристики.

Територията на община Пловдив е почти изцяло покрита с одобрени кадастрална карта и кадастрални регистри (КККР).

В подточка 10.1.4. Устройствово състояние на териториите е посочено, че община Пловдив има разработена Концепция за пространствено развитие (КПРО), която предлага агломерационна структура на микрорегионално ниво, с малки различия по отношение на включените в агломерационния ареал населени места, като освен това се предлага и вътрешно зонирание на ареала спрямо функциите и степента на гравитация. Към агломерационния ареал са включени всички населени места южно от родопската яка, които са естествената зона за седмичен отдих извън град Пловдив.

Подточка 10.1.5. Сравнителен анализ на състоянието и тенденциите за развитие на селищната мрежа с областта, региона за планиране от ниво 2 – ЮЦР и ЮИР, разглеждани в контекста на общия регионален обхват представя моделът „умерен полицентризъм“, избран за урбанистично развитие на страната, съгл. актуализираната Национална концепция за пространствено развитие (НКПР). Включена е информация за Осите на урбанистично развитие, като полицентрични линейни зони, формирани при интегрирането на полюсите на развитие (големите и средни градове) с транспортно-комуникационната мрежа на страната. Разгледани са зони за трансгранично и междурегионално сътрудничество и по-конкретно Зона България – Гърция.

В подточка 10.1.6. Идентифицирани проблеми, неоползотворени ресурси и потенциал за развитие е представена информацията за целите на актуализираната НКПР.

Втора част от раздела е отделена за т. **10.2. Жилищен сектор.**

Представен е Анализ на жилищните територии по структурни единици (подточка 10.2.1.) и по-конкретно характеристика на функционална система „Обитаване“ по райони на града. В структурата на системата „Обитаване“ са налице особености, които изявяват характерните за Пловдив типове жилищно застрояване:

- „Традиционен“ град – в „традиционната“ градска част;
- Втори пояс, опасващ градското ядро, също носител на неговия характер и структура, но при по-влошени качествени показатели по отношение на сградния фонд;
- Трети пояс около „традиционния“ град. Това са изградените през 50-те години жилищни структури на кварталите „Каменица“, „Свобода“, „Гагарин“, „Захарна фабрика“, „Пазарище“ и др.;
- Жилищните комплекси заемат половината от територията и побират половината от населението на Пловдив.

В подточка 10.2.2. Анализ на състоянието на жилищния сектор, вкл. мерки за енергийна ефективност в табличен вид са представени основни характеристики на жилищния фонд и въведените в експлоатация новопостроени жилищни сгради и жилища в Община Пловдив за периода 2014-2019 г. В допълнение е включена информация за жилища по години на построяване, жилищни сгради по брой на етажите, структура на

жилищата по форма на собственост. Качествените характеристики на жилищния фонд включват структура на жилищните сгради според конструкцията, жилища по брой на стаите и благоустроеност на жилищата. В част Пазар на жилища са посочени данни за цените на жилищата в отделните райони на града.

Представена е информация за завършени проекти за енергийно ефективно саниране на многофамилни жилищни сгради на територията на община Пловдив.

В подточка 10.2.3. Жилищна политика на Община Пловдив е посочено, че основната цел на политиката, която община Пловдив провежда по отношение управлението на общинския жилищен фонд се изразява в извършването на всички действия, които са по финансовите й възможности, за осигуряване и предоставяне под наем на общински жилища за разрешаване и задоволяване жилищните нужди на самотни родители, на млади семейства и на такива с ниски доходи.

Общинско предприятие „Жилфонд“ е структурно звено към община Пловдив. Дейността на ОП „Жилфонд“ е свързана със стопанисване и поддържане на общински жилища; наемосъбиране на жилищни имоти; участие в принудително освобождаване на общински жилища и др. Към началото на 2020 г. жилищният фонд на Община Пловдив се състои от 3551 бр. жилищни имота: 3335 апартамента и 216 къщи.

Кметът на община Пловдив, чрез дирекция „Общинска собственост“, организира, ръководи и контролира управлението на застроените и незастроените общински жилищни и вилни имоти; на жилищата предназначени за продажба, на резервните и ведомствените жилища на община Пловдив.

В подточка 10.2.4. Сравнителен анализ на състоянието и тенденциите за развитие на жилищния сектор с областта, региона за планиране от ниво 2 – ЮЦР и ЮИР, разглеждани в контекста на общия регионален обхват е направено сравнение по определени показатели между области и региони в страната – възрастова структура на жилищния фонд, жилища с топлоизолация и с PVC дограма, обитатели на жилище, жилища на 1000 обитатели.

В подточка 10.2.5. Идентифицирани проблеми, неоползотворени ресурси и потенциал за развитие е представена обобщена информация за политика по отношение на общинския жилищен фонд и политиката по енергийна ефективност на жилищния фонд в Община Пловдив в следващия програмен период.

Изводи:

Раздел X. Анализ на състоянието на селищната мрежа и жилищния сектор съдържа обстойна информация относно 10.1. Селищна мрежа, устройство и изграденост в т.ч. Урбанистични структури на територията на общината и града, Осигуреност на територията с действащи устройствени планове/схеми и Устройствово състояние на териториите, и 10.2. Жилищен сектор, в т.ч. Анализ на жилищните територии по структурни единици, Анализ на състоянието на жилищния сектор, вкл. мерки за енергийна ефективност и Жилищна политика на Община Пловдив.

Съдържанието на раздела съответства на изискванията в Методическите указания за част Анализ на състоянието на селищната мрежа и жилищния сектор.

Препоръки:

1. Точка 10.1. Селищна мрежа, устройство и изграденост:

В подточка 10.1.5. Сравнителен анализ на състоянието и тенденциите за развитие на селищната мрежа с областта, региона за планиране от ниво 2 – ЮЦР и ЮИР, разглеждани в контекста на общия регионален обхват е представена информация за Оси на урбанистично развитие (на национално и европейско ниво) и Зони за трансгранично и междурегионално сътрудничество. Добре е тази информацията да се обобщи и да се акцентира върху селищната мрежа на областта, региона за планиране от ниво 2 – ЮЦР и ЮИР.

В подточка 10.1.6. Идентифицирани проблеми, неоползотворени ресурси и потенциал за развитие е представена информацията за целите на актуализираната НКПР. Тази информация може да остане като основа, върху която да се идентифицират проблеми, неоползотворени ресурси и потенциал за развитие конкретно на община Пловдив.

2. Точка 10.2. Жилищен сектор

В подточка 10.2.4. Сравнителен анализ на състоянието и тенденциите за развитие на жилищния сектор с областта, региона за планиране от ниво 2 – ЮЦР и ЮИР, разглеждани в контекста на общия регионален обхват е направено сравнение по определени показатели между области и региони в страната. Препоръчително е информацията да акцентира върху състоянието и тенденциите за развитие на жилищния сектор с областта, региона за планиране от ниво 2 – ЮЦР и ЮИР в съответствие с името на точката.

РАЗДЕЛ XI. Анализ на връзката на общината със съседните територии извън административните ѝ граници

В тази част от ПИРО са идентифицирани общите предизвикателства и евентуалните възможности за коопериране със съседни общини за изпълнение на съвместни проекти.

11.1. Характеристики на съседните територии с потенциал да влияят върху развитието на населените места и територии в рамките на Община Пловдив

Община Пловдив една от 18-те общини (Асеновград, Брезово, Калояново, Карлово, Кричим, Куклен, Лъки, Марица, Перушица, Пловдив, Първомай, Раковски, Родопи, Садово, Сопот, Стамболийски, Съединение и Хисаря) от област Пловдив.

Агломерационен ареал е дефиниран в интегрираната териториална стратегия за ЮЦР, който обхваща общо 11 общини:

- Общини от 3-то йерархично ниво - Асеновград и Карлово;
- Общини от 4-то йерархично ниво - Първомай, Раковски, Сопот, Стамболийски, Хисаря;
- Общини от 5-то йерархично ниво - Брезово, Калояново, Кричим, Куклен, Лъки, Марица, Перушица, Родопи, Садово, Съединение.

11.2. Идентифицирани общи проблеми и предизвикателства по тематични области и сектори

Не са идентифицирани отрицателни въздействия при бъдещото развитие на общината и сътрудничеството ѝ със съседни общини. Взаимовръзки между общините от агломерационния ареал на гр. Пловдив са възможни в следните тематични области:

- Развитие на индустриални зони и паркове
- Интермодална свързаност с национално значение
- Управление на отпадъците
- Качество на атмосферния въздух (КАВ)
- Туризъм

11.3. Възможности за коопериране с други общини за изпълнение на съвместни проекти

Правната форма за коопериране на общините за реализация на съвместни проекти и дейности е междуобщинското сътрудничество, регламентирано в Европейската харта за местно самоуправление, Конституцията на РБ и ЗМСМА.

Възможностите за коопериране са предвидени и в действащата Концепция за пространствено развитие на община Пловдив, в която е посочено, че агломерационен ареал и неговото зонироване разделя населените места около Пловдив на три степени, както следва: в зоната с най-силни урбанистични връзки, в зоната с преобладаваща гравитация към централното ядро и в зоната, определена преимуществено за отдих.

Кооперирането между две или повече общини ще повлияе положително на икономическото развитие чрез засилен търговски обмен, логистична дейност, както и възможност за реализиране на съвместни проекти. Възможности за коопериране са определени в следните тематични направления:

- Подобряване качеството на инфраструктурата в съществуващото агломерационно образувание;
- Интегрирани териториални инвестиции за подобряване транспортната свързаност с агломерационния център на ниво 2 в подкрепа на икономическото развитие и трудовата миграция в региона;
- Интермодална свързаност с национално значение;
- Интегрирани териториални инвестиции за оползотворяване на туристическия потенциал на ниво – регион;
- Регионално управление на отпадъците;
- Регионално управление на водите.

Изводи:

Раздел XI. Анализ на връзката на общината със съседните територии извън административните ѝ граници съдържа обстойна информация относно Характеристики на съседните територии с потенциал да влияят върху развитието на населените места и територии в рамките на Община Пловдив, Идентифицирани общи

проблеми и предизвикателства по тематични области и сектори, Възможности за коопериране с други общини за изпълнение на съвместни проекти.

Съдържанието на раздела съответства на изискванията в Методическите указания за част Анализ на връзката на общината със съседните територии извън административните ѝ граници, които имат потенциал да влияят върху развитието на населените места и териториите в рамките на общината.

РАЗДЕЛ XII. Влияние на големи инфраструктурни проекти с регионално и национално значение

Върху бъдещото развитие на община Пловдив влияние ще окажат големи инфраструктурни проекти с национално и регионално значение, които са в процес на изпълнение и са планирани за реализация и финансово обезпечени в периода до 2027 г. Посочените проекти са индикативни, защото са включени в стратегически документи, чиито версии са публично достъпни, но не са официално приети: Интегрирана териториална стратегия за развитие на Южен централен район, Национален план за възстановяване и развитие, секторни програми и др.

Точка 12.1. представя Влияние на големи инфраструктурни проекти с регионално значение, предвидени за реализация на територията на общината в сектор „Свързаност“ , сектор „Околна среда“ и сектор „Здравеопазване“.

Точка 12.2. представя Влияние на големи инфраструктурни проекти с национално значение, предвидени за реализация на територията на общината в сектор „Нисковъглеродна икономика“, сектор „Транспорт“, сектор „Енергетика“, сектор „Дигитална свързаност“ и сектор „Здравеопазване“.

Извод:

Съдържанието на раздел XII съответства на изискванията в Методическите указания за част Влияние на големи инфраструктурни проекти с регионално и национално значение, предвидени за реализация на територията на общината.

РАЗДЕЛ XIII. Трансгранично и международно сътрудничество

В т. 13.1. е направен Общ преглед на реализираните проекти с чуждестранни партньори – общини. През предходния програмен период 2014-2020 г. община Пловдив успешно е реализирала три проекта с международно сътрудничество в сферата на подобряване на градската среда, мобилността и зелената енергия.

В т. 13.2. са Идентифицирани общи проблеми и предизвикателства по тематични области и сектори – Здравеопазване, Околна среда, Култура и Туризъм, Градско развитие, Администрация, Икономика на знанието и Сигурност

В т. 13.3. Възможности за коопериране за изпълнение на съвместни проекти е посочено, че през настоящия програмен период Европа ще продължи борбата си за нисковъглеродна икономика, RnD, и по-висока ефективност в използване на природата и ресурсите чрез кръговата икономика. Община Пловдив определя като приоритетни следните програми, с помощта на които да търси решения на отправените предизвикателствата и да развие своя международен потенциал за проектно финансиране: програма „Хоризонт Европа“, Програма „ЕРАЗМУС +“ и Програма URBACT.

РАЗДЕЛ XIV. SWOT-анализ

SWOT-анализът на ПИРО на община Пловдив за периода 2021-2027 г. е изготвен по общата матрица за този вид анализ, отразяваща взаимодействието на вътрешните и външните за развитие. Силни и слаби страни, възможности и заплахи са определени по следните тематични направления:

- Тематично направление: Икономическо развитие;
- Тематично направление: Социално развитие – Демография, пазар на труда, Здравеопазване, Образование, Социални услуги, Култура, Културно наследство и градски пейзаж, Спорт;
- Тематично направление: Туризъм;
- Тематично направление: Транспортна и инженерно-техническа инфраструктура – Транспорт, Водоснабдяване и канализация, Енергийна инфраструктура, Телекомуникационна мрежа, Съобщителна мрежа, Управление на отпадъците;
- Тематично направление: Околна среда, изменение на климата и риск от бедствия;
- Тематично направление: Управление на проектите и усвоените фондове по оперативните програми;
- Тематично направление: Териториално развитие и жилищен сектор.

Извод:

Съдържанието на РАЗДЕЛ XIV съответства на изискванията в Методическите указания за част SWOT-анализ

РАЗДЕЛ XV. Взаимовръзки на анализа с резултатите от проведения хоризонтален социално-икономически анализ на районите на национално ниво, изготвен от „Национален център за териториално развитие“ ЕАД

Разработеният анализ към ПИРО следва логиката на основните тематични направления на хоризонталния социално-икономически анализ на районите на национално ниво. В настоящия раздел е разгледана най-силната взаимовръзка, свързана с избрания модел за полицентрично развитие, който намира конкретно изражение в ИТСП на (ЮЦР), разработена в съответствие с НКПР 2013-2025 г. (Актуализация 2019 г.) и отчита предвижданията на регионално ниво на секторните стратегии в областта на икономическото развитие, здравеопазването, образованието, науката, социалните услуги, транспорта, водния сектор, енергетиката, широколентовите комуникации, туризма и околната среда. Представени са визията и приоритетите за развитие на Южен централен регион.

Точка 15.1. представя Мястото на Пловдив във функционално-йерархична структура на мрежата от градове-центрове на национално ниво и в Южен-централен район (ЮЦР).

В т. 15.2. е включена информация за основни и второстепенни урбанизационни оси на територията на ЮЦР.

Агломерационни образувания и техните зони на влияние и градско-селските връзки са разгледани в т. 15.3. На територията на Южен централен район се наблюдават наченки на формиране на агломерационни образувания при по-големите градове и предимно при град Пловдив. В агломерационния ареал на Пловдив попадат 11 общини.

Извод: Съдържанието на РАЗДЕЛ XV съответства на изискванията в Методическите указания за част Описание на взаимовръзките на анализа с резултатите от проведения хоризонтален социално-икономически анализ на районите на национално ниво.

Общи изводи по Оценителен въпрос 1:

Анализът на икономическото, социалното и екологичното състояние, нуждите и потенциалите за развитие на община Пловдив е изготвен за територията на цялата община. Анализът в пълна степен обхваща сферите на икономическото, социалното, инфраструктурното и екологично развитие на община Пловдив. Фокус е сложен върху настоящото състояние, проследени са тенденциите, актуалните процеси и посоката на развитие на база динамика в стойностите на ключови показатели. Идентифицирани са проблеми и потенциали за бъдещо развитие. Анализът отразява спецификата на територия на община Пловдив, отчетени са характеристиките на вътрешния ѝ потенциал за развитие и на тази база в стратегическата част е обоснован предлаганият подход за развитие за периода 2021-2027 г. В анализа са включени и територии в рамките на съседни общини, които поради съответните си специфики могат да окажат въздействие върху развитието на общинската територия. Отчетено е мястото на община Пловдив за развитието на област Пловдив и приносът за развитието на ЮЦР.

Структурата и съдържанието на аналитичната част на ПИРО 2021-2027 на община Пловдив съответстват на изискванията на Методическите указания на МРРБ.

Общи препоръки:

1. Да се уеднакви подходът при представяне на информация в подточки Сравнителен анализ на развитието в дадена сфера в община Пловдив с област Пловдив, ЮЦР и ЮИР и Идентифицирани проблеми, неоползотворени ресурси и потенциал за развитие.
2. Да се направи преглед на целия анализ и да се коригират текстове, където е необходимо, за да съответства съдържанието на дадена точка/подточка на нейното име, както и да се посочи еднозначно, че община Пловдив е една от 18-те общини от област Пловдив.

2. Оценка на съответствието и обвързаността на SWOT-анализа със социално-икономическия анализ и с дефинираните цели и приоритети за развитие на Община Пловдив

Съгласно Методическите указания SWOT анализът се явява обобщаващият фундамент на плановете за развитие. SWOT-анализът дефинира действието на вътрешните и външните фактори за развитие на съответната територия и възможностите за избор на подходяща стратегия за постигане на целите на развитието.

SWOT-анализът в ПИРО 2021-2027 на община Пловдив е структуриран по тематични направления, които следват анализа на актуалните тенденции в икономическото, социалното и инфраструктурното развитие на община Пловдив. Анализът съответства на направените изводи и на идентифицираните проблеми, неоползотворени ресурси и потенциал за развитие на общината.

SWOT-анализът е изготвен и въз основа на резултатите от проведени фокус групи сред заинтересовани страни и анкетни проучвания сред гражданите.

Извод:

SWOT-анализът изпълнява ролята на обобщаващ фундамент между социално-икономическия анализ и дефинираните цели и приоритети за развитие на община Пловдив в периода 2021-2027 г.

3. Оценка на реалистичността и приложимостта на визията, целите и приоритетите за развитие на Община Пловдив за периода 2021-2027 г., интегрираността и взаимодействието между отделните приоритети и стратегически цели

Стратегията за реализация на Плана за интегрирано развитие на община Пловдив за периода 2021-2027 г. е представена в **Част II. Цели и приоритети за развитие на общината за периода 2021-2027 г.**

В т. 2.1. е представен Процесът на разработка и апробиране сред заинтересованите страни на визия, цели и приоритети за развитие на община Пловдив за периода 2021-2027 г. Посочено е, че в процеса на разработка на визия, цели и приоритети за развитие на община Пловдив за периода 2021-2027 г. е осигурено гражданско участие и е приложен подхода „отдолу-нагоре“. Идеите и вижданията на заинтересованите страни за визията, целите и приоритетите за развитие на територията в новия програмен период са набрани от самите заинтересовани страни, и впоследствие са апробирани сред тях чрез провеждане на фокус групи и анкетно проучване сред гражданите.

На база резултатите от анкетното проучване избраното предложение за визия за бъдещото развитие на общината и града е: „Международен икономически и културен център с високо качество на живот“, заедно със следните цели и приоритети:

Стратегическа цел 1. Подобряване на чистотата, поддържане и реновиране на обществените пространства и зелените площи в града, справяне с екологичните предизвикателства пред Общината и прилагане принципите на кръговата икономика

Приоритет 1. Чист, зелен и привлекателен град

Приоритет 2. Подобрена градска среда с качествени здравни и социални услуги, достъп до култура, спорт и прояви на открито

Стратегическа цел 2. Подобряване условията за създаване на заетост, устойчиви работни места и кариерно развитие, насърчаване на социалната ангажираност и равнопоставеност

Приоритет 3. Инвестиционен климат, насърчаване на предприемачеството и икономически растеж

Приоритет 4. Интегрирано териториално партньорство и съвместни инициативи

Стратегическа цел 3. Постигане на нови хоризонти в образователния процес, чрез оползотворяване на научния потенциал, засилване на дигитализацията, творческите и младежките инициативи с бизнес насоченост

Приоритет 5. Град - европейско и световно средище на креативни и рекреативни индустрии

Приоритет 6. Образован, дигитализиран и адаптивен град

Визията за развитието на Община Пловдив за периода 2021-2027 г. дава характеристиките на специфичния потенциал на общината и насоките за бъдещото ѝ развитие. Тя отразява перспективите пред регионалното и пространственото развитие на територията на общината на основата на икономическите и социалните фактори, като отчита възможностите за преодоляване на различията между районните градски територии. При определянето на визията за развитие на община Пловдив за периода 2021-2027 г. е приложен комплексен подход, като са взети предвид:

- идентифицираните съществени силни страни, възможности и потенциали за развитие на община Пловдив в резултат на проведените секторни анализи на територията, както и на база обобщените резултати в SWOT-анализа;
- възгледите, идеите и ключовите думи за дефиниране на визия, цели и приоритети за развитие на общината за периода 2021-2027 г., изведени от заинтересованите страни по време на проведените тематични фокус групи;
- резултатите от проведеното анкетно проучване сред гражданите и
- осигуряването на съответствие на визията, целите и приоритетите за развитие на община Пловдив със стратегическата рамка на европейско, макро-регионално, национално, регионално и местно ниво.

В резултат на приложения комплексен подход при дефинирането на визията за развитие на общината за периода 2021-2027 г., тя може да бъде определена като постижима и реалистична.

Приложеният при определянето на визията за развитие на община Пловдив за периода 2021-2027 г. комплексен подход паралелно е приложен и при определянето на стратегическите цели и приоритети, таргетирани за постигането ѝ.

В допълнение, при планирането на регионалното и пространственото развитие на община Пловдив за периода 2021-2027 г. е използван и интегриран подход, при който целите и приоритетите са съгласувани и предвиждат взаимодействието с факторите, условията и потенциала за специфичното развитие на общината, районирането на града и отделните сектори (индустрия, транспорт, екологична инфраструктура, образование, хуманно здравеопазване и социална работа, туризъм, в частност, базиран на културно-историческото наследство и други релевантни), залегнали в устройствения план за развитие на територията.

В резултат на приложения комплексен подход при определянето на стратегическите цели и приоритети за развитието на община Пловдив в периода 2021-2027 г., същите са определени така, че да отразяват в оптимална степен идентифицираните местни съществени силни страни, възможности и потенциали за развитие на Общината, както и да се съсредоточават върху решаването на конкретни проблеми на общината.

В табличен вид е представена връзката между определените стратегически цели и приоритети за развитие на община Пловдив в периода 2021-2027 г., местните потенциали за развитие и решаването на конкретни проблеми на Общината.

Изводи:

В стратегическата рамка на ПИРО е проследена взаимовръзката между формулираните визия, определените стратегически цели на развитието и свързаните с тях приоритети за действие, които ще бъдат реализирани посредством изпълнението на програмата за реализация. Приоритетите произтичат от изводите на аналитичната част на документа, като се фокусират върху конкурентните предимства на общината.

Визията, стратегическите цели и приоритети за развитие на община Пловдив за периода 2021-2027 г. могат да бъдат определени като реалистични и постижими в резултат на приложените подходи при дефинирането им.

Стратегическите цели и приоритети отразяват в оптимална степен идентифицираните местни съществени силни страни, възможности и потенциали за развитие на общината, както и се съсредоточават върху решаването на конкретни проблеми.

Препоръки:

Интегрираността между отделните приоритети и стратегически цели може да се подобри, като се изпълнят следните препоръки:

1. Към формулировката на Стратегическа цел 1. Подобряване на чистотата, поддържане и реновиране на обществените пространства и зелените площи в града, справяне с екологичните предизвикателства пред Общината и прилагане принципите на кръговата икономика да се добави текст, който прави връзка със съдържанието на Приоритет 2 Подобрена градска среда с качествени здравни и социални услуги, достъп до култура, спорт и прояви на открито (мерки 2.1, 2.2 и 2.3).

2. Към формулировката на Стратегическа цел 2. Подобряване условията за създаване на заетост, устойчиви работни места и кариерно развитие, насърчаване на социалната ангажираност и равнопоставеност да се добави текст, който да прави по-пряка връзка към двата приоритета, насочени към развитие на местната икономика и регионалното партньорство.

4. Оценка на логиката на планиране и по-конкретно взаимовръзката между различните мерки, планираните дейности и очакваните резултати, както и техния принос за постигането на общата цел и стратегическите цели на ПИРО

В **Част II. Цели и приоритети за развитие на общината за периода 2021-2027 г.** на ПИРО е представена Верига на релевантността и нива за реализиране на целите и приоритетите за развитие на Община Пловдив за периода 2021-2027 г. (т. 2.5.).

В текста се посочва, че постигането до желаните визия, цели и приоритети за развитие на град Пловдив в периода до 2027 г. е планирано да се осъществи чрез комплекс от съотносими мерки с предвидени по всяка от тях конкретни интервенции и дейности под формата на комплекси/групи от проекти, които посредством интегритета и съвкупността си при реализация ще допринесат към таргетираното чрез съответната мярка, реферираща към даден приоритет, а оттам и към постигането на съответната стратегическа цел на ПИРО.

За достигане до желаната визия за развитие на града в периода 2021-2027 г. чрез определените три стратегически цели условно в структурата на програмата за реализация на ПИРО са обособени **три различни нива**, а именно:

- **На стратегическо ниво** – за постигането на стратегическите цели са определени конкретни стратегически приоритети – по два приоритета, релевантни към съответната цел;
- **На тактическо ниво** – за реализация на съответните приоритети са определени конкретни мерки, съставляващи цялостен комплекс, посредством интегритета и съвкупността, на който, ще бъде постигнат съществен принос към таргетираното в съответния приоритет, а оттам и стратегическа цел;
- **На оперативно ниво** – за всяка мярка са предвидени конкретни интервенции и дейности под формата на комплекси/групи от проекти, които посредством интегритета и съвкупността си при реализация ще допринесат към таргетираното чрез съответната мярка, а оттам и приоритет и стратегическа цел.

В резултат на работата със заинтересованите страни и въз основа на подадени заявки за проектна готовност от районните администрации и фишове за проектни идеи от гражданите, местния бизнес, различни организации и неправителствения сектор, дефинираните в Приложение № 1 Програма за реализация мерки бяха допълнени с получени конкретни проектни предложения.

В т. 2.6. са представени Мерките за реализиране на стратегическите цели и приоритети за развитие на Община Пловдив за периода 2021-2027 г.

2.6.1. Мерки за реализиране на Стратегическа цел 1 Подобряване на чистотата, поддържане и реновиране на обществените пространства и зелените площи в града, справяне с екологичните предизвикателства пред Общината и прилагане принципите на кръговата икономика и Приоритети 1 и 2 по нея за развитие на община Пловдив за периода 2021-2027 г.:

По Приоритет 1 „Чист, зелен и привлекателен град“ са обособени шест мерки, съответно насочени към ключови теми, релевантни най-общо към околната среда, и в частност, към качеството на атмосферния въздух в града, биологичното разнообразие и екосистемите в града, в т.ч. защитените територии и защитените зони от Националната екологична мрежа (НЕМ)/Натура 2000, опазването и устойчивото управление на водните ресурси, смекчаване и адаптация към климатичните промени, устойчивото управление на отпадъците, и не на последно място, допринасящи към преминаване към кръгова и нисковъглеродна икономика.

По Приоритет 2 „Подобрена градска среда с качествени здравни и социални услуги, достъп до култура, спорт и прояви на открито“ са обособени четири мерки, насочени към ключови теми, релевантни за създаване и надграждане на необходимите предпоставки, условия и инфраструктура за предоставяне на населението на съвременни и качествени публични услуги, в т.ч.: здравни и социални услуги, спорт, рекреация (отдых) и прояви на открито, мерки за подобряване достъпа и пространствената свързаност в градска среда чрез интервенции в пътна и улична мрежа, изграждане на нови пътни връзки и кръстовища, изграждане на мрежа от паркинги, облагородяване на междублокови пространства и обновяване на детски площадки.

2.6.2. Мерки за реализиране на Стратегическа цел 2 „Подобряване условията за създаване на заетост, устойчиви работни места и кариерно развитие, насърчаване на социалната ангажираност и равнопоставеност“ и Приоритети 3 и 4 по нея за развитие на Община Пловдив за периода 2021-2027 г.:

По Приоритет 3 „Инвестиционен климат, насърчаване на предприемачеството и икономически растеж“ са обособени две мерки, съответно насочени към ключови теми, релевантни най-общо към иновативната и интелигентна икономическа трансформация, включително цифрова трансформация на местната икономика, и в частност, към дигитализацията, НИРД и иновациите с цел икономически растеж и подобряване на инвестиционния климат, както и с оглед развитието и интернационализацията на местната предприемаческа екосистема.

По Приоритет 4 „Интегрирано териториално партньорство и съвместни инициативи“ са обособени шест мерки, съответно насочени към ключови теми, релевантни към създаване на партньорства за решаване на общи проблеми на регионално и национално ниво, в т.ч. по линия на транспортна свързаност и достъпност; трудова миграция, разширяване границите на града и жилищна политика; терени, бизнес зони и икономически потенциал за развитие, включително чрез трансфер на технологии в посока реализиране на НИРД и иновации; регионален брандинг на целогодишна 4-сезонна туристическа дестинация с висока добавена стойност на интегрирани туристически

продукти; по линия на регионално управление на отпадъците с оглед екологична безопасност и по линия на регионално управление на водите.

2.6.3. Мерки за реализиране на Стратегическа цел 3 „Постигане на нови хоризонти в образователния процес, чрез оползотворяване на научния потенциал, засилване на дигитализацията, творческите и младежките инициативи с бизнес насоченост“ и Приоритети 5 и 6 по нея за развитие на Община Пловдив за периода 2021-2027 г.:

По Приоритет 5 „Град - европейско и световно средище на креативни и рекреативни индустрии“ са обособени две мерки, насочени към две ключови теми, релевантни към: устойчивото опазване на културно историческото наследство, историческата градска среда и културното многообразие, от където, и оползотворяване потенциала за развитие на културните, креативните и рекреативни местни индустрии.

По Приоритет 6 „Образован, дигитализиран и адаптивен град“ са обособени също две мерки, съответно насочени към ключови теми, релевантни към предоставянето на качествено предучилищно и училищно образование на територията на града

Мерките по всички приоритети са обособени на база наличните съществени силни страни, възможности и потенциал за развитие на Общината, идентифицирани в резултат на проведените секторни анализи, както и на база обобщените резултати в SWOT-анализа. За всяка мярка са представени съответните идентифицирани конкретни интервенции, източници на финансиране и дейности под формата на групи проекти.

В Част IV. са представени Зони за прилагане на интегриран подход за удовлетворяване на идентифицираните нужди и за подкрепа на потенциалите за развитие и на възможностите за сътрудничество с други общини

Включена е информация за критериите за определяне на Зони за прилагане на интегриран подход (Зони за въздействие) – Общи критерии за определяне на Зони за прилагане на интегриран подход (Зони за въздействие), в съответствие с националната политика за пространствено развитие чрез цели, присъщи на кохезионната политика на ЕС и на ПРР 2021-2027 г. и Специфични (допълнителни) критерии за определяне на Зони за прилагане на интегриран подход (Зони за въздействие).

Обособени са следните Зони за прилагане на интегриран подход:

Зона „ЦГЧ“ и Зона „А“ като специфични зони, с отличаващи ги от другите зони характеристики. Зона „ЦГЧ“ се отличава с високата концентрация на недвижими културни ценности (съсредоточени предимно на територията на АИР „Старинен Пловдив“), която е идентифицирана като база за разгръщане на туристическия потенциал чрез устойчиво опазване на културното наследство, историческата градска среда и културното многообразие. Зона „А“ откъм специфична характеристика се отличава с висока концентрация на обекти от читалищната мрежа, която е идентифицирана като база за допълнително разгръщане на туристическия потенциал чрез устойчиво опазване на културното наследство и културното многообразие.

Многофункционална зелена зона (МЗЗ) е зона със специфични, отличаващи я от другите зони характеристики, релевантни към положителното и устойчиво развитие, и

разширяване на зелената система на града, управление на природните забележителности, подобряване на природозащитното състояние на видовете и местообитанията в рамките на защитените зони от Натура 2000, които се намират на територията на община Пловдив, изграждане на „зелени“ и „сини“ коридори и др.

Зона „Икономическо развитие“ (ЗИР), която откъм специфична характеристика се отличава с висока концентрация на икономически оператори (представители на местния бизнес и организации-носител на научен капацитет) и територии предимно с индустриално предназначение.

Междубщински зони за въздействие с потенциал за коопериране със съседни общини, които откъм специфични характеристики се отличават със съществения си принос към развитието на област Пловдив и ЮЦР, и най-вече по линия на икономическото развитие, достъпа до пазара на труда, и в частност, трудовата миграция.

Зоните обхващат цялата територия на община Пловдив.

При обособяването на градските зони за въздействие (ГЗВ) е постигнато съответствие спрямо стратегическите цели и приоритети на регионално и национално ниво, дефинирани в Интегрираната териториална стратегия на Южен централен регион (ИТСР-ЮЦР) и Актуализираната концепция за пространствено развитие (АНКПР 2013-2025 г.).

Представени са 5 градски зони за въздействие:

- Обособена по секторно направление приоритетна зона - ГЗВ, идентифицирана като зона със съществен потенциал за икономическо развитие и интелигентен растеж, и с висок потенциал за осъществяване и развитие на НИРД, както в различни сектори на икономиката, така и между различни заинтересовани страни, наименувана ***Зона „икономическо развитие“ (ЗИР) – приоритетна;***

- Обособена приоритетна зона - ГЗВ, идентифицирана по функционален признак като зелена зона със съществени специфики, неоползотворени възможности, ключови фактори и потенциал за подобряване, както на екологичната среда, така и на зелената инфраструктура за отдых, култура и спорт, в контекста на устойчиво въздействие върху мултикомплексни фактори на околната среда чрез планирани проектни инвестиции в зелени, открити и защитени пространства (зелени зони и територии с екосистемни функции), разположени на цялата територия на община Пловдив. Зоната е наименувана ***Многофункционална зелена зона (МЗЗ) – приоритетна;***

- Обособена приоритетна зона – ГЗВ, обхващаща централната градска част на град Пловдив, идентифицирана от една страна като зона със специфични предизвикателства за решаване, характерни за централните градски части на общинските центрове от ниво 2 (големите градове от второ йерархично ниво), силно урбанизирани и с висока гъстота на застрояването, откъдето и със съществени ограничения от гл.т. пространствено планиране. От друга страна, зона с висока концентрация на недвижими културни ценности, от където и идентифициран изключителен потенциал за интервенции в устойчиво опазване на културното наследство, историческата градска среда и културното многообразие, както и с потенциал за диференциране и диверсифициране на местни туристически продукти и услуги, на чиято основа и развитие на креативните и рекреативни местни индустрии, вкл.

на туризма. Зоната е наименувана **Зона „централна градска част“ (зона „ЦГЧ“) – приоритетна;**

- Обособен общ зонов комплекс – ГЗВ, обхващащ 2 зони: Зона А и Зона Б, идентифицирани като зони за подобряване качеството на живот и благоустрояване в град Пловдив при отчитане спецификите, характеристиките и предизвикателствата на двете зони, а именно: Зона А с публични и жилищни функции, включваща широкия център и старите периферни квартали на града, определена като приоритетна и Зона Б - основно с обслужващи функции, включваща територии с предимно нискоетажно и обслужващо застрояване извън компактния град. Зоната е наименувана **Общ комплекс „Подобряване качеството на живот и благоустрояване - Пловдив“, приоритетна е Зона „А“.**

В обособените зони за прилагане на интегриран подход (зони за въздействие) са идентифицирани комплекси от интервенции и мерки в резултат на извършените териториални секторни анализи, проведените теренни проучвания и работата със заинтересованите страни.

За всяка градска зона за въздействие са представени основни характеристики, обосновка относно избрания обхват, предизвикателствата и потенциалите за развитие, идентифицирани в зоната.

Необходимостта от обособяване на междуобщински зони за въздействие е обусловена от идентифицираните възможности за сдружаване на общини за прилагане на интегрирани териториални инвестиции (ИТИ), в съответствие с регионалната схема за пространствено развитие. От една страна, ПИРО се явява водещ документ за планиране на развитието на ниво община (градска община по Приоритет 1 на ПРР 2021-2027г.), от друга страна – водещ документ по линия на инструмента ИТИ (по Приоритет 2 на ПРР 2021-2027г.) се явява ИТСП на ниво NUTS 2 (ИТСП-ЮЦР).

Определени са следните основни направления за коопериране и разходване на ресурса по линия на ИТИ:

- Интегрирани партньорски проекти, допринасящи за подобряване на транспортната свързаност и състоянието на комуникационно-транспортната мрежа;
- Интегрирани партньорски проекти за развитие на устойчиви форми на туризъм;
- Интегрирани партньорски проекти по линия на съществуващите ядра за развитие на производствени, логистични, научно-изследователски дейности и дейности по разработване и внедряване на иновации в зоните за икономическо развитие;
- Интегрирани партньорски проекти в сферата на образованието;
- Интегрирани партньорски проекти за реализиране на устойчиви форми, решения и релевантни мерки в областта на балансирания подход към опазване на околната среда, опазване и оползотворяване на природните ресурси.

В ПИРО 2021-2027 на община Пловдив е включена **Част V. Програма за реализация на ПИРО и описание на интегрирания подход за развитие**

Точка 5.1. представя **Описание на прилагания интегриран подход и предвидените мерки и дейности за реализация на плана**

В текста е посочено, че при разработване на стратегическата част на ПИРО е приложен интегриран подход за планиране на регионалното и пространственото развитие, чрез който се постига обвързване между целите и приоритетите, като се постига съгласуваност с факторите, условията и потенциала за специфичното развитие на общината, мрежата от населени места и отделните сектори, залегнали в устройствените планове за развитие на територията.

Основните структурни елементи на програмата са мерките и проектните идеи по съответните цели и приоритети на плана. В тях са включени дейности, обединени по териториален, технологичен и времеви признак, с общо финансово управление и предвиден синергичен ефект. Всяка предвидена интервенция обхваща комплекс от дейности, подлежащи на финансиране със собствени или заемни средства, публично-частни партньорства, средства от различни оперативни програми или от други източници на безвъзмездна финансова помощ.

Мерките са оформени след идентифициране на отделните проектни идеи, което от своя страна е постигнато чрез работата със заинтересованите страни и осигуряване на гражданско участие в процеса на формулиране и разработване на местната политика в контекста на подхода „отдолу-нагоре“.

Приложение 1 към ПИРО е Програма за реализация, изготвена по образец от Методическите указания. В Програмата за реализация се определят:

- пакетът от мерки и групи проекти (проектни идеи), включени във всяка мярка, релевантни към реализацията на конкретните цели и приоритети за развитие на общината през периода 2021-2027 г.;
- територията/ зоната за прилагане на интегриран подход (зона за въздействие), на която е планирано да бъде реализирана всяка от групите проекти (проектни идеи) по отделните мерки;
- индикативния бюджет и съответните финансови ресурси – източници за финансиране за всяка от групите проекти (проектни идеи) по отделните мерки;
- срок за изпълнение;
- административните структури за управление, наблюдение и оценка на проектите;

Прави впечатление, че не за всички проекти са определени индикативни бюджети и общият индикативен бюджет е непълен.

При Приоритет 4. Интегрирано териториално партньорство и съвместни инициативи в колона 5 Територия / зона за прилагане на интегриран подход (зона за въздействие) е посочено – Междуобщински зони за въздействие (МЗВ), като за част от проектите са посочени и конкретни заинтересовани общини. Този подход до известна степен

ограничава участието на по-широк кръг общини в тези съвместни интегрирани партньорства.

В колона Административна структура (звено в общината), отговорна за реализация на мярката, за част от проектите е посочена община Пловдив, като отговорна структура, а за други проекти е посочен конкретен отдел, дирекция или район в общината.

Приложение №1А Индикативен списък на важни за общината проекти, които ще се разработват и изпълняват в рамките на програмата, ще бъде добавен по-късно, при актуализация на програмата за реализация на плана.

Изводи:

Достигането до желаните визия, цели и приоритети за развитие на град Пловдив в периода до 2027 г. е планирано да се осъществи чрез комплекс от съотносими мерки с предвидени по всяка от тях конкретни интервенции и дейности. По мерките за развитие са заложили дейности с ясни очаквани резултати. Пряка е връзката между планираните мерки и техния очакван принос постигането на съответните приоритети и стратегически цели на ПИРО.

Обособени са 5 градски зони за въздействие, за които са идентифицирани комплекси от интервенции и мерки в резултат на извършените териториални секторни анализи, проведените теренни проучвания и работата със заинтересованите страни.

Мерките по всички приоритети са обособени на база наличните съществени силни страни, възможности и потенциал за развитие на общината, идентифицирани в резултат на проведените секторни анализи, както и на база обобщените резултати в SWOT-анализа.

Мерките са оформени след идентифициране на отделните проектни идеи, което от своя страна е постигнато чрез работата със заинтересованите страни и осигуряване на гражданско участие в процеса на формулиране и разработване на местната политика в контекста на подхода „отдолу-нагоре“.

В Програмата за реализация не са посочени индикативни бюджети за всички проекти и общият индикативен бюджет е непълен.

Препоръки:

1. Препоръки при попълването на Приложение 1 Програма за реализация

Препоръчително е да се определят индикативни бюджети за всички проекти, за да се представи в пълнота общият индикативен бюджет, необходим за изпълнението на ПИРО.

Препоръчително е при проектите от Приоритет 4. Интегрирано териториално партньорство и съвместни инициативи като партньори на община Пловдив в колона 5 Територия / зона за прилагане на интегриран подход (зона за въздействие) след определената МЗВ да не се цитират конкретни общини, а да се разшири обхватът, като се напише обобщено „община Пловдив и общини от ЮЦР и/или ЮИР“. По този начин ще се разширят възможностите за бъдещо по-широко партньорство и ще се засилили регионалният ефект.

Препоръчително е да се уеднакви подходът при определяне на административната структура, отговорна за реализация на съответна мярка. Когато за отговорната структура е определена община Пловдив, то да бъде записано общо „община Пловдив, съответна ресорна дирекция/отдел“, за да се избегнат пропуски или неточности при определянето на звената, както и да се избегне разминаване при евентуално преструктуриране и преименуване на звена в общинската администрация.

2. Подобрене на взаимовръзката между някои мерки и планираните дейности може да се постигне, като се отразят следните препоръки:

Мярка 1.2. Опазване на биологичното разнообразие и екосистемите

В 1.2.2. Група проекти за управление на популациите на бездомни животни и съпътстващите здравни и ветеринарни рискове е заложен проект 1.2.2.2. Изграждане нови алеи и обособени площадки за разхождане на домашни кучета, рехабилитация на съществуващите - подмяна на оборудването, настилката, растителността, маркировката и оградните съоръжения. (възможно е интегрирането на проекта в други проекти за рехабилитация на паркови площи). Препоръчително е проектът да се премести при група проекти, насочени към модернизирание / подобряване на градската среда и зелената инфраструктура.

Мярка 1.3. Опазване и устойчиво управление на водните ресурси

В 1.3.1. Група проекти за намаляване загубите на питейна вода, съхраняване на водните ресурси и опазване на околната среда е заложен проект 1.3.1.2. Реконструкция уличен канал от ОТ96 до ОТ103 първи етап по ул. „Леденика” - втори етап е реализиран. Препоръчително е да се преформулира проектът, за да става ясно какъв резултат се очаква.

3. Подобрене на връзката и съответствието между аналитичната част и Програмата за реализация може да се постигне, като се отразят следните препоръки:

Мярка 1.1. Подобряване на качеството на атмосферния въздух

Препоръчително е към 1.1.1. Проект за Интегриран градски транспорт на гр. Пловдив да се добави проект за разработване на План за управление на градската мобилност (ПУГМ) на гр. Пловдив. ПУГМ задава основните насоки за устойчиво развитие на мобилността в града, както и възможностите за кандидатстване по европейски програми за финансиране развитието на обществения транспорт.

Препоръчително е към 1.1.2. Група проекти за намаляване замърсяването на въздуха и въглеродните емисии чрез въвеждане на зони с ниски емисии и осъществяване на мониторинг и контрол на КАВ да се добави проект за разработване на Методика за въвеждане на зони с ниски емисии на вредни вещества (замърсители на атмосферния въздух) на територията на община Пловдив.

Проектите ще допринесат за подобряване качеството на атмосферния въздух и за превръщане на Пловдив в един по-чист, зелен и привлекателен град.

Мярка 3.1. Дигитализация, НИРД и иновации за икономически растеж и подобряване на инвестиционния климат

В 3.1.2. Група проекти за дигитална трансформация на местната икономика е заложен проект 3.1.2.1. Дигитализация на процесите в Община Пловдив за оптимизация предоставянето на ЕАУ на граждани и бизнес с оглед подготовка и насърчаване на дигиталната трансформация, и подобряване на инвестиционния климат, чрез надграждане на електронните системи и услуги и завършване на процеса по преминаване към електронна община. Препоръчително е към мярка Мярка 3.1. да се добави отделна група с проекти, насочена към подобряване капацитета на общинска администрация Пловдив. В съответствие с извършения секторен анализ може да се добавят дейности за:

- развитие на административния капацитет в услуга на гражданите и бизнеса (обучения, оборудване);
- разработване на ГИС портал (обединяващ информация от настоящите информационни платформи) като мощен инструмент за анализ, планиране и управление;
- създаване на партньорства на общинско ниво - с граждани, общности, бизнес инвеститори, институции в общината;
- постигане на съответствие между ОУП и ПУП-овете за територията на община Пловдив.

5. Оценка на съответствието и обвързаността на визията, целите и приоритетите за развитие на Община Пловдив за периода 2021-2027 г. с релевантните стратегически документи на областно, регионално, национално и европейско ниво

В Част II. Цели и приоритети за развитие на общината за периода 2021-2027 г. на ПИРО е представено Съответствието на визията, целите и приоритетите за развитие на Община Пловдив със стратегическата рамка на европейско, макро-регионално, национално, регионално и местно ниво (т. 2.2.).

При определянето на визията, целите и приоритетите за развитие на Община Пловдив за периода 2021-2027 г., с оглед осигуряване на съответствието им със стратегическите цели и приоритети на европейско, макро-регионално, национално и регионално ниво, са разгледани и взети предвид съответните такива, заложен в релевантните стратегически документи, а именно: Европейската политика за сближаване за периода 2021-2027 г., Европейската стратегия за Дунавски регион, Националният план за възстановяване и устойчивост на Република България (Версия 1.4. - 15.10.2021 г.), Актуализираната национална концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г. и Интегрираната стратегия за териториално развитие на Южен централен район.

За всеки от изброените стратегически документи обстойно са обследвани заложените цели, приоритети, мерки и интервенции за постигането им, резултатите от които са взети предвид при окончателното формулиране на визията, целите и приоритетите за развитие на община Пловдив.

Представени са схеми, илюстриращи съответствието на визията, целите и приоритетите за развитие на община Пловдив за периода 2021-2027 г. със стратегическите цели на европейско, национално и регионално ниво.

При определянето на визията за развитие на Общината в ПИРО е осигурена и приемственост с визията за историята, вековните традиции и развитието на града от предходния програмен период, дефинирана в ИПГВР 2014-2020 г.

Изводи:

ПИРО 2021-2027 на община Пловдив е разработен в съответствие с целите на кохезионната политика на ЕС за същия период. Също така ПИРО е в съответствие с нормативните изисквания в областта на регионалното развитие, както и с определените национални и регионални цели и приоритети на развитието в България.

ПИРО определя средносрочните цели и приоритети за устойчиво развитие на общината и връзките ѝ с други общини в съответствие с интегрираната териториална стратегия за развитие на Южен централен регион.

6. Анализ на степента на интегриране на глобалните цели за опазване и възстановяване на околната среда и включване на проблемите, свързани с адаптирането на районите към изменението на климата

В ПИРО 2021-2027 на община Пловдив в **Част VI. са представени Мерки за ограничаване изменението на климата и мерки за адаптиране към климатичните промени и за намаляване на риска от бедствия**

Изменението на климата е представено в общ контекст и е посочен изводът, че решения на проблемите, свързани с изменението на климата трябва да бъдат търсени в две основни посоки: смекчаване и адаптиране към изменението на климата.

Националната политика и законодателство в областта на изменението на климата е изразена в два основни документа:

- Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г., изготвен в съответствие с чл. 8 от Закона за ограничаване изменението на климата (ЗОИК) – включена е информация за основни цели, национални приоритети, цели и мерки;
- Национална стратегия за адаптация към изменението на климата (НСАИК) и План за действие до 2030 г., изготвени в съответствие с чл. Чл. 9. (1) от ЗОИК – включена е информация за общите стратегически цели за адаптиране към изменението на климата за страната, обхванати сектори.

Представен е процесът на планиране на мерките за ограничаване изменението на климата и мерките за адаптиране към климатичните промени и за намаляване на риска от

бедствия в община Пловдив. Като начало са идентифицирани мерките от Интегрирания план в областта на енергетиката и климата, НСАИК и План за действие, Програмата от мерки към Плана за управление на речните басейни – Източнореломорски район и Плана за управление на риска от наводнения за Източнореломорски район, които са релевантни за територията на община Пловдив и могат да бъдат реализирани на местно или регионално ниво. Определени са други мерки за смекчаване и адаптация, идентифицирани от общинската администрация на базата установени добри практики и анализ на опита от други държави.

В таблица 6.3.1. са представени заложените Мерки за смекчаване на изменението на климата, заложен в ПИРО и тяхното съответствие с дейности от Националния интегриран план за енергетиката и климата – направление „Декарбонизация” и направление „Енергийна ефективност“. Описани са очакваните резултати и индикатори, за тяхното измерване.

В таблица 6.3.2. са представени заложените Мерки за адаптация към изменението на климата, заложен в ПИРО и тяхното съответствие с: мерки и дейности от Плана за действие към Националната стратегия за адаптация към изменението на климата – сектор „Градска среда“, сектор „Транспорт“, сектор „Води“, сектор „Човешко здраве“, сектор „Биологично разнообразие и екосистеми“; мерки от Плана за управление на риска от наводнения. Описани са очакваните резултати и индикатори, за тяхното измерване. Включени са и мерки и дейности, касаещи зелената инфраструктура като екосистемни решения за адаптация към изменението на климата.

Изводи:

В тази част от ПИРО е описана връзката между идентифицираните в анализите рискове и проблеми, формулираните цели и приоритети в стратегическата част на документа и идентифицираните в програмата за реализация мерки за ограничаване на изменението на климата и за адаптация към вече настъпилите промени.

При определянето на мерките за смекчаване и адаптация към климатични промени в ПИРО за периода 2021-2027 г. са взети под внимание Интегрирания план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г., Националната стратегия за адаптация към изменението на климата и План за действие до 2030 г., Програмата от мерки към Плана за управление на речните басейни – Източнореломорски район и Плана за управление на риска от наводнения за Източнореломорски район.

Определени са очакваните резултати от изпълнението на мерките, както и индикаторите, чрез които ще се измерват.

Съдържанието на Част VI. съответства на изискванията на Методическите указания за част Мерки за ограничаване изменението на климата и мерки за адаптиране към климатичните промени и за намаляване на риска от бедствия.

7. Оценка на обема и ефективността на предвидените финансови ресурси за постигането на целите на ПИРО за периода 2021-2027 г. и обосноваването на разпределението им спрямо заложените цели и приоритети

Индикативната финансова таблица представлява обща оценка на необходимите ресурси за реализация на приоритетите на плана, като описва финансовата рамка на поетите ангажименти по изпълнението му от страна на всички партньори в местното развитие при водещата роля на органите на местното самоуправление, подпомагани от общинската администрация.

Съгласно Методическите указания ресурсите за реализацията на плана включват всички планирани средства за реализацията на идентифицираните за развитието на общината мерки и проектни идеи. В този смисъл индикативната финансова таблица включва в прогнозен план пълния обем на финансовите ресурси (собствени и привлечени) за инвестиции, текущи разходи, средства, получени като безвъзмездни помощи, субсидии (трансфери) или друг вид публични и частни средства и разходи, които ще бъдат реализирани на територията на общината и ще допринасят за развитието ѝ през периода до 2027 г., в съответствие с приоритетите и целите на ПИРО.

Индикативната финансова таблица на ПИРО 2021-2027 на община Пловдив е изготвена по образец от Методическите указания (Приложение № 2). Таблицата съдържа индикативните средства за изпълнение на плана, представени за всеки приоритет по източници на финансиране като абсолютна стойност и относителен дял. Общият индикативен бюджет, необходим за изпълнение на плана, е изчислен на 1 045 121 900 лв. Основна част от средствата (55%) е заложено да се получат от Други източници, в т.ч. финансови инструменти, заеми, частни инвестиции. На второ място по дял на финансирането са посочени Средства от ЕС (35%), следвани от общински бюджет (близо 8%) и държавен бюджет (близо 2%).

Наблюдава се несъответствие при определения източник на финансиране (колона G) и разпределението на финансови средства по категории източници на финансиране (колони K, L, M, N). Например: при Приоритет 2, 2.1.1. Група проекти за ремонт, реконструкция и оборудване на здравна инфраструктура са определени източници на финансиране НПВУ, Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027г., Приоритет 1, Общински бюджет, които спадат към категории Средства от ЕС и Общински бюджет. А финансовите средства са разпределени в категории Държавен бюджет, Общински бюджет, БФП и Други/ФИ.

Посочено е, че общата сума на планираните финансови ресурси, включително по отделните приоритети, е индикативна и може да претърпи корекции в зависимост от възприетите подходи и степента на изпълнение на приоритетите, промените в пазарните условия, необходимостта от гъвкаво управление и оптимизиране на предвидените средства чрез преразпределение между отделните приоритети на базата на аргументирани промени в предвидените мерки и проекти.

Изводи:

Индикативната финансова таблица на ПИРО 2021-2027 на община Пловдив е изготвена по образец Приложение № 2 от Методическите указания.

Обемът на предвидените финансови ресурси е реалистичен, предвид че заложените бюджети по проекти са определени на база предварителни изчисления и са в съответствие с проекти и дейности, заложен и в други програмни и планови документи. Заложените финансови ресурси се основават на реални идентифицирани потребности и ще допринесат за постигане на приоритетите и целите на ПИРО.

Препоръки:

Препоръчително е да се добави индикативен бюджет на всички проекти в Програмата за реализация и общият индикативен бюджет, необходим за изпълнение на ПИРО, да се представи в пълнота.

Препоръчително е да се прегледат източниците на финансиране при всички проекти и да се премахне несъответствието между определения източник на финансиране (в колона G) и разпределението на финансови средства по категории източници на финансиране (колони K, L, M, N).

8. Оценка на предложените индикатори за наблюдение и оценка на изпълнението на ПИРО за периода до 2027 г.

Системата от индикатори за наблюдение е представена в **Част VII. Необходими действия и индикатори за наблюдение и оценка на ПИРО**

В т. 7.1. е описана Система за наблюдение на ПИРО, която обхваща източниците, начините и периодичността за събиране, обработка и анализиране на информация; индикаторите за наблюдение; органите за наблюдение, организацията и методите на тяхната работа; системата на докладване и осигуряване на информация и публичност.

В т. 7.4. е представена системата от индикатори за наблюдение, която обединява два компонента:

- **индикатори за резултат**, проследяващи степента на изпълнение на целите;
- **индикатори за продукт**, измерващи ефектите от изпълнението на мерките в рамките на приоритетните области.

В текста е посочено, че индикаторите са в синхрон с наличната и регулярно поддържана информационна основа в България и наличните данни в Община Пловдив. Така могат да бъдат посочени техни начални, междинни и целеви стойности.

Индикаторите за наблюдение и оценка на изпълнението на ПИРО за периода 2021-2027 г. са посочени в матрица на индикаторите (по Приложение № 3 към Методическите указания). За да се осигури необходимата информация за процеса на наблюдение, за всеки

индикатор са посочени мерните единици, в които ще се измерва, източниците на информация и периодичността на събирането на информация.

Заложени са индикатори за продукт, които отчитат изпълнението на приоритетите и мерките, чрез постигане на конкретни резултати. Голяма част от определените индикатори за продукт отчитат резултата от конкретни проекти / групи проекти, което осигурява пряка връзка и проследяемост между планираната дейност и търсения резултат. В този смисъл е добре да се следва предприетия подход и да се добавят индикатори за продукт, които отчитат в пълнота заложените дейности по групи проекти.

За част от индикаторите не са определени целеви стойности, което ще затрудни проследяването и отчитането на напредъка и степента на постигане на приоритетите и мерките за развитие на община Пловдив. Проектите са подробно разписани в Програмата за реализация и приложенията към нея и позволяват определяне на целеви стойности.

Заложени са индикатори за резултат, за които не са определени базови и целеви стойности. Това ще затрудни проследяването и отчитането на напредъка и степента на постигане на целите на общината.

Не е съставен списък от индикатори, които отчитат изпълнението на проекти на територията на приоритетните зони за въздействие. Съгласно Методическите указания за приоритетите и мерките, свързани с определените в плана приоритетни зони за прилагане на интегриран подход (зони за въздействие) следва да се определят отделни самостоятелни индикатори, чрез които да се оцени приносът на интервенциите както към развитието на конкретната територия в рамките на зоната, така и към развитието на цялата община.

Включено е Приложение 3а – Списък на общите индикатори в областта на регионалната политика и за постигане на растеж и заетост чрез ЕСИФ за периода 2021-2027 г. (Съгласно проекта на Регламент за ЕФРР за периода 2021-2027).

Изводи:

В Матрица на индикаторите са представени индикатори за резултат, проследяващи степента на изпълнение на целите, и индикатори за продукт, измерващи ефектите от изпълнението на мерките в рамките на приоритетните области на ПИРО 2021-2027 на община Пловдив. За всеки индикатор са посочени мерните единици, в които ще се измерва, източниците на информация и периодичността на събирането на информация.

Съдържанието на Матрицата на индикаторите не съответства на изискванията на Методическите указания от гледна точка определяне на базови и целеви стойности на индикаторите. Не е съставен списък от индикатори, които отчитат изпълнението на проекти на територията на приоритетните зони за въздействие.

Препоръки:

Препоръчително е да се добавят индикатори за продукт, които отчитат в пълнота заложените дейности по групи проекти, например за:

- 1.2.2. Група проекти за управление на популациите на бездомни животни и съпътстващите здравни и ветеринарни рискове - 1.2.2.1. Изграждане на нов общински многоцелеви зоо-комплекс; Подобряване на материалната база на ОП „ЗВК“ и осигуряване на ново оборудване.
- 1.5.1. Група проекти за устойчиво управление на битовите отпадъци - 1.5.1.1. Разширяване обхвата на системата за разделно събиране на отпадъците, съвременно почистване на нерегламентирани сметища
- 1.5.2. Група проекти за повишаване осведомеността относно възможностите за управление на битовите отпадъци
- 2.2.2. Група проекти за създаване на нова социална инфраструктура и предоставяне на социални услуги на уязвими, малцинствени групи
- 3.1.2. Група проекти за дигитална трансформация на местната икономика
- 3.1.3. Група проекти за технологична трансформация на местната икономика
- 4.5.1. Инвестиции в подобряването на капацитета и екологичната безопасност на Депо за неопасни отпадъци в с. Шишманци
- 4.5.2. Инвестиции в подобряването на капацитета и екологичната безопасност на Регионално депо за неопасни отпадъци в с. Цалапица
- 5.1.3. Група проекти за дигитализация на културното наследство и музейните експонати
- 5.2.2. Група проекти за стимулиране развитието на местна предприемаческа екосистема в креативни и рекреативни индустрии
- 5.2.3. Административно-информационно обезпечаване за превръщане на Пловдив в град - европейско и световно средище на креативни и рекреативни индустрии

Препоръчително е да се определят целеви стойности за всички индикатори за продукт, за да има основа, на която да се отчита напредъка и степента на постигане на приоритетите и мерките за развитие на община Пловдив.

Препоръчително е да се определят базови и целеви стойности на индикаторите за резултат, за да има основа, на която да се отчита напредъка и степента на постигане на стратегическите цели за развитие на община Пловдив.

Препоръчително е да се определят индикатори, които отчитат изпълнението на проекти на територията на приоритетните зони за въздействие.

9. Оценка на описаните действия и механизми за наблюдение, оценка и актуализация на ПИРО, включване на партньорите в процеса на тяхното разработване и изпълнение

Съгласно Методическите указания Системата за наблюдение и оценка на изпълнението на ПИРО цели осигуряването на ефективно изпълнение на плана, с оглед постигане на целите за интегрирано устойчиво местно развитие и ефикасно разходване на ресурсите за реализация на планираните дейности и проекти.

Предмет на наблюдението и оценката е изпълнението на целите и приоритетите на плана на основата на резултатите от подготовката и изпълнението на мерките и проектите, включени в Програмата за реализация на плана и на база на определените индикатори за наблюдение и оценка. Особено внимание трябва да се отдели на организацията и методите за изпълнението на плана и на програмата, прилагани от съответните органи и звена.

В Част VII. Необходими действия и индикатори за наблюдение и оценка на ПИРО е описана Система за наблюдение на ПИРО, която обхваща източниците, начините и периодичността за събиране, обработка и анализиране на информация; индикаторите за наблюдение; органите за наблюдение, организацията и методите на тяхната работа; системата на докладване и осигуряване на информация и публичност.

Орган за наблюдение на плана за интегрирано развитие на общината е Общинският съвет. В процеса на наблюдение на изпълнението на плана за интегрирано развитие на общината общинският съвет осигурява участието на заинтересованите органи, организации, физически и юридически лица при спазване на принципа за партньорство, публичност и прозрачност при изпълнението на плана за интегрирано развитие на общината. Кметът на общината организира наблюдението на изпълнението на плана за интегрирано развитие на общината.

В цялостния процес на наблюдение и оценка при спазване на принципа за партньорство участват общинският съвет, кметът на общината, районните кметове, общинската администрация, социалните и икономическите партньори, неправителствените организации, представителите на гражданското общество в общината.

В т. 7.2. са представени условията, при които се допуска изменение и актуализация на Програмата за реализация и приложенията към нея, а т. 7.3. описва съдържанието на междинната и последваща оценка на ПИРО.

Извод:

В ПИРО са описани действия и механизми за наблюдение, оценка и актуализация на ПИРО, включване на партньорите в процеса на тяхното разработване и изпълнение. Съдържанието на Част VII. Необходими действия и индикатори за наблюдение и оценка на ПИРО съответства на Методическите указания.

10. Оценка на прилагането на хоризонталните принципи на ЕС в областта на равните възможности, равен достъп, недискриминация, устойчиво развитие и др.

ПИРО на община Пловдив за периода 2021-2027 г. с планираните в него проекти и дейности създава условия за спазване на следните хоризонтални принципи на ЕС:

- Законност;
- Партньорство;
- Равнопоставеност и недопускане на дискриминация;
- Устойчиво развитие и ресурсна ефективност.

Община Пловдив ще спазва принципа на законност, като при подготовката и изпълнението на проектите от плана ще прилага изискванията на действащата европейска и национална нормативна уредба.

Община Пловдив ще спазва принципа на партньорство, като при изпълнението на проектите от плана ще се осигурят партньорство, прозрачност и публичност чрез включване на заинтересованите страни в процеса, както и навременното им информирание.

Община Пловдив ще спазва принципа на равнопоставеност и недопускане на дискриминация, като при подготовката и изпълнението на проектите от плана ще насърчава равните възможности за всички, включително възможностите за достъп на хора с увреждания. Във всеки проект, където това е приложимо, ще се изисква подсилване на аспектите във връзка с равните възможности на групите в неравностойно положение, включително ромското население и хората с увреждания.

Устойчивото развитие обединява два основни стремежа: постигане на икономическо развитие, осигуряващо нарастващ жизнен стандарт и опазване и подобряване на околната среда. Община Пловдив ще спазва принципа на устойчиво развитие и ресурсна ефективност, чрез изпълнение на проекти и дейности, които ще допринесат за повишаване на общественото самосъзнание за екологосъобразен начин на живот, вкл. подобряване на управлението на битовите отпадъци и увеличаване на участието на гражданите в дейностите по компостиране, разделното събиране на отпадъците, подготовката за повторна употреба на отпадъци и др.

Отчитайки това ПИРО 2021-2027 си поставя за цел подобряване качеството на живот на територията на община Пловдив, като стъпва на едно интегрирано разбиране за качество на живот, базирано на концепцията за устойчиво развитие и отразено в стратегическите цели и приоритети на плана. Благоприятните екологични условия са съществен фактор, влияещ на социално-икономическото развитие. Предвидените в Програмата за реализация мерки са насочени към насърчаване на икономическото развитие на територията от една страна, но и насърчаване опазването на околната среда, възстановяването на природното и културно наследство и утвърждаването на местната идентичност.

11. Оценка на дейностите, предложени в ПИРО за прилагането на принципа на партньорство и осигуряване на информация и публичност

В **Част III** на ПИРО е представена **Комуникационна стратегия, партньори и заинтересовани страни и форми на участие в подготовката и изпълнението на ПИРО при спазване на принципите за партньорство и осигуряване на информация и публичност.**

В т. 3.1. е направен Преглед на средата в контекста на гражданското участие в процесите на разработване, изпълнение и наблюдение на регионалните политики. Включена е информация за нормативни предпоставки за осигуряване на гражданско участие в процеса на формулиране, разработване, прилагане, наблюдение и контрол на регионални политики са регламентирани в следните документи: Закона за регионалното развитие, Правилника за неговото прилагане и Методически указания за разработване и прилагане на Планове за интегрирано развитие на Община (ПИРО) за периода 2021-2027г. на МРРБ (март 2020г.).

За процеса на разработване на ПИРО на община Пловдив е разработена Комуникационната стратегия и Комуникационен план към нея. На база на планираните действия е осъществен целият процес по гарантиране на гражданското участие при планиране на регионалната политика в общината. Комуникационната стратегия се фокусира върху идентифицирането и включването на заинтересованите страни и гражданското общество чрез подходящи форми, включително за идентифициране на проектни идеи, които да бъдат включени в програмата за реализация на плана. Целта на Комуникационната стратегия е да стимулира съпричастността и участието на населението на община Пловдив, структурите на гражданското общество, бизнеса, развиващи дейност на нейната територия, както и на партньорите и заинтересованите страни за участие в подготовката и изпълнението на ПИРО.

Идентифицирани са групите заинтересованите страни, които имат отношение към процеса на разработване на ПИРО. Нивата на гражданско участие в процеса на вземане на политически решения се постигат чрез: информирание, консултиране, диалог и активно участие.

С оглед гарантиране прилагането на принципа на партньорство и осигуряване прозрачност на процеса по изготвяне и реализация на Плана за интегрирано развитие на община Пловдив, идеите и вижданията на заинтересованите страни за визията, целите и приоритетите за развитие на територията в новия програмен период са набрани от самите заинтересовани страни, и впоследствие са апробирани сред тях чрез прилагане на инструментариум в съответствие с Комуникационната стратегия към ПИРО:

- **провеждане на тематични фокус групи** с представителите на заинтересованите страни, по време на които бяха набрани идеи и виждания на заинтересованите страни за визията, целите и приоритетите на ПИРО;
- **провеждане на анкетно проучване сред гражданите** за предложения за визия, цели и приоритети на плановия документ за новия програмен период.

В т. 3.3. е представен Комуникационен механизъм за осигуряване на информация, отчетност и прозрачност относно постигнатите резултати и използваните финансови ресурси по програмата за реализация. Включени са и Мерки за комуникация, информация и включване на заинтересованите страни и партньорите в процеса по бъдеща актуализация на програмата за реализация и идентифициране на нови проектни идеи в плана.

Изводи:

Дейностите, предложени в ПИРО за прилагането на принципа на партньорство и осигуряване на информация и публичност, са представени в Част III. Комуникационна стратегия, партньори и заинтересовани страни и форми на участие в подготовката и изпълнението на ПИРО при спазване на принципите за партньорство и осигуряване на информация и публичност.

Съдържанието на Част III. съответства на изискванията на Методическите указания.

V. Анализ на резултатите от извършените предварителна и междинна оценки на ОПР за периода 2014-2020 г.

1. Анализ на резултатите от извършената предварителна оценка на ОПР 2014-2020 на община Пловдив

Предварителната оценка на изпълнението на ОПР на община Пловдив за периода 2014-2020 г. е извършена паралелно с разработването на плана. Съдържанието и структурата на оценката съответстват на приложимите нормативните изисквания – ЗРР и Правилник за неговото прилагане. Оценката съдържа положителни изводи и констатации и не препоръчва коригиране на части от плана.

2. Анализ на резултатите от извършената междинна оценка на ОПР 2014-2020 на община Пловдив

Междинната оценка (МО) на изпълнението на ОПР на община Пловдив за периода 2014-2016 г. е извършена в периода 09.2017-02.2018 г. МО има за цел да осигури информация за постигнатите резултати от прилагането на плана, както и да направи препоръки относно провеждането на политики на местно ниво за остатъчния период от изпълнението му.

Структурата и съдържанието на МО съответстват на приложимите нормативните изисквания – ЗРР и Правилник за неговото прилагане. Включени са части оценка на общото въздействие, оценка на първоначалните резултати от изпълнението на ОПР, оценка на степента на постигане на целите и оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси.

Оценката на общото въздействие от изпълнението на плана е представена в две части – Настъпили промени в национално ниво и Настъпили промени на местно ниво. Представените промени на местно ниво обхващат сфери демография, пазар на труда и икономика и др. Промените в социално-икономическата среда са частично представени.

Оценката на първоначалните резултати от изпълнението на ОПР представя постигнатите стойности по определените индикатори за резултат, както и изпълнените проекти и дейности по мерките за развитие по всяка приоритетна област на плана.

Оценката на изпълнението на индикаторите за резултат е затруднена, тъй като за редица индикатори не са определени базови и целеви стойности. За индикатори за резултат по мерки за развитие е отбелязан статус – изпълнен, в процес на изпълнение (добро изпълнение или изоставащо изпълнение) или нестартирало изпълнение. Липсва информация за изпълнението на индикаторите за въздействие.

Оценка на степента на постигане на съответните цели и устойчивостта на резултатите е направена чрез провеждане на анкетно проучване сред заинтересовани страни. Силен е субективният елемент при този начин на оценка, както е и отбелязано в МО.

Част от изводите и препоръките в МО, касаещи изготвянето и съдържанието на ОПР, са съществени и биха довели до подобряване на качеството на документа, но са обект на

Предварителна оценка. Например препоръката за прецизиране на индикаторите за изпълнение на плана – важно е индикаторите да са информационно обезпечени и да се определят целеви стойности на всички индикатори, независимо, че липсват базови стойности при някои от тях.

Основните препоръки на МО са в посока извършване на актуализация на ОПР 2014-2020 г. с цел отразяване на настъпили промени след 2014 г. и подобряване на процеса на наблюдение изпълнението на плана. Като цяло препоръките биха допринесли за повишаване качеството на документа, но не са основание за актуализация на плана. Актуализация на ОПР се прави в случай на настъпили съществени промени в социално-икономическата среда на национално и общинско ниво, заедно с възникнали съществени изменения в екологичната обстановка. Към тези обстоятелства се присъединяват и важни промени в законодателната и стратегическата рамка – набора от европейските и националните нормативни и стратегически документи, основните политики и секторните планове и програми. Община Пловдив не е счела, че има необходимост от актуализация на ОПР, която да отрази настъпилите промени.

VI. Преценка от компетентния орган за необходимост от извършване на екологична оценка на ПИРО

Становището на РИОСВ Пловдив, изразено в Решение № ПВ-ЕО-11/2022 г. за преценяване на необходимостта от извършване на екологична оценка, е да не се извършва екологична оценка на План за интегрирано развитие на община Пловдив (ПИРО) за периода 2021-2027 г.

VII. Изводи, заключения и препоръки

Изводи:

Структурата и съдържанието на ПИРО 2021-2027 на община Пловдив съответстват на изискванията на Методическите указания на МРРБ.

Анализът на икономическото, социалното и екологичното състояние, нуждите и потенциалите за развитие на община Пловдив е изготвен за територията на цялата община. Анализът в пълна степен обхваща сферите на икономическото, социалното, инфраструктурното и екологично развитие на община Пловдив. Фокус е сложен върху настоящото състояние, проследени са тенденциите, актуалните процеси и посоката на развитие на база динамика в стойностите на ключови показатели. Идентифицирани са проблеми и потенциали за бъдещо развитие. Анализът отразява спецификата на територия на община Пловдив, отчетени са характеристиките на вътрешния ѝ потенциал за развитие и на тази база в стратегическата част е обосноваван предлаганият подход за развитие за периода 2021-2027 г. В анализа са включени и територии в рамките на съседни общини, които поради съответните си специфики могат да окажат въздействие върху развитието на общинската територия. Отчетено е мястото на община Пловдив за развитието на област Пловдив и приносът за развитието на ЮЦР.

SWOT-анализът изпълнява ролята на обобщаващ фундамент между социално-икономическия анализ и дефинираните цели и приоритети за развитие на община Пловдив в периода 2021-2027 г.

В стратегическата рамка на ПИРО е проследена взаимовръзката между формулираните визия, определените стратегически цели на развитието и свързаните с тях приоритети за действие, които ще бъдат реализирани посредством изпълнението на програмата за реализация. Приоритетите произтичат от изводите на аналитичната част на документа, като се фокусират върху конкурентните предимства на общината.

Визията, стратегическите цели и приоритети за развитие на община Пловдив за периода 2021-2027 г. могат да бъдат определени като реалистични и постижими в резултат на приложените подходи при дефинирането им.

Стратегическите цели и приоритети отразяват в оптимална степен идентифицираните местни съществени силни страни, възможности и потенциали за развитие на общината, както и се съсредоточават върху решаването на конкретни проблеми.

Достигането до желаните визия, цели и приоритети за развитие на град Пловдив в периода до 2027 г. е планирано да се осъществи чрез комплекс от съотносими мерки с предвидени по всяка от тях конкретни интервенции и дейности. По мерките за развитие са заложили дейности с ясни очаквани резултати. Пряка е връзката между планираните мерки и техния очакван принос постигането на съответните приоритети и стратегически цели на ПИРО.

Обособени са 5 градски зони за въздействие, за които са идентифицирани комплекси от интервенции и мерки в резултат на извършените териториални секторни анализи, проведените теренни проучвания и работата със заинтересованите страни.

Мерките по всички приоритети са обособени на база наличните съществени силни страни, възможности и потенциал за развитие на общината, идентифицирани в резултат на проведените секторни анализи, както и на база обобщените резултати в SWOT-анализа.

Мерките са оформени след идентифициране на отделните проектни идеи, което от своя страна е постигнато чрез работата със заинтересованите страни и осигуряване на гражданско участие в процеса на формулиране и разработване на местната политика в контекста на подхода „отдолу-нагоре“.

В Програмата за реализация не са посочени индикативни бюджети за всички проекти и общият индикативен бюджет е непълен.

ПИРО 2021-2027 на община Пловдив е разработен в съответствие с целите на кохезионната политика на ЕС за същия период. Също така ПИРО е в съответствие с нормативните изисквания в областта на регионалното развитие, както и с определените национални и регионални цели и приоритети на развитието в България.

ПИРО определя средносрочните цели и приоритети за устойчиво развитие на общината и връзките ѝ с други общини в съответствие с интегрираната териториална стратегия за развитие на Южен централен регион.

При определянето на мерките за смекчаване и адаптация към климатични промени в ПИРО за периода 2021-2027 г. са взети под внимание Интегрирания план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г., Националната стратегия за адаптация към изменението на климата и План за действие до 2030 г., Програмата от мерки към Плана за управление на речните басейни – Източнобеломорски район и Плана за управление на риска от наводнения за Източнобеломорски район.

Определени са очакваните резултати от изпълнението на мерките, както и индикаторите, чрез които ще се измерват.

Индикативната финансова таблица на ПИРО 2021-2027 на община Пловдив е изготвена по образец Приложение № 2 от Методическите указания. Обемът на предвидените финансови ресурси е реалистичен, предвид че заложените бюджети по проекти са определени на база предварителни изчисления и са в съответствие с проекти и дейности, заложили и в други програмни и планови документи. Заложените финансови

ресурси се основават на реални идентифицирани потребности и ще допринесат за постигане на приоритетите и целите на ПИРО.

В Матрица на индикаторите са представени индикатори за резултат, проследяващи степента на изпълнение на целите, и индикатори за продукт, измерващи ефектите от изпълнението на мерките в рамките на приоритетните области на ПИРО 2021-2027 на община Пловдив. За всеки индикатор са посочени мерните единици, в които ще се измерва, източниците на информация и периодичността на събирането на информация.

Съдържанието на Матрицата на индикаторите не съответства на изискванията на Методическите указания от гледна точка определяне на базови и целеви стойности на индикаторите. Не е съставен списък от индикатори, които отчитат изпълнението на проекти на територията на приоритетните зони за въздействие.

В ПИРО са описани действия и механизми за наблюдение, оценка и актуализация на ПИРО, включване на партньорите в процеса на тяхното разработване и изпълнение. Съдържанието на Част VII. Необходими действия и индикатори за наблюдение и оценка на ПИРО съответства на Методическите указания.

ПИРО на община Пловдив за периода 2021-2027 г. с планираните в него проекти и дейности създава условия за спазване на следните хоризонтални принципи на ЕС: Законност; Партньорство; Равнопоставеност и недопускане на дискриминация; Устойчиво развитие и ресурсна ефективност.

Дейностите, предложени в ПИРО за прилагането на принципа на партньорство и осигуряване на информация и публичност, са представени в Част III. Комуникационна стратегия, партньори и заинтересовани страни и форми на участие в подготовката и изпълнението на ПИРО при спазване на принципите за партньорство и осигуряване на информация и публичност.

Препоръки:

Препоръки относно Анализа на икономическото, социалното и екологичното състояние, нуждите и потенциалите за развитие на община Пловдив:

- Да се уеднакви подходът при представяне на информация в подточки Сравнителен анализ на развитието в дадена сфера в община Пловдив с област Пловдив, ЮЦР и ЮИР и Идентифицирани проблеми, неоползотворени ресурси и потенциал за развитие;
- Да се направи преглед на целия анализ и да се коригират текстове, където е необходимо, за да съответства съдържанието на дадена точка/подточка на нейното име, както и да се посочи еднозначно, че община Пловдив е една от 18-те общини от област Пловдив.

Препоръки относно Стратегическата част на ПИРО:

Интегрираността между отделните приоритети и стратегически цели може да се подобри, като се изпълнят следните препоръки:

- Към формулировката на Стратегическа цел 1. Подобряване на чистотата, поддържане и реновиране на обществените пространства и зелените площи в града,

справяне с екологичните предизвикателства пред Общината и прилагане принципите на кръговата икономика да се добави текст, който прави връзка със съдържанието на Приоритет 2 Подобрена градска среда с качествени здравни и социални услуги, достъп до култура, спорт и прояви на открито (мерки 2.1, 2.2 и 2.3).

- Към формулировката на Стратегическа цел 2. Подобряване условията за създаване на заетост, устойчиви работни места и кариерно развитие, насърчаване на социалната ангажираност и равнопоставеност да се добави текст, който да прави по-пряка връзка към двата приоритета, насочени към развитие на местната икономика и регионалното партньорство.

Препоръки относно Програмата за реализация на ПИРО:

- Препоръки при попълването на Приложение 1 Програма за реализация

Препоръчително е да се определят индикативни бюджети за всички проекти, за да се представи в пълната общият индикативен бюджет, необходим за изпълнението на ПИРО.

Препоръчително е при проектите от Приоритет 4. Интегрирано териториално партньорство и съвместни инициативи като партньори на община Пловдив в колона 5 Територия / зона за прилагане на интегриран подход (зона за въздействие) след определената МЗВ да не се цитират конкретни общини, а да се разшири обхватът, като се напише обобщено „община Пловдив и общини от ЮЦР и/или ЮИР“. По този начин ще се разширят възможностите за бъдещо по-широко партньорство и ще се засилили регионалният ефект.

Препоръчително е да се уеднакви подходът при определяне на административната структура, отговорна за реализация на съответна мярка. Когато за отговорната структура е определена община Пловдив, то да бъде записано общо „община Пловдив, съответна ресорна дирекция/отдел“, за да се избегнат пропуски или неточности при определянето на звената, както и да се избегне разминаване при евентуално преструктуриране и преименуване на звена в общинската администрация.

- Подобрене на взаимовръзката между някои мерки и планираните дейности може да се постигне, като се отразят следните препоръки:

Мярка 1.2. Опазване на биологичното разнообразие и екосистемите

В 1.2.2. Група проекти за управление на популациите на бездомни животни и съпътстващите здравни и ветеринарни рискове е заложен проект 1.2.2.2. Изграждане нови алеи и обособени площадки за разхождане на домашни кучета, рехабилитация на съществуващите - подмяна на оборудването, настилната, растителността, маркировката и оградните съоръжения. (възможно е интегрирането на проекта в други проекти за рехабилитация на паркови площи). Препоръчително е проектът да се премести при група проекти, насочени към модернизиране / подобряване на градската среда и зелената инфраструктура.

Мярка 1.3. Опазване и устойчиво управление на водните ресурси

В 1.3.1. Група проекти за намаляване загубите на питейна вода, съхраняване на водните ресурси и опазване на околната среда е заложен проект 1.3.1.2. Реконструкция

уличен канал от OT96 до OT103 първи етап по ул. „Леденика” - втори етап е реализиран. Препоръчително е да се преформулира проектът, за да става ясно какъв резултат се очаква.

- Подобрене на връзката и съответствието между аналитичната част и Програмата за реализация може да се постигне, като се отразят следните препоръки:

Мярка 1.1. Подобряване на качеството на атмосферния въздух

Препоръчително е към 1.1.1. Проект за Интегриран градски транспорт на гр. Пловдив да се добави проект за разработване на План за управление на градската мобилност (ПУГМ) на гр. Пловдив. ПУГМ задава основните насоки за устойчиво развитие на мобилността в града, както и възможностите за кандидатстване по европейски програми за финансиране развитието на обществения транспорт.

Препоръчително е към 1.1.2. Група проекти за намаляване замърсяването на въздуха и въглеродните емисии чрез въвеждане на зони с ниски емисии и осъществяване на мониторинг и контрол на КАВ да се добави проект за разработване на Методика за въвеждане на зони с ниски емисии на вредни вещества (замърсители на атмосферния въздух) на територията на община Пловдив.

Мярка 3.1. Дигитализация, НИРД и иновации за икономически растеж и подобряване на инвестиционния климат

В 3.1.2. Група проекти за дигитална трансформация на местната икономика е заложен проект 3.1.2.1. Дигитализация на процесите в Община Пловдив за оптимизация предоставянето на ЕАУ на граждани и бизнес с оглед подготовка и насърчаване на дигиталната трансформация, и подобряване на инвестиционния климат, чрез надграждане на електронните системи и услуги и завършване на процеса по преминаване към електронна община. Препоръчително е към мярка Мярка 3.1. да се добави отделна група с проекти, насочена към подобряване капацитета на общинска администрация Пловдив. В съответствие с извършения секторен анализ може да се добавят дейности за:

- развитие на административния капацитет в услуга на гражданите и бизнеса (обучения, оборудване);
- разработване на ГИС портал (обединяващ информация от настоящите информационни платформи) като мощен инструмент за анализ, планиране и управление;
- създаване на партньорства на общинско ниво - с граждани, общности, бизнес инвеститори, институции в общината;
- постигане на съответствие между ОУП и ПУП-овете за територията на община Пловдив.

Препоръка относно Индикативната финансова таблица на ПИРО:

- Препоръчително е да се добави индикативен бюджет на всички проекти в Програмата за реализация и общият индикативен бюджет, необходим за изпълнение на ПИРО, да се представи в пълнота;

- Препоръчително е да се прегледат източниците на финансиране при всички проекти и да се премахне несъответствието между определения източник на финансиране (в колона G) и разпределението на финансови средства по категории източници на финансиране (колони K, L, M, N).

Препоръки относно Матрицата на индикатори на ПИРО:

- Препоръчително е да се добавят индикатори за продукт, които отчитат в пълнота заложените дейности по групи проекти;
- Препоръчително е да се определят целеви стойности за всички индикатори за продукт, за да има основа, на която да се отчита напредъка и степента на постигане на приоритетите и мерките за развитие на община Пловдив;
- Препоръчително е да се определят базови и целеви стойности на индикаторите за резултат, за да има основа, на която да се отчита напредъка и степента на постигане на стратегическите цели за развитие на община Пловдив;
- Препоръчително е да се определят индикатори, които отчитат изпълнението на проекти на територията на приоритетните зони за въздействие.

VIII. Предлагани методи и подход за отразяване на изводи, заключения и препоръки

Оценителният екип, извършил Предварителната оценка на ПИРО 2021-2027 на община Пловдив, предлага да се приложат следните методи за отразяване на отправените препоръки:

1. Обстоен преглед и редакция на целия текст на ПИРО, вкл. форматиране на текста с цел да се уеднакви шрифтът и да се коригира номерацията по точките.
2. Коригиране на части от ПИРО с цел:
 - Постигане на съответствие с Методическите указания;
 - Отстраняване на текстове, които се дублират; съкращаване на текстове, които не са относими към точката, в което са поместени;
 - Уеднаквяване на подхода при представяне на информация в подточки Сравнителен анализ на развитието в дадена сфера в община Пловдив с област Пловдив, ЮЦР и ЮИР и Идентифицирани проблеми, неоползотворени ресурси и потенциал за развитие;
 - Постигане на съответствие между съдържанието на дадена точка/подточка на нейното име.